

ВЕЛИКА СРБИЈА

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

БЕОГРАД, СЕПТЕМБАР 2003. ГОДИНЕ
ГОДИНА XIV, БРОЈ 1777

A photograph of Tomislav Nikolic, a man with dark hair and a white shirt, speaking at a podium. He is positioned in front of several microphones and behind a wooden desk. In the background, there are other people and what appears to be a flag or banner.

**РУШИМО ДОС,
ПОЧИЊЕМО ОД
ПРЕДСЕДНИЧКИХ
ИЗБОРА**

**ТОМИСЛАВ НИКОЛИЋ
ЗА ПРЕДСЕДНИКА СРБИЈЕ**

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Вас позива да присуствујете великом
народном митингу против режимске
тираније, митингу подршке председничком
кандидату српских радикала Томиславу Николићу
Митинг ће се одржати у Новом Саду,
на Тргу слободе,
у недељу, 5. октобра 2003. године
са почетком у 17⁰⁰ часова

КОСОВСКА МИТРОВИЦА
11. октобра 2003. године

НИШ
17. октобра 2003. године

ВЕЛИКА СРБИЈА

ЗЕМУН
ТРГ ПОБЕДЕ 3

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Основач и издавач
Проф. др Војислав Шешељ
Главни и одговорни уредник
Синиша Аксентијевић

Заменик главног
и одговорног уредника
Марина Рагуш

Помоћници главног и
одговорног уредника
Вук Фатић

и Огњен Михајловић
Издање припремила
Марина Томан

Техничко уређење и компјутерски прелом
Саверин Поповић

Унос текста

Весна Марић

Златија Севић

Лектор

Зорица Илић

Секретар редакције

Злата Радовановић

Председник Издавачког савета

Др Ђорђе Николић

Заменик председника Издавачког савета

Др Бранко Надовеза

Издавачки савет

Проф. др Војислав Шешељ,
Томислав Николић, Мара Јоковић,
Гордана Поп-Лазић, Радослав Кањерић,
Александар Вучић, Драган Тодоровић,
Мирко Благојевић, Душко Секулић,
Огњен Тадић, Александар Василијевић,
Зоран Красић, Мирољуб Вељковић,
Наташа Јовановић, Горан Цветановић

Штампа

, „Етикета”, 20. октобра 2,
11307 Болеч, 011/806-30-28

За штампарију
Мирољуб Драмлић

Редакција прима пошту на адресу
„Велика Србија”, Трг победе 3,
11080 Земун; рукописи се не враћају
Новине „Велика Србија” уписане су у
Регистар средстава јавног информисања
Министарства за информације под бројем
1104. од 5. јуна 1991. године.

ЦЕНЕ ОГЛАСА

Цене огласа за издање у сто
хиљада примерака: последња ко-
лонира страна корица 100.000 динара;
унутрашња колонира страна корица
80.000 динара; унутрашња повиши-
ска страна 60.000 динара; 1/2 уну-
трашње новинске стране 30.000 динара;
1/4 унутрашње новинске
странице 15.000 динара; плус порез на
промет.

Избори

• ТОМИСЛАВ НИКОЛИЋ
ЗА ПРЕДСЕДНИКА СРБИЈЕ

2

Хар

• ПОДВАЛА
ХАШКОГ
ТУЖИЛАШТВА

10

Скандалозно

• СУЂЕЊЕ ЗА РАТНЕ
ЗЛОЧИНЕ ПРЕД ДОМАЋИМ
ПРАВОСУЂЕМ

19

Став

• ИСТИНА ЈЕ ДАЛЕКО
ОД ВАШЕ ДЕМОКРАТИЈЕ

25

У жижи

• ЛЕГАЛИЗАЦИЈА – ВЕЛИКА
ПЉАЧКА НАРОДА

27

Скандалозно

• АКЦИОНИ ПЛАН УГРОЖАВА
ЗДРАВЉЕ СТАНОВНИШТВА

29

Школство

• СОРОШЕВИ
РЕФОРМАТОРИ

35

Актуелно

• КО ВОДИ ТУРИЗАМ У СРБИЈИ

49

Политика и спорт

• ПОЛИТИЧКО – СПОРТСКО
ПРОФИТЕРСТВО

58

ТОМИСЛАВ НИКОЛИЋ ЗА ПРЕДСЕДНИКА СРБИЈЕ

Чланови Централне отаџбинске управе, на седници одржаној 18. септембра, једногласно су подржали предлог председника Српске радикалне странке Војислава Шешеља да председнички кандидат странке на предстојећим председничким изборима буде заменик председника Српске радикалне странке Томислав Николић

Обраћајући се присутним Томислав Николић је рекао: Република Србија је прошле године ушла у изборе за председника Републике. Крајем децембра прошле године престао је мандат председнику Србије, Милану Милутиновићу и ми смо учествовали на изборима за председника, имали смо изванредан успех, поново смо освојили преко милион гласова. Председник Републике није изабран зато што се није одазвао довољан број бирача да онај ко има највише гласова може да буде изабран за председника Србије. Најпре без закона, а онда и неуставним законом ДОС је пролонгирао одржавање председничких избора у време када су сви они који више нису били у ДОС-у, или они који никада нису били у ДОС-у, тражили да се поштује Устав и да се настави са изборима за председника Републике до момента док он не буде изабран. Тада је само ДОС истицао као аргумент да претпоставља да се неће одзвати довољан број бирача и да по њима то неће бити успешни избори. Онда је донет и закон у Скупштини Србије, неуставан закон по коме је Ната-

ши Мићић, грађанки Наташи Мићић, случајно председници Скупштине Србије поверено у руке да одлучи када ће да распиše изборе за председника Србије. И Наташа Мићић не поштује Устав Србије него поштује неку своју реч, каже: „Обећала сам да ћу такву одлуку да донесем до краја септембра“. Предуго је трајало стање у коме нисмо имали или председника или изборе за председника Србије. И кад се осетило да ће ДОС ући у изборе за председника Србије са жељом да одложи изборе за Скупштину Србије, са жељом да докаже како поново неће бити довољно бирача за признавање избора, ми смо имали консултације са председником странке Војиславом Шешељем и он је предложио да Томислав Николић буде кандидат за председника Србије, а да на изборе треба да идемо без обзира на то шта ће други о томе мислити, говорити или како ће се други новодом тога понашати.

Има много разлога да ми учествујемо на овим изборима. Најпре они који сад неће да учествују, а хтели су у децембру

прошле године, или су тражили изборе у јануару или фебруару ове године, немaju никакву аргументацију. Шта се то у међувремену променило? Зашто им сада није до избора? Сада када је ДОС најрањивији, најслабији, сад кад може да буде побеђен, свака победа против ДОС-а је драгоценна. Победа на председничким изборима значила би расписивање парламентарних избора. Ако не буде председничких избора ДОС ће остати до децембра идуће године на власти. То Србија неће моћи да издржи. Једни кажу чекаћемо Устав. Очигледно је да од Устава нема ништа. То је признала јуче и Наташа Мићић у изјави датој поводом расписивања избора. Они Устав нити желе нити могу да направе. И за разлику од нас, који смо били довољно политички мудри па у Уставној

Ми ћemo покушати да уз те председничке изборе издејствујемо и изборе за Скупштину Србије. Али ми морамо да идемо на изборе за председника шта год други буду говорили. Много аргумента има. Па ништа боље него да се окупшамо сами против ДОС-а. Или можда ви мислите да би ДОС могао да нас победи? Колико ћemo привући других гласача који не иду на изборе? Немају свог кандидата за председника, а желе да виде да неко победи ДОС. Не верујем да ћe честит човек да седи код куће. То може да нам да крила и за парламентарне изборе. С друге стране и да се проверимо мало. Нисмо трчали одавно. Ја мислим да смо се доста улењили. Ја то видим кад негде гостујем. Има много одбора у којима треба да се решава ситуација, много. Почели сте да

комисији уопште нисмо ни учествовали остали су се са њима спалили четири, пет месеци, тобож радећи на изради Устава. Сад су сви дошли памети и сви повукли своје чланове из Уставне комисије. Значи, Устава тако брзо неће бити. Ако не може да изађе 50 одсто бирача на изборе за председника Србије како ће изаћи 50 одсто да промени Устав који предлаже само ДОС? Ако је Демократска странка Србије јака политичка странка, као што је представљају, зашто да не иде на председничке изборе кад је њихов кандидат освојио највише гласова пре неколико месеци? Ако ми сви можемо да имамо више гласова од кандидата ДОС-а зашто да идемо на председничке изборе?

Ви знате када је Војислав Коштуница, 5. октобра 2000. године, победио на изборима за председника Југославије, Народна скупштина Републике Србије је скратила свој мандат иако је могла још годину дана у оном сазиву да ради. Али је било јасно да грађани Србије желе нешто друго. Гласали су за кандидата ДОС-а, гласали на савезним изборима за посланике ДОС-а у већини, било је неморално да ми останемо у Скупштини Србије као нека већина коју народ више неће. То све може да се понови и сада, после председничких избора.

се свађате. Тачно се осећа да избори, почињу сукоби у општинским и окружним одборима, иако немате разлога за то. Почела су и нека непроверена искључивања из странке, која струја победи хоће ону другу да искључи из странке. Немојте то да радите. Нема потребе. Ми смо велика и јака политичка странка. Имамо кандидата кад год буду избори. Овог пута су расписани председнички, али видећемо како ћe то да тече. Још увек су у шоку, још увек неки говоре да нећe ићи на изборе, али почели су да се састају са европским представницима. Питање је како ћe то да иде. Могу да докажу како то да ДОС не ваља и да је време за промену власти, а они нећe да иду на изборе. ДОС не може да објасни зашто сад расписује изборе, јер то звучи бесрамно, оно што је Живковић рекао, да народ треба да има прилику да изабере.

Не одустајање од парламентарних избора

Наташа Јовановић: Наша странка од свог оснивања није заговарала идеју бојкотовања избора и ми имамо искуство из маја месеца 1992. године. Они који се сећају тог времена тачно знају да је у то дало крила Српској радикалној стран-

ци која је имала одличан резултат на изборима који су расписани у децембру те године на свим нивоима. Једноставно то је била једна одскочна даска, а исто ће се десити и сада изласком на председничке изборе. ДОС, који се полако распада потпуно је криминализован и састављен од таквих ликова који данас, на жалост воде Србију, желе да продуже агонију у којој су се сами нашли. Чињеница је да желе још све што је у Србији остало за пљачкање да опљачкају, да одложе парламентарне изборе, који ће се процесом расписивања и одржавања председничких избора свакако убрзати, јер та лавина незадовољства је сакога дана све већа и већа.

Вест о томе да ће данас да заседа Централна отаџбинска управа и да је председник Шешељ предложио Томислава Николића за кандидата за председника Србије, у Крагујевцу је одлично одјекнула. Видели сте да је 7.000 људи јуче изашло на улице, али то је тек почетак тражећи посао, тражећи хлеб, егзистенцију за себе и своју породицу. Мени је мало непријатно да причам о Томи да то неко не схвати сувише субјективно, јер долазимо из истог града, али је због чињеница да је он веома цењен, не само код нас у Шумадији, већ и у целој Србији. И кад већ говоримо о ономе шта је он у радио за Српску радикалну странку, као први саборац и пријатељ нашег председника проф. Шешеља, не можемо да се не подсетимо кампање из 1997. године, када је наш председник убедљиво тријумфовао на председничким изборима и када је свој немерљиви допринос Томи свему томе дао.

Гордана Поп-Лазић: Заменик председника странке је у свом уводном излагању више обратио пажњу на то да ли треба да изађемо на изборе или не и изнео своје мишљење да се и не поставља питање и да је нормално да на изборе изађемо. Изнео је своје аргументе у прилог таквој одлуци и предлог председника странке да кандидат на тим изборима буде Томислав Николић. И томе не бих имала шта да додам, јер ми смо с Томиславу Николићу све рекли на последњем Конгресу, када смо га бирали за заменика председника странке. Чињеница је да ми у овом тренутку немамо бољег и интереснијег политичара за тако важну функцију и личност која би била више препознатљива у јавности Србије, у одсуству председника странке, од Томислава Николића.

Ми ћемо, наравно, имати један велики проблем у кампањи за ове председничке изборе. Могли сте да приметите већ јуче, одмах након што је Наташа Мићић одлучила да се распиши избори, и расписала изборе, кренула је кампања да ће избори бити неуспешни, да је то огроман трошак и кампања опозиционих партија да они који из опозицији иду са својим кандидатом дају крила овој власти. Ми, наравно, имамо противаргумент. И мислим да сви противаргументи стоје, о некима је говорио Томислав Николић, али ће бити велики проблем да ми са тим аргументима дођемо до грађана Србије. С обзиром на овако затворене медије какви су према нама, а то подразумева добру организацију странке и договор о начину какву ћемо кампању да водимо и како ћемо доћи до сваког грађанина да му објаснимо шта победа нашег председничког кандидата у овом тренутку значи за Србију.

Између осталог, то би био и последњи притисак и показатељ укупној јавности, нарочито ДОС-у, да мора да распиши парламентарне изборе, који су и наш крајњи циљ. И оно што је за нас успех на овим изборима, што би био успех за нас на овим изборима, поред тога што ћемо вероватно имати поларизацију кандидата ДОС-а и нашег кандидата, јесте да сачувамо оне гласове које нам је председник Шешељ оставио на председничким изборима прошле године. То би био наш капитал који би се накнадно валоризовао на парламентарним изборима који су неизбежни.

Дакле, морамо заиста све снаге да усмеримо ка томе да учимо све што можемо. С обзиром на средства која нам стоје на располагању, да објаснимо значај ових избора, да људе мотивишимо да изађу на изборе и да гласају за нашег кандидата. Ја се зато изјашњавам и за једну и за другу одлуку, да на изборе изађемо и да кандидат наше странке буде заменик председника Томислав Николић.

Мја Гојковић: Само да повучем паралелу између наше странке и Социјалистичке партије Србије пред прошле председничке изборе када се њихов председник, Слободан Милошевић, налазио у Хагу, налази се још увек, а његова партија је онда била разбијена у неколико струја и тако раз-

бијени су дочекали ондашње председничке изборе, где је њихов председник, Слободан Милошевић, подржао јединственог кандидата опозији, такав је био план, др Војислава Шешеља. Сви смо сведоци да се након тог предлога председника њихова партија усротивила, предложила једну минорну политичку личност за тако важне изборе и онда су доживели пораз јер нису хтели да послушају свог председника. А самим тим су ослабили његов положај пред Хашким трибуналом.

Сада смо у сличној ситуацији, само зато што се наш председник налази такође у Хашком трибуналу, али ми имамо ту срећу да се наша странка, иако су то политички противници жарко желели, није разбила на неколико струја и нису

се поделиле присталице ни Томине, ни Вучићеве, ни Мајине, ни Горданине, на посебне фракције и тиме задали још један удаџац др Војиславу Шешељу који се налази пред једним важним суђењем, пред животним суђењем, пред Трибуналом. И у ситуацији смо да данас први пут проведемо једну политичку одлуку коју нам је он послао из затвора, а то је да подржимо његов предлог да се на предстојећим изборима кандидује Томислав Николић и да тиме, што ћемо једногласно подржати ту његову одлuku, дамо поруку јавности да ми поштујемо нашег председника, да се што се тиче вођења ове партије заиста ништа није променило и да он може сутра, буде још јачи пред суђење које га очекује..

Љубомир Краговић: Србија је под једном ненародном власти досовског режима, а Косово и Метохија су под окупацијом.

Овде се намећу два питања о томе ко хоће, а ко неће да изађе из изборе? На изборе неће да изађу управо они који су Србе терали да на изборе изађу на Косову и Метохији, тврдећи да је тамо дошла демократија, да су створени услови за живот, а сви знамо како је на Косову и Метохији, не сме да се изађе ван простора где Срби живе.

Неће да изађе Демократска странка Србије, јер осећа да ће доживети пораз на овим изборима. Дешава се, ево по други пут, и 1996. су бокотовали изборе у Србији, због наводно нерегуларних услова, тражили неке додатне изборе и слично, а терали су Србе на Косову и Метохији да изађу на изборе. Данас се сви слажу да је било погрешно што су Срби изашли на изборе, што су дали легитимитет Хансу Хекерупу, за уставне оквире и стварење институција на Косову и Метохији. Нису то била њихова мишљења, него њихових налогодаваца који су их терали да изађу на изборе. Међутим, сада те исте налогодавце не интересује да ли ће они изаћи на избор, они желе да овај режим њима обави посао који треба да обави у наредном периоду. Једино решење да се среди овај режим јесте да се он победи на предстојећим изборима, избором кандидата који није из досовске гарнитуре, а нарочито избором Томислава Николића. Моја прогноза је, Тома Николић - Мићуновић, однос 5:2 у Србији, а 10:0 на Косову и Метохији. Надам се да ћемо тим изборима створити могућности за оне изборе који су битнији, а то је расписивање парламентарних избора. И избором Томислава Николића за председника Републике добићемо човека који ће бити преговарач који ће, као прави домаћин, заступати српске интересе на Косову и Метохији.

Петар Јођић: С обзиром да Српска радикална странка има кадрове и кандидате на свим нивоима, ми можемо бити поносни што имамо Војислава и имамо Томислава, па када већ нема Војислава, ту је Томислав. Можемо бити поносни, и ја прихватам предлог председника странке, др Војислава Шешеља, да наш кандидат буде Томислав Николић. Политичке и економске околности у Србији Српску радикалну странку обавезују да преузме обавезе у заштити економских, националних и политичких прилика у нашој држави. Треба рећи да су 5. октобра, када су досовци преузели власт на превару, српски радикали на тим изборима освојили један скроман број гласача и да смо и тада добили 23 посланика, јер смо били оштећени, били смо под притиском, били смо изоловани од медија, као што смо све време, од доласка ДОС-а на власт до данашњег дана, изложени медијској блокади.

Али, Српска радикална странка је успела да сачува једнство, што је најважније, и да имамо добру структуру чланства да су нам окружни и општински одбори, са изузетима изванредно радили и да је опстала Српска радикална странка као стуб за заштиту српских интереса, у овом тренутку на

политичкој сцени Србије једина такве опције. Популарност Српске радикалне странке из дана у дан расте. Популарност Томислава Николића, нашег кандидата, такође расте. Оба наступа на медијима одјекнули су у јужном Банату изузетно повољно за Српску радикалну странку.

Антиреформе Дос-а

Проф. др Сретен Сокић: Ми се налазимо у ситуацији да оне снаге које признају да су бациле под ноге законитост, легитимитет и легалитет расписивањем ових избора признају да нису способне да даље манипулишу грађанима Србије.

ДОС је расписивањем ових избора такође признао да то више није ДОС, већ да је то нека група везанма за међународне центре на различите начине, међусобно подељена и посвађана и влада само аферама. ДОС је у име реформи најмногу свим грађанима антиреформе. Увео је диктатуру, међународне менторе и антиреформе и у ово друштво невиђену кризу. И заиста је сада атмосфера врло погодна да ми идемо на изборе. Наш председник, проф. др Војислав Шешељ, то је фантастично оценио, као да је овде са нама.

Предлог свестрано треба да подржимо, он јесте право решење у овом тренутку и наша странка може да понуди и демократске и реформске и међународне и националне и све друге околности или решења којима ова земља може полако да крене ка путу изласка из кризе. И у овом тренутку имамо решења, а као странка смо се на њима и потврдили до сада, како да то учинимо.

Ја мислим да заиста морамо да се узбијимо, да ова кампања буде адекватна, примерена времену и околностима, да буде на одређен начин и са елементима новога, јер су нове околности, да се у њу уградимо сви у одборима. Имао сам ту част да обиђем низ одбора у Србији говорећи о једном великом научном делу проф. др Војислава Шешеља, „Идеологији српског национализма“ и видео сам да тамо где одбори раде добро, тамо је атмосфера више него добра и тамо су наша будућност и резултати на изборима ипак загарантовани него у неким деловима Србије где одбори нису на најбољи начин у функцији циља странке и програмског опредељења странке. Зато молим да ипак схватимо да није само довољно да се овде и сада подржи кандидатура заменика председника Српске радикалне странке Томислава Николића, него нам тек сада, предстоји посао, јер заменик председника Српске радикалне странке неће бити председник ове странке, него председник свих грађана Србије. У том правцу морамо и деловати, дакле проширити деловање на грађане Србије.

Лазар Марјански: О Томиславу Николићу све знамо, дуго га знамо и нема много шта да га хвалимо. Мене нешто друго брине. За што ДОС, Демократска странка неће да иду на изборе? Хоће да створе хаос у држави и да не распишу парламентарне изборе. Поред тога, шта ће још да ураде? Највероватније ће позвати НАТО пакт да среди ситуацију. Концепт је једноставан, држава не може да буде без председника. Свака нормална држава мора да има председника. Каква је функција председника, да ли је већа или мања, то је по Уставу.

Радислав Кањерић: Вjerujem da данас треба да потврдимо двије основне ствари. Прво, да је Српска радикална странка организована странка, дисциплинована, велика и одговорна странка. И друго, да смо странка која није само спремна да критикује актуелну власт и пропусте политичких странака, да народу говоримо истину, већ и пре свега да смо странка која је увек спремна да се одазове на изазове које вријеме са собом носи и да се суочи са истином ма- ка-

крај на једна битна ствар је што ћемо добити једну личност коју ћемо представити и која може, с обзиром на подршку великог броја чланова и одбора Српске радикалне странке.

Ова одлука ће бити потврда да Српска радикална странка има решење за социјалне проблеме који нису решени, и да Српска радикална странка има стручне, образоване и одговорне људе, али морам да кажем, људе који су у сваком тренутку свјесни и одговорни, да се на бази повјерења народа сукоче са огромним проблемима које има Србија.

Вјерујем да наше данашње јединство и наша огромна подршка нашем предсједнику, др Војиславу Шешељу, и његовој поруци из затвора ће бити јасна порука народу који је имао прилику да испроба све политичке опције на власти, да једино Српска радикална странка има могућности да понуди правог домаћина Србији, а Србији је потребан домаћин, као што је Томислав Николић. И да понудимо Српску радикалну странку, као странку која може поред низа разних обећања и нада које су дате овом народу да пређе на остваривање неких циљева које народ треба да очекује.

Др. Горан Цветановић: Данас ћу цитирати оно што су други написали о господину Томиславу Николићу, а са чим се ја потпуно слажем. „Томислав Николић је светла страна политичке медаље, која афирмише поштење, част, скромност, патриотизам, правду... Његови квалитети су слобода, одбрана српства и очување државне симбиозе Србије и Црне Горе. Томислав Николић је човек позитивне енергије спреман да први уради све што се тражи од њега. Његовим избором на највишу државну функцију наша отаџбина добија изузетног политичара на међународној и унутрашњој сцени, карактерног и непопустљивог домаћина“. Ми смо јуче одржали састанак Окружног одбора у Лесковцу где је дојета једногласна одлука да кандидат за предсједника Србије буде Томислав Николић са уверењем и убеђењем да ће као и проф. др Војислав Шешељ убедљиво победити у свим шест општина Јабланичког округа. На изборе треба изаћи из много разлога. Прे свега због тога што ћемо пробити медијску блокаду, а то смо уназад месец дана већ урадили и на тај начин ћемо још више да промовишемо циљеве и програме Српске радикалне странке, а и активност свих чланова Српске радикалне странке биће у сваком случају већа него што је била до сада. То је идеална прилика да се припремимо за оне изборе који нас највише интересују, а то су парламентарни избори.

Др Бранислав Блајкић: Мислим да ови избори највише одговарају нама. С једне стране одговарају и ДОС-у, јер они њима ходе да скрену пажњу са катастрофалних резултата које имају, а са друге стране они желе да трећи пут изађемо на изборе и да направе варијанту да не успеју. То је разлог зашто ДОС излази на изборе. Покушаје да баце на маргину и Г 17 плус. Те прилике нама одговарају, прво што они медијски морају да нас пусте да се појавимо, после ове дуготрајне блокаде, за разлику од оних који бојкотују. А, са друге стране, моћи ћемо да направимо резултат, као последицу добре организације, који ће се завршити изборима на свим нивоима.

Још једна битна ствар је што ћемо добити једну личност коју ћемо представити и која може, с обзиром на подршку великог броја чланова и одбора Српске радикалне странке.

од којих очекујемо да ће на изборе изаћи, да буде пандан на изборима у оном делу како народ гледа на функцију председника Србије.

Што се тиче сиромаштва, чињеница је да ћемо ту имати један велики проблем, али мора се разумети и то да и други не могу имати неку богату кампању зато што би то било крајње неумесно у овом моменту у Србији. Значи, и у том неком делу имамо све разлоге и услове да имамо добру кампању поготово што неки позивају да се не изађе на изборе а зна се да они тиме покушавају да изазивају скандале. Пелевић и ово друштво које дефинитивно треба да нестане са политичке сцене и Коштуница који се свакако троши без обзира изаша или не изаша. Ако изађе он ће се потрошити зато што избори неће успети, а ако не изађе, он се дефинитивно полако политички срозава.

Ја бих подржао предлог предсједника странке, то је толико јасно. Ми овог пута имамо шансу не да имамо кандидата Српске радикалне странке, који ће учествовати у изборима, већ кандидата који ће бити једна нова прича за Србију, јер ћемо добити један добар проценат оних гласача који су били умеренији и можда мало онај наш политички програм нису у том моменту заступали. То све постаје јасно и то је један изузетан избор и мислим да о томе дефинитивно нема шта даље да се дискутује. Само да се припремимо за кампању.

Милорад Мирчић: Мислим да није спорно да Српска радикална странка треба да има свог кандидата, али по мени ове изборе треба мало рационалније да проводимо. Мислим да се та рационалност огледа у томе што ћемо да кандидујемо Томислава Николића, тиме не одустајемо од наших изворних захтева за превремене парламентарне и изборе на свим нивоима у Србији. Да не би дошло до замене теза у јавности када радикали имају кандидата за предсједника, а садим тим одустају од захтева, не инсистирају на тим захтевима. Даље не треба да се бавимо проценама да ли ће у Србији изаћи 50 одсто или неће. Ми треба да се трудимо да преко Томислава Николића што већи број гласова добијемо. А ми све напоре да уложимо и сву енергију да изађе преко 50 одсто, што је по садашњем закону обавеза, то не можемо и то је та реалност.

Треба реално да сагледамо, колике су наше шансе да нас друге политичке партије подрже. И да видимо, реално да сагледамо колике су наше шансе да нас друге политичке странке, политичке опције прате. Та реалност и то сагледавање треба првенствено да види руководство странке.

Зашто то говорим? Зато да у старту не идемо са тезом ми смо против свих и ми имамо замерке на овога што бојкотује и овог што не бојкотује. Нама је сада интерес само бирачко тело које се до сада, на овај или онај начин, преливало код Коштунице, или у ДОС, а то је бирачко тело које одбија или слуша Слободана Милошевића, и да на овим изборима покушамо да део овог бирачког тела придобијемо, да знамо како стојимо у односу на кандидатуру или када је на предсједничким изборима учествовао Војислав Шешељ. Да видимо реално где смо као странка.

Поново кажем, треба инсистирати на кандидатури Томислава Николића и не одустајемо од превремених избора.

Радикали на свим изборима

Томислав Николић: Бићете изложени сигурно у својим срединама нападима оних који не иду на изборе. Покушаје сада све што су урадили за ове три године да спирају преко нас. И они који су са њима били у Влади, и они који су гласали за буџет, и они који су им давали посланичке гласове, и они који су гледали како нас избацују, туку, одузимају од

плате, да избацују целу посланичку групу, и не дају да уђемо у салу и када истекне казна. Сви ће покушати сада да се све то заборави у Србији, да остане као да смо ми сарадници ДОС-а. И увек на томе инсистирајте. Када год неко од вас гостује на локалним медијима, радио и телевизија, новинарима, инсистирајте на томе уколико вас за то оптужује. Ако изађе неко из Демократске странке Србије, за шта он има да вас оптужује? За сарадњу са ДОС-ом? Па ко их је довео на власт? Ко је први променио Пословник у Скупштини Србије да би радикалима одузeo реч? Демократска странка Србије. Инсистирајте обавезно на томе. Социјалисти - одвеле су им председника странке у Хаг, они гласају за неке законе, кажу: „Добри су закони“. Бирају радио-дифузни савет заједно са ДОС-ом као да је прошао неко њихов. Учествују у изради Устава са ДОС-ом, да не причам о овим другима, на то се ни не обазирите, не постоје. Али, понављам ако буде сарадње око бојкота Скупштине зато што нема преноса ми смо ту. Ако буде сарадње за ове изборе и парламентарне, ми смо ту. Уопште нећemo ни тренутка бежати од тога. Али, хоћemo да идемо на изборе, никада нисмо бежали од избора. Никада нисмо пропустили ниједне изборе. Мислим да смо ми још увек на крилима које је Војислав Шешељ прошле године развио. Да видимо.

Докажемо ли ми да с Војиславом Шешељем у Хагу овде нормално функционишимо, ми ћemo бити победници на следећим изборима. То вам је јасно. И нећe моћи да нам лепе више етикете да ћemo ми да заратимо, и тако слично. То су будалаштине. Морамо да видимо колико нам је Војислав Шешељ овом жртвом донео, одласком у Хаг. Знам да су ме 2000. године док сам ишао у кампању за председника Југославије, многи гледали празно. Тада је била друга ситуација, и неке у врху странке, када кажем у врху странке је идем од председника месних одбора па навише, и неке у врху странке опчинио је ДОС скитањем Милошевића. Сада нема ниједног мотива који би радикале усмеравао или радикалске

гласаче, или симпатизере, на било коју другу политичку странку, сада може да се удржи ко год хоћe и ским год хоћe, радикали виде ваљда да од тога нема ништа. Да ли је било важно 2000. године да се руши Милошевић? Јесте. Да ли је важно 2003. да се сруши ДОС? Јесте. Можда и важније.

Ми се боримо да освојимо једно одборничко место на допунским изборима а замислите избори за председника Србије. Грдио греши ту ДОС. Мислите да је њима било лако да распишу и ове изборе? Њих чека пораз. Да су ови остали заиста против њих, ми смо могли да седнемо и направимо план, све шта ћemo и како ћemo, али сви се сада боје Српске радикалне странке, то је проблем свих осталих, а ми се не бојимо никога. Ја се не бојим и да ме неко победи, јер то народ одлучује. Нисам ја стао на атлетску стазу, па ко је бржи он или ја, него народ одлучује, народ реши овако или онако. Немојте у кампањи да говорите народу: „Ево, погрешили сте 2000. године, сада исправљајте грешке“. Никада није погрешио народ. Видећемо шта ћe да ради други како ћe њихови да се опредељују када немају свог кандидата. Не очекујте да имамо подршку Слободана Милошевића, ја мислим да то овог часа није могуће. Не знам. Видећемо. Мислим да нам више то није толико важно, али много би значило када би људи у Хагу послали проуку да гласају са Српском радикалну странку.

Двехиљадите године ја сам видео да многи до вас не слушајте оно што говорим, видео сам да вас је безмalo срамота. Неке јесте. И видело се по селима 40 чланова, 15 гласова. Ми из руководства странке нисмо успели да убедимо наше чланове, наше симпатизере, наше гласаче да треба да гласају за нас 2000. године. Они су имали поларизацију ДОС или Милошевић. Можда ћe сада бити поларизација ДОС или радикали. Па где ћете лепше. Питаћемо све грађане Србије да ли им јестало да ДОС изгуби једну битку? Да ли им јестало да неко врати сваки неуставни закон који Скупштина донесе. Да видите како би било фркe после тога.

ХОЋЕМО ДА СРУШИМО ДОС

На редовној конференцији за штампу Српске радикалне странке, која је одржана 18. септембра, заменик председника Српске радикалне странке Томислав Николић, новинарима је саопштио следеће: Dame и господо новинари, Централна отаџбинска управа Српске радикалне странке, данас је разматрала предлог председника странке проф. др Војислава Шешеља, да странка изађе на председничке изборе и да кандидат Српске радикалне странке за председника Србије буде заменик председника Српске радикалне странке, Томислав Николић. Централна отаџбинска управа је прихватила предлог председника странке и гласањем, једногласно, одлучила да кандидат за председника Србије буде заменик председника Српске радикалне странке, Томислав Николић.

Ми већ три године чекамо овакав окршај са ДОС-ом, а у последњих годину дана неуставним законом и неуставним понашањем Наташе Мићић, ускраћени смо за изборе за председника Србије. Сматрамо да је и до сада било неодрживо стање, да они који су на власти у земљи тако грубо крше Устав Србије, и дозвољавају да ДОС, који је под своју контролу потпуно ставио правосуђе и законодавство, а у правосуђу нарочито Уставни суд Србије, који опрашта, хути, дозвољава да досманлије ради шта год хоће. Сматрамо да је сазрело време да неко контролише оно што у Србији ДОС ради.

Србији треба председник Србије, изабран на Уставом и законом предвиђен начин, који ће контролисати рад Владе Републике Србије. Камо среће да смо и до сада имали председника који би, у то сам убеђен, све законе које је ДОС, каквом-таквом већином, доносио у Скупштини Србије, вратио Скупштини на поновно гласање. Ми се такмичења не бојимо, на нашу одлуку не утиче понашање других, водимо своју политику, кад би на нашу одлуку утицало понашање других, до сада бисмо у више наврата морали да сарађујемо са ДОС-ом. Јер, они који сад кажу да онај ко изађе на изборе за председника Србије, уствари сарађује са ДОС-ом, заборављају да су са ДОС-ом учествовали на изборима заједно, да су с њим учествовали у власти, да су довели ДОС на власт, а ови други који нису били у ДОС-у, они заборављају да су ДОС-у помагали да донесе budget, да изгласали законе, да су му давали кворум, да му озбезбеђују и посланике, тобож, пребегле из својих странака, који у ствари само служе да странка задржава некакав углед у јавности, а да ДОС обавља своје послове несметано.

У понедељак преузимамо изборни материјал од Републичке изборне комисије, у уторак га прослеђујемо окружним и општинским одборима, у идући уторак предајемо кандидатуру за председника Србије. То су рокови које је странка себи поставила и који ће бити до краја реализовани. Кампања ће започети са већ заказаним митингом у Новом Саду, 5. октобра.

Још увек има времена и Српска радикална странка ће инсистирати на томе, да уз ове изборе буду расписани и парламентарни избори. У циљу расписивања парламентарних избора и омогућавања грађанима Србије да се изјасне да ли

желе овакву власт или не, спремни смо на сарадњу са свима онима који желе да до парламентарних избора дође.

Јадна је политичка странка која каже да избора не треба да буде

Новинар: Мислите ли да ће успети ови избори и шта мислите, да ли су ажурирани бирачки спискови?

Томислав Николић: Увек када се избори одрже у демократској атмосferи, увек када протекну без инцидената, увек када на њих нема озбиљнијих примедби Изборној комисији или правосуђу, избори су успели. За нас ће избори бити успешни кад преbroјимо своје гласове и утврдимо колико нас грађана Србије овог часа подржава. То су успешни избори. А ако је волја бирача да председник буде изабран, онда ће избори само бити утолико успешнији. Ако сви они који тврде да су јаки и да имају по дадесет до тридесет процената бирачког тела уз себе, ако сви изађу на изборе, избори ће успети. А онда нека победи онај ко има највише гласо-

ва. Толико о успешности избора и о схваташу демократије код појединих политичких странака.

Они који су прошле године говорили да је неуставна одлука Наташе Мићић да се не расписују избори даље, као што јесте била неуставна, одједном су променили говор и сада кажу да избора не треба да буде. Јадна је политичка странка, посебно опозициона, која каже да избора не треба да буде. Ако смо довољно снажни, има времена до председничких избора, имаћемо и парламентарне. А ако кандидат Српске радикалне странке победи на председничким изборима, имаћете ванредне парламентарне изборе. Ако будем изабран, позваћу грађане Србије да на улице покажу, исказују своје незадовољство ДОС-ом и затраже ванредне парламентарне изборе.

Ја сам убеђен да нећемо имати јединствен бирачки списак. То ДОС-у не одговара, а у обавези су да направе јединствени бирачки списак, то је јавна исправа, и да га ставе на увид свим заинтересованим. У најмању руку, сваком кандидату су дужни да доставе ЦД са јединственим бирачким списком. Тим проблемом мора да се позабави Уставни суд. Постојали су рокови у Закону о избору народних посланика, који се примењује и на избор председника. Те рокове није поштовала досманлијска власт. Због тога мора да одговара. Али, било би бесмислено да сад сви тврдимо да нема јединственог бирачког списка и да због тога не желимо да идемо на изборе. Тражићемо одговорност онога ко није радио добро и ко није успео да обезбеди бирачима Србије јединствен бирачки списак, али ћемо на изборе ићи.

Да су настављени избори прошле године, да су почетком ове године одржани председнички избори, Војислав Шешељ би био председник Србије. Тако је расла популарност после сваког изборног круга нашег кандидата. Додатно, популарност нам је порасла зато што је Војислав Шешељ жртвовао своју слободу и отишао у Хаг.

Новинар: Да ли сте упознати са детаљима предизборних активности?

Томислав Николић: Ми не рачунамо на подршку медија, никада је нисмо ни имали. Никад нисмо били љубимац и миљеник медија. Покушаћемо, колико год је то могуће, да поновимо кампању Војислава Шешеља из прошле године. Да стигнемо у сваку општину, у свако седиште округа, у многа села, да одржимо трибине, митинге, и онда то више не зависи од медија. Уколико буде неких термина на телевизији, ја мислим да ћemo то искористити да пуштамо страначке филмове. А ми ћemo морати поново у народ, као и кад смо формирали странку. Без обзира на то колико ћe кандидата у трци учествовати, ово ћe бити окрај ДОС-а и Српске радикалне странке. И то ћe бити наша порука бирачима у Србији. Ако хоћете да скинемо ДОС са власти, морамо почети да га побеђујемо. Победа на председничким изборима ослободила би грађане Србије страха у коме живе од како је ДОС на власти.

Сви Срби осумњичени

Новинар: Какав је став тренутни став поводом става Хашког трибунала, где је Гојковић осумњичена?

Томислав Николић: Па, Маја Гојковић је, колико сам ја схватио, је осумњичена зато што је члан Српске радикалне странке. То вам је знак да смо нас 360 хиљада осумњичени. То вам даје знак да су осумњичени сви Срби, и да сад само зависи од Хашког трибунала, кога ћe јавно да прозове. Маја Гојковић никада у животу није начинила ни прекрај, ни кривично дело, а камоли ратни злочин. Ја мислим да тиме покушавају да је уплаше, а то је узалудан посао, Маја Гојковић се не боји. Да се боји, одавно не би била српски радикал. Треба много храбости да неко буде српски радикал и да преживи ових тринаест година у Српској радикалној странци. Маја Гојковић је кандидат, наш кандидат, за највише функције у Србији и у Војводини, посебно у Војводини, и то очигледно смета издајницима Србије. Као што је за Војислава Шешеља ДОС у Београду писао оптужницу, постоји могућност да ДОС у Новом Саду пише оптужницу против Маје Гојковић.

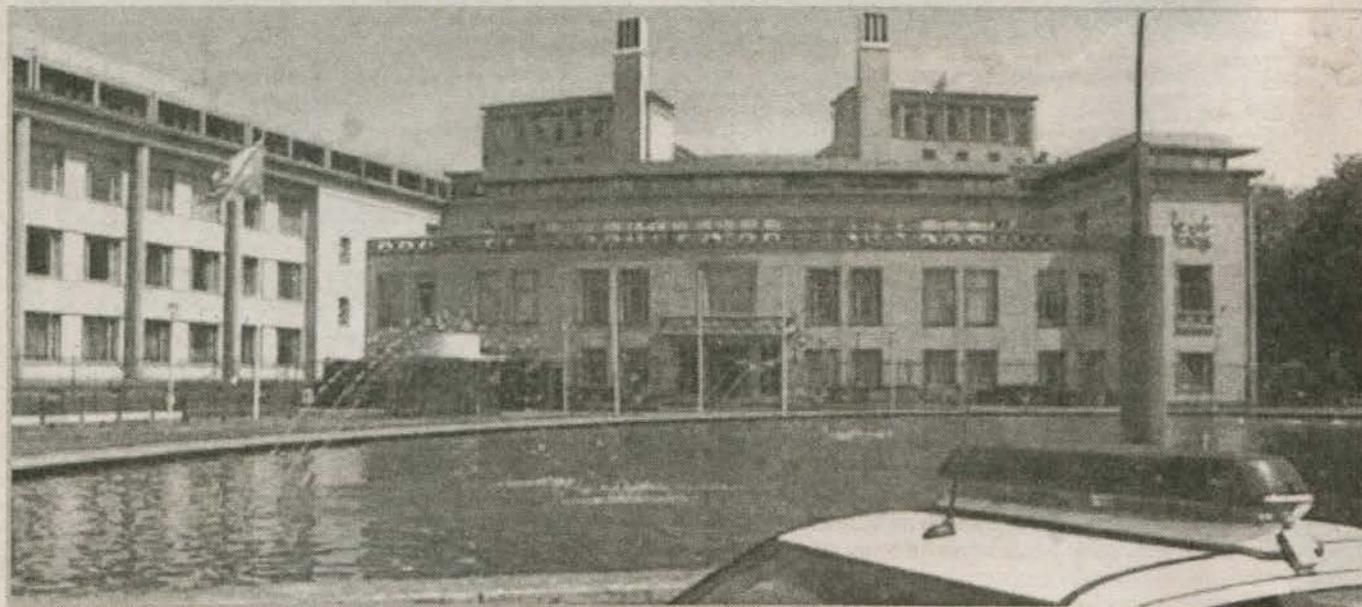

ПОДВАЛА ХАШКОГ ТУЖИЛАШТВА

Маја Гојковић тврди да у Хртковцима никда није била, да чак туда није ни пролазила. Она и њен колега, такође правни саветник Војислава Шешеља, истичу да је Тужилаштво пласирало ту вест као би се наметнуо оптуженом стенд бај адвокат. Стенд бај адвокат Ненад Лазаревић непознат је пред домаћим судовима. Колеге о њему једино знају да му је отац професор правног факултета, да је некада радио у Филипој канцеларији и да разуме и говори енглески. Покушао је да се види са Војиславом Шешељем али је он то одбио. Шешељ остаје при свом ставу да се брани сам и по цену живота

Тужилаштво Хашког трибунала усротивило се захтеву др Војислава Шешеља да му један од званичних правних саветника, будући да ће се сам бранити у Трибуналу, буде адвокат и високи функционер Српске радикалне странке Маја Гојковић. Тужилаштво сматра да Маја Гојковић не може да буде Шешељев правни саветнице јер је и сама потенцијални саучесник оптуженог. У одговору Тужилаштва, на Шешељев захтев у којем је тражио да му правни саветник буде Маја Гојковић а правни помоћник адвокат Славко Јерковић наводи се да је заштићени сведок Ц 047 потврдио, да је крајем 1991. године, Маја Гојковић била присутна у Хртковцима када је Шешељ одржао говор који је део оптужнице. Маја Гојковић каже да су овдашњи медији вест да је потенцијални саучесник Војислава Шешеља пренели као став Хашког трибунала, што по њеним речима није тачно јер је то став тужилаштва. Она сматра да је по менута вест пласирана у покушају да се на Војислава Шешеља изврши додатни притисак како би прихватио хашки концепт одбране, односно одустао од свог става да се сам брани. Пред претресним већем Хашког трибунала Војислав Шешељ изјаснио се да ће се сам бранити а за своје правне савет-

нике и помоћнике именовао је Мају Гојковић и Славка Јерковића. Онда су уследили притисци и покушај да му се наметне стенд бај адвокат. „Прощле недеље понудили су му стенд бај адвоката из Београда Ненада Лазаревића који је на то пристао. Међутим, између Војислава Шешеља и Лазаревића није било контаката. После тога је уследио поднесак Тужилаштва у коме они себи дозвољавају да оцењују ко је подобан ко није подобан да сарађује са др Војиславом Шешељем. При томе се као доказима користе потпуно лажним сведочењем човека који тврди да сам ја једног дана била у Хртковцима а ја врло добро знам да никад у животу нисам била у Хртковцима”, каже Маја Гојковић и додаје да кроз Хртковице никада није ни колима прошла чак ни када је путовала на море. „Они су пуни изненађења а ја ћу бити први бранилац који ће се тамо појавити као осумњичени за нешто. А ја сам већ у поступку, и заједно са колегом Јерковићем прикупљам доказе, сведоке. Не знам како ће они мимо воље Војислава Шешеља одлучити ко ће бити његов саветник а ко неће. Жеља Тужилаштва је да ја небудем његов саветник, али видећемо шта ће суд да каже”, истиче Маја Гојковић. Правни помоћник Војислава Шешеља такође се слави

же са констатацијом своје колегинице да је вест пуштена у јавност не би ли се она дискредитовала а уједно на тај начин наметну стенд бај адвокат. По њему, несрећну околност представља то што иста администрација комплетан матријал ради и за Тужилаштво и за претресно веће Хашког трибунала, без обзира што је Тужилаштво страна у поступку исто као и одбрана, при чему се по његовим речима одмах у старту ствара неравноправан положај за одбрану и тужилаштво, као страна у поступку. „Тужилаштво је дошло до закључка да Маја не може да буде правни заступник зато што је наводно била са Војом у Хртковцима а ја поуздано знам да то није тачно и да она никада ногом тамо није крошила”, каже он.

Јерковић напомиње, да Тужилаштво жели, пре свега, јав-

же Јерковић. Посебан проблем представља то што ако постоји стенд бај адвокат онда комплетан материјал Тужилаштва одлази њему и Војислав Шешељ нема у њега увид. Уколико трибунал и даље буде инсистирао на стенд бај адвокату цео процес би мога да изгледа као суђење у одсуству. Адвокат Јерковић истиче да се на тај начин Војиславу Шешељу не омогућава да активно учествује у поступку.“А он то неће дозволити ни по цену живота”, прилично уверено истиче саговорник.

Како сазнајемо Војислав Шешељ је већ направио свој концепт одбране а Јерковић и Маја Гојковић треба да му помогну да ту своју концепцију оствари прикупљањем материјала и сведока одбране. Према Правилнику о поступку и доказима као и Статуту Хашког трибунала уколико се тако

ности да прикаже Мају као особу против које ће можда бити подигнута оптужница само да би се наметнуо стенд бај адвокат и то на све могуће начине. „Не могу ни за Војислава Шешеља ништа да пронађу, без обзира што је оптужница голема. За вербални деликт се никде не одговара у свету. Он је, упркос тој општеј познатој ствари у Хашком трибуналу и то због тога што некоме није одговарало да буде овде”.

Што се тиче стенд бај адвоката, Јерковић се слаже да ће Хашком трибуналу бити врло тешко да се он наметне, јер између њега и његовог брањеника, у овом случају Војислава Шешеља, не постоји узајамно поверење што никако не иде. По њему, то је кључни аргумент због кога би трибунал требало да одустане од своје идеје. „Сваки бранилац у недостатку поверења мора да дигне руке од случаја односно од заступања свог брањеника, овог пута од тога да брани Војислава Шешеља. Војислав Шешељ је искључио сваку могућност контрактирања са наметнутим адвокатом. Наметањем адвоката, одбрани, укида се једно индивидуално право оптуженог које се огледа у немогућности стварања одбране какву он жели, односно да се сам брани. Као што је познато пред претресним већем Хашког трибунала Војислав Шешељ се изјаснио да ће се сам бранити а за помоћ на терену у прикупљању материјала за одбрану овластио је Мају и мене”, ка-

изјасни може да се брани сам. Бранилац може да се додели оптуженом када није у стању да се сам брани, или ако нема могућности да плаћа стручну помоћ или њему стручна помоћ у судници не треба, може само да му смета. Војислав Шешељ не размишља да промени своје правне саветнике, без обзира на изјаву тужилаштва. „Нико нови неће бити именован. О томе да Маја Гојковић не може да буде његов правни саветник је став тужилаштва а оно само предлаже претресном већу”, каже Јерковић и поново напомиње да је такав став Тужилаштва произвеко из жеље да се наметне свој човек.

Александар Лазаревић, који је именован за стенд бај адвоката за наше судове је поштуюно анониман, иако је пре Хашком трибуналом бранио Симу Зарића, али и по сасвим случајно, шако што Зарићев адвокат није знао енглески језик. Отац му је професор правног факултета, неко време је радио у Филипој адвокатској канцеларији, а недавно је отворио адвокатску канцеларију заједно са још широј породици адвоката, и налази се на листи правних заслуници Хашког трибунала. Иако сам ширди да не зна како се на листи нашао односно да је шамо доспео вероватно на предлог адвокатске коморе, како сазнајемо на листу није дошао случајно. Информација да разуме и говори енглески употребљује скрај за његов портер.

НИЈЕ СПОРНА САМО КОРИ ДОНЕСЕНИ ГОДИНУ

Српска радикална странка, више од годину дана, надлежним државним институцијама и јавносћи безуспешно указује да је кворум Републичке скупштине нелегитиман. Није у штитању само нелегитимна одлука о избору Кори Удовички на место гувернера, за који је Г-17 посебно заинтересован, већ су у штитању многи други закони међу којима је и Закон о информисању, радиодифузији, образовању... Такође, нелегитимна Скупштина именовала је државне функционере, међу њима председника Владе, министре, судије... Та исха неуставна и незаконита Скупштина усвојила је буџет Републике Србије а зајим и његов ребаланс. Како тврде из СРС-а, неизвесна је и судбина Устава, у чијој изради учествују људи, који су изабрани на незаконит начин као и Уставна повеља о консистиранају државне заједнице.

Народна скупштина Републике Србије, у мају месецу, загазила је у другу годину свог нелегитимног рада а да то никога није превише узбуђивало и забрињавало, сем Српске радикалне странке, која упорно шаље предлоге Уставном суду за оцену уставности и законитости усвојених закона и прописа у том периоду. „Праве афере око одсуствовања Неде Арнерић са једне седнице. Афера је што већ годину дана Скупштина нема кворум, што у њеном раду учествује дванаест грађана који нису народни посланици. Уставни суд то зна и о томе ћuti. Нама не треба Уставни суд који ће да ћuti и да на тај начин Србију води у хаос. Треба нам Уставни суд који ће да ради, јер после његове воље у правном систему нема јаче, нема више воље. Требају нам решења Уставног суда Србије, онда се не би овако лако играли авионским картама, картицама, кривичном одговорношћу, не би лако истеривали посланике СРС-а само зато што указују да се у Скупштини ради на незаконит начин”, каже заменик председника СРС-а Томислав Николић.

На заседањима Републичке скупштине појављују се грађани који нису посланици и немају право да заступају бираче, док се они други, који су легитимно изabrани на изборима, на заседања ни не позивају, или им је на разне друге начине онемогућено да учествују у раду парламента (случaj Томислава Николића). С друге стране, није редак случај да се ДОС, не би ли обезбедио кворум, служи разним манипулатијама са посланичким картицама, или позивањем на седнице оних који су још пре више од годину дана поднели оставке.

Сада, када је Млађану Динкићу засметало то што није више гувернер Народне банке, а пошто је његова Г-17 миљеник Запада, медији, државни званичници и Уставни суд, непрекидно брује о легитимности односно нелегитимности скупштинског кворума. „Отпор”, је чак поднео кривичну пријаву против свих 250 посланика Народне скупштине републике Србије, због афере у вези присутности на седници, када је биран нови гувернер Народне банке Србије. Пре неколико дана Г-17 је изашао у јавност са доказима да, је позната глумица, Неда Арнерић, иначе посланик Демократске странке, била на летовању у Турској, када се гласало за избор Кори Удовички, на место гувернера, упркос листингу скупштинског гласања на коме се налази и њено име. Затим се појавио и један посланик ДХСС, који се после

два месеца, „усудио” да изађе у јавност тврдећи да ни он није био на седници, већ да је приликом гласања коришћена копија његове картице. Овај посланик тврди да је револтиран недостатком кворума напустио седницу узимајући своју оригиналну картицу. Томислав Николић каже да се посланик ДХСС стварно није налазио у сали када се гласало, али да је тамо била његова оригинална картица.

Г-17 се већ сутрадан појавио са изјавама људи који су са Недом Арнерић боравили у Турској, као и са снимком РТС-а скупштинског заседања, на коме се види да Неда Арнерић није била присутна на седници и да је картицу уместо ње убацио Срђа Поповић, саветник премијера задужен за екологију, што је још већа трагедија, јер је на тај начин уменан и сам Зоран Живковић. Портпарол Демократске странке, на брзину се снашао и пред телевизијским камерама, махао вероватно лажним авионским картама, које су доказ

ВЕЋ И СВИ ЗАКОНИ ДАНА УНАЗАД

да је позната глумица, ипак, била присутна на заседању Скупштине поменутог дана. Афера је добила невиђени медијски простор. Свакодневно се оглашавају представници и једног и другог табора. Председница Скупштине, Наташа Мићић, чак је затражила помоћ од председника Уставног суда Србије. Слободана Вучетића. Уставни суд је, међутим, закључио да није надлежан да одлучује о регуларности кворума, и да спорна питања треба да буду разрешена у Скупштини Србије, на основу појединачних одредби пословника о раду републичког парламента.

Цео случај подсећа на гласање за Закон о раду, и летећег посланика Борислава Новаковића, такође члана Демократске странке. Тада је, према речима демократа, овај свемогући посланик, побијајући све законе природе, најпре долетео из Солуна у Београд, где је у 13 часова и 10 минута гласао у републичком парламенту за Закон о раду, а онда је поново одлетео за Солун где је, два сата и двадесет минута касније, одржао конференцију за штампу. Новаковић је тврдио да је за Солун одлетео приватним авионом али то је демантовала информативна служба ЈАТ-а, наводећи да 3. децембра 2002. године, није било никаквих летова за Грчку и околне земље. Новаковићев глас је био одлучујући у постизању кворума за усвајање Закона о раду.

Г-17 тврди, да кворума није било ни када се гласало за избор гувернера, а аналитичари тврде да иако је на списку било још неких спорних имена, одлука је пала на Неду Арнерић чиме је уједно нападнута и Демократска странка.

Нису сви исти пред законом

Нажалост Српска радикална странка скоро две године указује да је састав Скупштине нелегитиман, а њене одлуке нису у складу са законима и Уставом, али нико од надлежних не жели да се позбави овом чињеницом. Стога још више чуди оваква заинтересованост медија и јавности за случај Арнерић, када СРС са конкретним доказима пред Уставним судом безуспешно покушава да докаже да није у питању

један избор, односно једно именовање, већ да је нелегитимно много тога, почев од Уставне повеље па све до Републичке владе. Према важећем Уставу Србије, уставотворну и законодавну власт у Србији обавља Народна скупштина, или састав Скупштине, захваљујући ДОС-овској самовољи, већ дуже време је нелегитиман тако да се поставља питање шта је са оним законима и одлукама које је Скупштина Србије усвојила током рада таквог парламента, који је устројен мимо закона и Устава, а пре свега бирача.

Како тврди Томислав Николић, од разлаза ДС и ДСС нема кворума у Скупштини. Према његовим речима, у редовима ДОС-а толико шкрипи да када дође дан за гласање, две службенице Скупштине седе испред сале за гласање са задатком да обезбеде кворум. Српски радикали су до сада највише кажњавани због инсистирања на кворуму. Посланика ове странке Зорана Красића, председница Скуп-

Када је у питању СРС Уставни суд упорно ћути

Када је аферу покренуо Г-17, а Наташа Мићић, председник Скупштине, замолила да јој се помогне у проналажењу излаза из ситуације, председник Уставног суда, Слободан Вучетић одмах је реаговао. С друге, стране и даље се наставља његово упорно ћутије о свим предлогима СРС-а за оцену уставности и законитости рада републичког парламента. У отвореном писму које је Томислав Николић, заменик председника СРС, 2. априла ове године упутио Слободану Вучетићу, председнику Уставног суда Републике Србије, између осталог се паводи: „О свим предлогима Уставни суд Републике Србије није одлучио само зато што их је поднела Српска радикална странка. Како да другачије тумачим „ћутије“ Уставног суда Републике Србије поводом оспоравања да у раду Народне скупштине (доношењу одлука, закона а можда и Предлога устава) учествују грађани који нису народни посланици. У случајевима када је подносилац предлога била друга политичка странка, а поводом истих предмета, обавештавали сте јавност, одржавали седнице“. Од тада је прошло шест месеци, одговор није стигао, а, у међувремену, Уставни суд се бави афером коју је покренуо Г-17, а шије у питању само избор гувернера већ сијасет других закона и прописа.

Нелегитиман рад републичког парламента

Поводом спорног кворума Ивица Даћић, председник ГО СПС-а, за лист „Балкан” каже да је и ова странка више пута указивала на то да кворума нема и да се употребљавају лажне картице, „али када смо тражили листинге са седница, одбијали су нас. То је кривично дело, крађа, и није случајно урађено. Међутим, мислим да ће се све забашурити као да пишта није било.

штине је, на претпоследњој седници чак, опоменула, због тога што је покушао да спречи манипулатацију посланичким картицама. Поништо је на поменутој седници поново мањкао кворум, шеф посланичке групе ДОС-реформе Бојан Пајтић улазио је у посланичке клупе својих посланика и стављао у њих своје картице. Зоран Красић је ишао за њим, вадио те картице и бацао их на под, тада је уследила опомена.

Иначе, често може да се чује у јавности како поједини посланици спомињу копије својих картица, које су искоришћене без њиховог знања. Сви посланици наиме, поседују оригиналне картице са кодом и својом фотографијом, али ако посланик пријави Административној служби да је изгубио своју картицу електронски центар му издаје привремену картицу са којом може да учествује у раду парламента. Приликом гласања никада не могу да буду искоришћене две картице са истим именом, али зато може да буде искоришћена картица посланика који није присутан, уз његову сагласност или пак „малу подвјалу” његових страначких колега.

Српска радикална странка је још 8. августа прошле године послала предлог Уставном суду Србије, за оцењивање уставности закона и одлука које је Народна скупштина доносila од 22. маја 2002. године. Значи није у питању само нелегитимна одлука о избору Корија Удовички на место гувернера, за који је Г-17 посебно заинтересован, већ су ту и многи други закони међу којима је и Закон о информисању, радиодифузији, образовању... Такође, нелегитимна Скупштина именовала је државне функционере, међу њима председника владе, министре, судије... Та иста неуставна и незаконита Скупштина усвојила је буџет Републике Србије а затим и његов ребаланс. Како тврде из СПС-а неизвесна је и судбина Устава, у чијој изради учествују људи, који су изабрани на незаконит начин као и Уставна повеља о конституисању државне заједнице.

Радикали чутите!

Конституисање нелегитимне Скупштине

У мају прошле године, када је по свом обичају ДОС кубурио са кворумом, на захтев групе народних посланика и Народне скупштине, посредством Административног одбора, посланици СПС су букавално избачени из Народне скупштине. Такође посланицима ДСС одузети су мандати а у Скупштини су задржани поједини посланици Социјалдемократије и СПС којима је мандат требало да престане (случај Банета Ивковића). Касније су мандати одузети још неким странкама. Све се дешавало, значи, много пре него што је Уставни суд објавио своје тумачење да мандати припадају посланицима а не старникама.

Целокупној посланичкој групи СПС, 22. маја 2002. године, забрањено је да учествује у раду парламента. Двадесет два посланика СПС само формално-правно су и даље били посланици Скупштине јер им је одузето право да учествују у раду и одлучивању парламента иако је то, са гледишта Устава Републике Србије правно немогуће. Крајем марта ове године, Административни одбор Скупштине Србије донео је одлуку да казни шефа посланичке групе СПС-а Томислава Николића са 90 дана удаљења са скупштинских заседања. На незаконит начин овом посланику се још увек неомогућује да учествује у раду парламента.

Највећа збрка је настала око посланичких мандата ДСС, који су неколико пута шетали од једне до друге посланичке групе, зависно од одлуке Савезног уставног суда и Административног одбора. Административни одбор је 11. јуна 2002. године, одузео је мандате 21 посланику ДСС и уважио оставке 13 посланика ДОС-а. Следећег дана Републичка изборна комисија мандате додељује новим посланицима, а Административни одбор их верификује. Како тврди СПС, то је учињено а да није затражена писмена сагласност да ли прихватају мандате, која је обавезна по Закону о избору народних посланика. На тај начин, одузимањем мандата, затим њихово произволјно додељивање новим посланицима, конституисана је нелегитимна Народна скупштина. Касније Административни одбор поништава одлуку о прихватању оставака али је Уставни суд стављао ван снаге. Било како било, посланици Радослав Веселиновић, мр Бранислав Поморишић, Горан Ђурић, Горица Мојовић, Горан Весић, Јожеф Каса, Петар Мишић, Александра Јоксимовић, Виšња Нежић, Ален Селимовић, Стеван Лилић, Небојша Лековић и Живица Предојев, сви из редова ДОС-а, још увек могу да се виде како седе у скупштинским клупама. Упркос својим оставкама учествују у доношењу закона, а уколико би се поштовао закон и устав онда би они тамо седели само у својству обичних грађана, којима је дозвољено да посматрају скупштинску расправу.

Неће ваљда реформе да стану због једног кворума

Томислав Николић наводи да се Г-17 сетио да нема кворума, тек када је смењен гувернер и додаје да је када се гласало за Закону о раду, а било је проблема са кворумом, Мирољуб Лабус је из иностранства поручивао: „Па неће ваљда реформе да стану због једног кворума”.

ДВЕ ГОДИНЕ БЕЗ РАСПРАВЕ О КОСОВУ И МЕТОХИЈИ

„Човић се осврнуо на десетогодишњи период који је иза нас, не осећајући ни трунку одговорности што је од 2000. године пајамо ситуација на Косову и Метохији још гора него што је била, и што до 2000. године нисмо ни имали никакве сукобе на југу Србије. А од 2000. године почину проблеми у Прешеву, Бујановцу и Медвеђи. У том пренујку почину и терористички акици, а три оштитне на југу Србије постапају једно кризно жаршише у нашој земљи”, каже Гордана Поп-Лазић

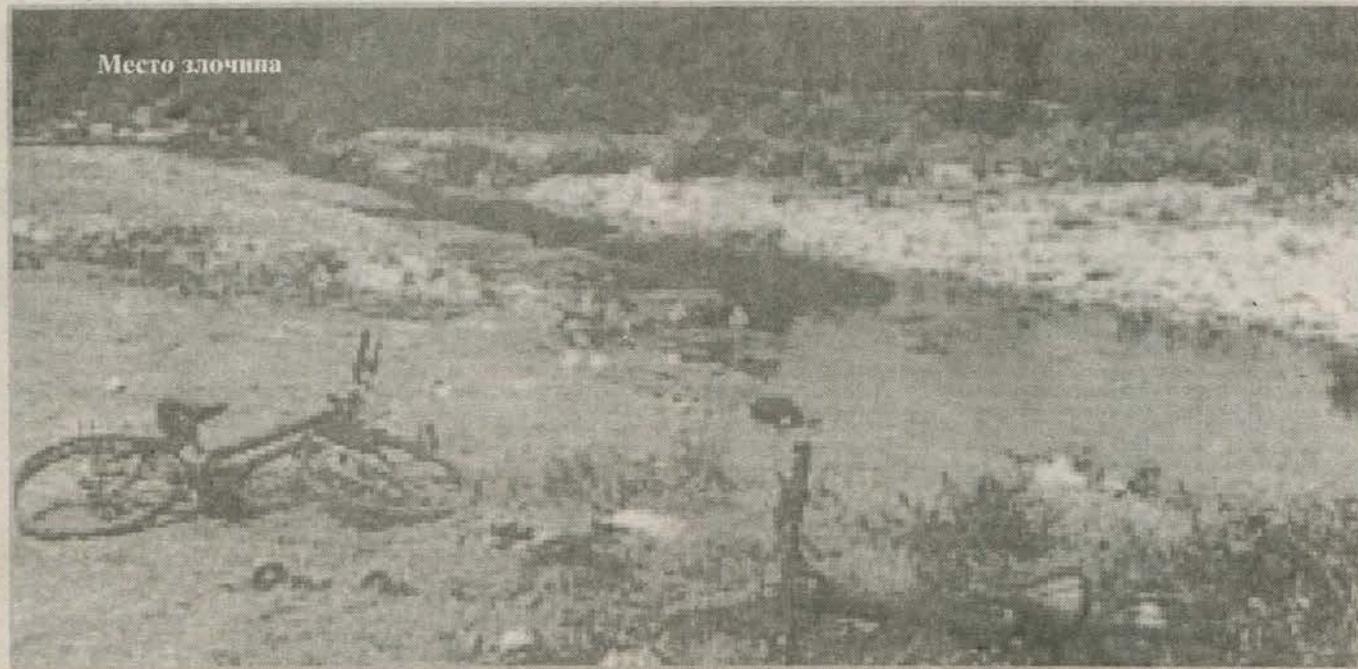
Борба за Косово и Метохију и даље траје. Иако, се о њему говори као о рак-рани, свих овдашњих болова и патњи, број оних који се боре за његов опстанак у савезу Србије и заустављању насиља над Србима, све је мањи. Оно је испит за све овдашње политичаре, на коме се губе и добијају политички поени, али и велика страдаоница за оно мало преосталих Срба који живе на његовом простору. Упркос свему томе, премијер Живковић обећава очајном народу да „неће бити лунања у ратне бубњеве” а остали покушавају да пласирају лаж како је Савет безбедности подржао мере Владе Србије, усмерене на безбедност, слободу кретања на Косову и Метохији и енергичан обрачун са тероризмом. Савет безбедности, међутим, није донео никакву конкретну одлуку о заустављању насиља над Србима, а говорећи о тренутном стању на Космету, вешто је избегавао реч тероризам, наводећи да се не сме дозволити „екстремистима” да угрозе безбедност покрајине.

Пре него што је дошао на Косово и Метохију, као изасланик Уједињених нација Михаел Штајнер је изјавио: „Идеја да се уради нешто од практичног значаја да се уради нешто што би донело опипљиве промене на терену и јесте нешто што ме је одувек привлачило”. Проблем Косова и Метохије слично, ако не исто, схватао је и остатак међународне заједнице али и овдашња власт.

И док је оно мало преосталих Срба у јужној српској покрајини, после сваког убиства, упозоравало да је то још један аларм, за међународну заједницу да се разрачуна са албанским терористима, а званични Београд да се енергичноје заузме за заштиту Срба, онима којима је апел упућиван тумачили су проблем Косова као један изазов. Штајнер је посредством Косова и Метохије, на велика врата ушао на међународну политичку сцену. Небојша Човић, потпредседник владе, задужен за јужну српску покрајину, без обзира на његове жалопојке, добио је бесплатан маркетинг који му његова нижеразредна партија никако не би могла пружити. Чак је и последњи злочин на Косову искоришћен за премијерову промоцију и покупаја да се скрене пажња јавности са афера које озбиљно држеју његову владу.

Док су Албанији вешто користили, и још увек користе, сваки догађај за придобијање међународне јавности на своју страну, овдашњи политички врх, у жељи да се што дуже одржи на власти, својим кампањама даје локални значај, усмерен на придобијање гласова овдашњих бирача. Уместо да се масакр у селу Гораждевац, пласира на насловне стране и у ударне термине водећих светских медија, овај тужан догађај приклучује се статистичком низу бројки убијених и рањених Срба. Према статистици, мада она често није реална, у јужној српској покрајини, тренутно живи око 100.000

Место злочина

Зашто ћутите

„Шта се догодило са отетим Србима? Годинама о томе причамо. Годинама су ту представници српског народа, породице несталих, киднашованих, који траже да сазнају истину о њима. Није тачно да ши ви не знаете шта се са њима заиста догодило. Американци све знају. Они су ти који потпомажу шиптарске терористе. Они за свакога у главу, могу да вам кажу где је и како настрадао. Али треба да их питате и треба да смогнете снаге да то народу и кажете”, рекла је Гордана Поп-Лазић.

Срба. За нешто мање од месец дана, на подручју Косова и Метохије убијено је шест особа. Само на територији северне Косовске Митровице, у протеклих дводесетак дана догодило се 11 инцидената који су се састојали од каменовања, бацања експлозивних направа и пуштања. Када ово будете читали ти подаци ће бити већ застарели а многе мајке и очеви биће завијени у црно.

Од доласка КФОРА, 1999. године на Косово и Метохију, према подацима МУП-а убијено је 1194. Срба, отето је још приближно толико.

Декларација о Косову и Метохији

Након готово једногласног усвајања декларације о Косову и Метохији, приликом гласања уздржани су једино остали посланици СПС, овдашњи медији су извештавали о томе како је јужна српска покрајина ујединила српске партије. Без обзира, на овакав исход скупштинске расправе, телевизијски гледаоци, који су били у прилици да, после дужег времена, прате директан пренос заседања, не би ли власт на тај начин прикупила додатне политичке поене, могли су да се увере да су поједине странке гласале за декларацију не слажући се у потпуности са њеним садржајем, само да их касније не би оптуживали за издају српских националних интереса. Унапред састављен текст декларације стављен је пред посланике, без икакве могућности да посланици активно учествују у изради њеног садржаја, односно избегнута је могућност као и право посланика да она проистекне из скупштинске дебате.

Како истиче Гордана Поп Лазић, радикали су имали озбиљну дилему да ли да подрже декларацију, на коју иначе имају многобројне примедбе. Одлучили су да, ипак државне интересе ставе изнад партијских интереса и да и овог пута гласају за декларацију у жељи да и власт сквати да мора да

се чује глас народа, глас сваке посланичке групе која представља своје бираче у парламенту, као и да Влада мора да води политику која је заиста у интересу државе и народа, а не онако како неко други предлаже.

Треба да се напомене, да је ово трећа по реду декларација, али и да претходне две није поштовала, управо Влада која их је и предложила. Од 2001. године, иако, су на томе инсистираше поједине опозиционе странке, најупорнији су били радикали, ова тема није била на дневном реду скупштинског заседања, иако, се насиље према српском становништву стално повећавало. Раст насиља албанских терориста над српским живљем стигло је на ред за расправу, тек када је власт осетила да на овој, веома осетљivoј теми, може да профитира. Директан телевизијски пренос рада парламента је био прави преседан, јер су камере одсуствовале из скупштинског здања скоро пола године, уз правдање, да је скупштински budget превише сиромашан да би финансијски подржао преносе. Међутим, у овом тренутку он се савршено уклапао у наставак кампање, која је започета поред болничке постеље тешко рањеног Богдана Букумирића.

Гледалац је могао да сазна да је Влада до сада избегавала да се озбиљније позабави овим горућим проблемом а и оно мало покушаја, који су оличени у неколико резолуција и декларација, влада је сама погазила.

Како каже Гордана Поп-Лазић шеф посланичке групе СПС-а, ова странка је два пута тражила да се о томе расправља, а такође ни декларација СПС-а никада није стигла на дневни ред. „Ни једна ни друга Скупштина о томе није желела, ево до данашњег дана, да разговара. Ми смо, 4. маја 2001. године прекинули једну седницу да би смо на дневни ред ставили предлог резолуције о стању на Косову и Метохији и положају српског народа”, каже она. Јавност је, вероватно, помало и заборавила чињеницу да је тадашњи председник Народне скупштине, Драган Маршићанин, члан ДСС која се изјашњава као патриотска и националистичка странка, предложио да Скупштина, уместо расправе, оформи посебну радну групу која би саставила текст декларације. У саставу радне групе требало је да се нађу представник Владе, председник парламента као и шефови и заменици посланичких група.

Косово је дошло на дневни ред и 30. маја 2001. године, када је Ханс Хекеруп жељео да Србима наметне правни оквир, односно шиптарски устав. Посланици СПС су и тада дали подршку владином предлогу, који касније није поштован, па су Срби позвани да изађу на изборе као и да се одазову попису становништва, упркос претходној препоруци да то не учине.

Гордана Поп-Лазић подсећа да је покојни премијер Зоран Ђинђић, у тренутку када се навршавало 100 дана нове владе, као први приоритет истакао успостављање личне и имовинске сигурности људи који су остали да живе на Косову и Метохији, јер је тада констатовано да су свакодневни услови за живот и личну безбедност све лошији и лошији. Она напомиње да је у то било укључено и решавање питања отетих и несталих лица. Други приоритет је био, обезбе-

диги повратак избеглих, прогнаних и расељених. Стварање правног оквира и минималних институција, које могу да обезбеде заштиту права људи који живе на Косову и Метохији, био је трећи премијеров приоритет. „То јесу били приоритети, јесу и данас, али се, у међувремену, ништа набоље није додило, него је све бивало горе и горе. Ово напомињем само због тога што се господин Човић осврнуо на неки десетогодишњи период, који је иза нас, не осећајући ни трунку одговорности што је од 2000. године на овамо ситуација на Косову и Метохији још гора него што је била, и што до 2000. године нисмо имали никакве сукобе на југу Србије. А од 2000. године почињу проблеми у Прешеву, Бујановцу и Медвеђи. У том тренутку почињу и терористички акти, а три општине на југу Србије постају једно кризно жариште у нашој земљи”, каже Гордана Поп-Лазић.

Како она истиче, од тог периода тероризам се наставља све већим интензитетом. Војислав Коштуница пушта неколико стотина шиптарских терориста, наводно због недостатка доказа, иако је доказанода су терористи. У исто време, води се кривични поступак против неколико стотина српских официра.

Радикали, такође, истичу да је веома важно питање легитимитета онога ко је срочно декларацију, јер је једини легитимни представник српског народа са Косова и Метохије Српска радикална Странка, а доказ за то су и последњи председнички избори, на којима је др Војислав Шешељ ујажно српској покрајини освојио 70 одсто гласова.

„Премијер дозвољава себи, у међувремену, да каже да са Српском радикалном странком, као тако значајним фактором, поготово на Косову и Метохији, неће ни да разговара. Ми хоћемо да разговарамо са премијером. Ми хоћемо да разговарамо са Владом Србије. Ми смо озбиљна политичка партија, државни интереси за нас су увек испред партијских интереса и покушаћемо, за разлику од господина Човића, да државнички расправљамо о овом питању „какже Гордана Поп-Лазић.

Легализована шиптарска власт на Косову и Метохији

Љубомир Краговић посланика СРС-а са Косова и Метохије каже да, Влада мора јасно и гласно да се изјасни да ли жели, да ли има снаге и воље да брани преостали Српски народ на Космету. Ако она није у стању да то уради треба то јавно да каже. Усвајање декларације је процес који траје. Прво је то била резолуција, па декларација па поново декларација. А то је само обмањивање нарочито Срба на Космету. „Зашто сумњам у Владу Републике Србије и у ову декларацију, у њихову искреност? Зато што је то једна од најнеспособнијих Влада од како постоји држава Србија. Зато што је погазила претходну резолуцију и декларацију, које су једногласно усвојене у Скупштини Републике Србије. Договорили смо се да нема изласка на изборе, нема регистрације. Уценили су нас, месецима је трајала борба око тога да ли да се Срби региструју на Космету, да ли да изађу на локалне и покрајинске изборе. Наравно, иза свега стоје финансијске трансакције, које је Република Србија узеља за услугу зато што је обманула Србе и натерала их да изађу на изборе”, истиче овај посланик и додаје да је тиме само легализована шиптарска власт на Космету, што никако није смело да се уради. Краговић се такође, осврнуо и на излагање Небојше Човића, шефа Координационог центра за Косово и Метохију, који је истакао да је Србима достављена помоћ у храни и лековима и како су обновљене многе куће, цркве и манастири. По његовим речима, Човић тако нешто може да прича само у Београду, али не и у Митровици, Прилужју, Гораждевцу, Чаглавици, у Штрпцима, јер тамо ништа није урађено, једино ако се изузме пут који је изградио са Братом Радомиром Љајићем и куповина стамбених објеката по вишеструkim ценама. „Кућа је купљена за 12 милиона динара, а газда је добио шест или седам милиона динара. То је посао нашег потпредседника Владе на Косову и Метохији”. Наташа Јовановић истиче да је заиста више него понижавајуће гледати ниво понизности власти према западним налогодавцима. Како она сматра, Небојша Човић је са УМНИК-ом и те како добро сарађивао, „и тек сада почeo је шиптарске терористе да назива, и то стидљиво, терористима, а до пре неколико месеци је говорио да су они екстремисти, фабриковао је лажи против председника СРС-а, бавио се разноразним трансферима играча, имао пречака посла, а за то време продао је интересе Срба на југу Србије и на Косову и Метохији. Ми смо вам онда говорили и упозоравали вас да су они заиста мозак терористичке организације, да тзв. Косовски шиптарски корпус у себи има преко 50.000 мафијашки обучених шиптарских балиста који чине невиђена зверства и дан данас, а сведоци смо трагичног последњег догађаја, убиства два дечака у Гораждевцу”.

Бранислав Блажић је сличног мишљења. Он се пита да ли се може веровати влади која је одбијала да расправља о Космету две године, а која је, с друге стране, убедила Србе на да изађу на изборе и дају легитимитет терористичкој власти на Косову. „Нити има правде, нити има истине, све је у

„Сада премијер каже: албанска мањина мора да буде гарант безбедности свих грађана. Не може, господине премијеру, албанска мањина, не може, јер она не влада на Косову. На Косову влада мафија, криминал. Само организована војска и МУП Србије могу да пруже безбедност па Космету. Ни каква албанска мањина, никакве снаге које тренутно владају”, тврди Љубомир Краговић и додаје, „Срби који живе на Косову, живе и у будуће без ваше помоћи и са вашом помоћи. Будите убеђени да нас нико неће протерати. Али да, би обезбедили услове да дође још 250.000 Срба и да дођу српске институције на Косово, треба да дође војска и полиција државе Србије”.

Приметио да на сахрани има лепих девојака

функцији подмићивања и плаћања свих оних који су и одлучивали шта је требало да се бомбардује и да се отима. Шта су медији у Србији радили? Пуштају се Наташе Кандић, Соње Бисерко, које су пљувале по Србима све ове године, дветри последње. Оне су имале медијски максималан простор и за све су оптуживале Србе, за све су Срби криви. Сада их нема да се јаве и питају ко је пущао на српску децу која су се купала у Гораждевцу”.

О декларацији о Косову и Метохији требало је да се расправља и у савезному парламенту али то тога није дошло, јер су посланици владајуће црногорске коалиције сматрали да је проблем Косова искључиво у надлежности Србије. Овакав став заузели су после сазнања да би гласањем за декларацију изгубили 10 посто албанског гласачког тела које живи у Црној Гори.

Шта заправо садржи ДОС-ова декларација?

Онај ко није гледао телевизијски пренос скupštinskog заседања, а многи нису, садржај декларације једино може да пронађе у Службеном гласнику Републике Србије. Највеће замерке, које се могу упутити на рачун декларације, односе се на прилично благ тон којим је она писана. За разлику од декларације коју су предложили радикали у којој се захтева од Савета министара да инсистира на дословном и потпуном спровођењу Резолуције 1244. Савета безбедности Уједињених нација и повратку Војске Србије и Црне Горе, као и полицијских снага Србије на територију јужне српске покрајине, ДОС-ова декларација не само што не предвиђа повратак

војске и полиције, министар одбране Тадић је то чак и јавно обећао, већ се истиче да Србија даје пун допринос доследном спровођењу резолуције. Осим пар редова у тачки четири у закључку декларације, у којој се од мисије Уједињених нација захтева и нуди пуну подршку и сарадња, да покаже одлучност у реализацији циљева резолуције 1244, преостали садржај декларације односи се на обавезе које треба да испуње наши органи и наше институције. Такође, приметна је разлика између речи „да се инсистира на доследном и пуном спровођењу декларације”, на којима инсистирају радикали и онога што је понудио ДОС где се од УН захтева „да покаже одлучност”. Између показивања одлучности и њеног спровођења у дело ипак је велика разлика. Посебно је интересантна тачка 11 из закључка декларације, у којој се надлеђне државне институције и органи Републике Србије обавезују да ће дати пун допринос утврђивању платформе за изналажење суштинске аутономије Косова и Метохије, тек када буду испуњене све одредбе из резолуције 1244. и то у сарадњи и уз консултације са Контакт-групом, која до сада, после толико злочина није предузела ништа да то спреши. Представници ДОС-а, наравно нису заборавили да у декларацији истакну да су чврсто определjeni за процес европских, односно евроатлантских инеграција. Њихов став је да је то уједно и најефикаснији механизам за решавање проблема Косова и Метохије.

Суђење за ратне злочине пред домаћим правосуђем

ДРЖАВА ЈЕ НЕУМОЉИВА ДА РОБИЈАМ ЗА ЗЛОЧИНЕ КОЈЕ НИСАМ ПОЧИНИО

„Хтео бих да верујем да ме је држава жртвовала ради својих интерса, додворавајући се бело-светским моћницима у тренуцима политичких околности, користећи мој случај као пример како ће се судиши пред домаћим правосуђем, али бојим се да сам у заблуди и да је моје жртвовање узалудно”.

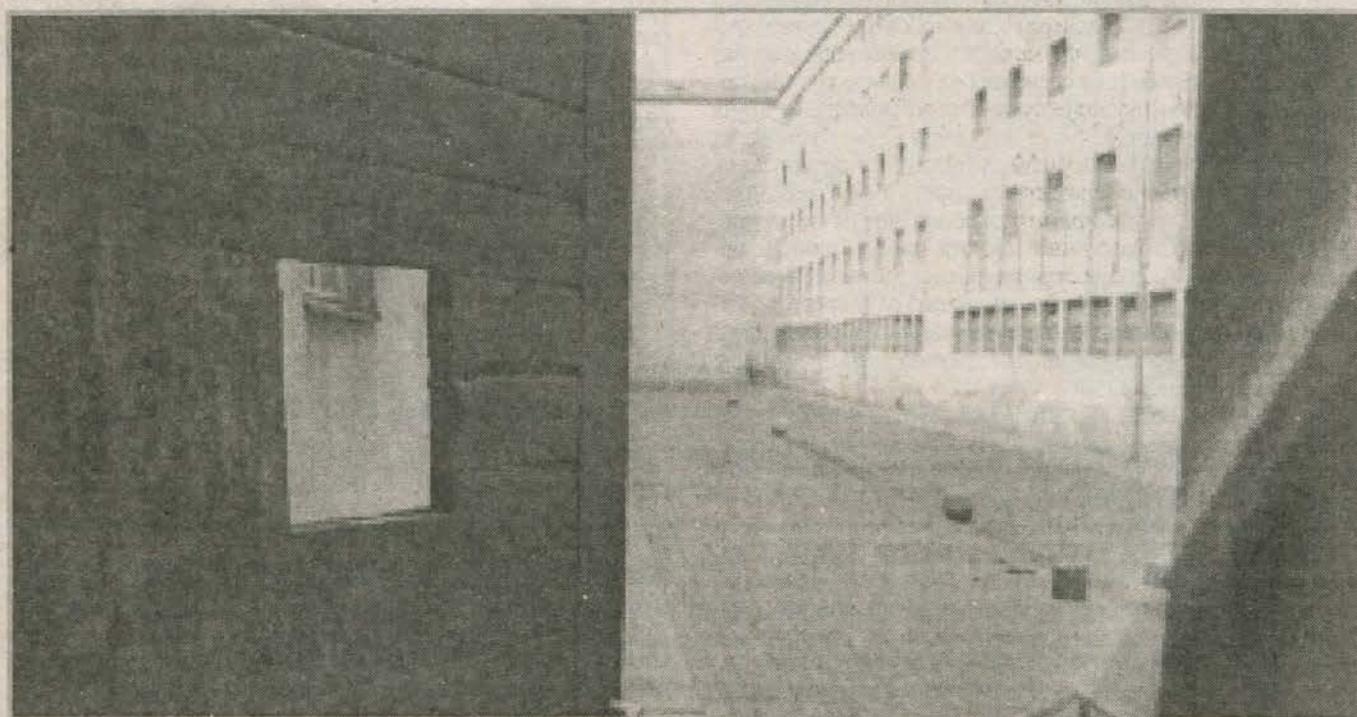
Потпуковник Златан Манчић, исказује да је цео дођађај око наводног убиства два Шиптара и прибављања материјалне користи исконструисан од стране оних који су управо то и радили, а сада су разним махинацијама, додворавањима и рођачким везама најредовали до највиших положаја, у оквиру нове власнице где, вероватно здушно раде на „реформисању војске”. За себе каже да је једини од официра, који је шолико бринуо о избеглицама шиптарске националности, који их је склањао испред прогона, требајући у централну Србију, а друге стране, у оружаним сукобима са припадницима ОВК није имао ниједног рањеника а камоли погинулог војника

Златан Манчић је први официр Војске Југославије осуђен пред домаћим Војним судом за ратни злочин против цивилног становништва, почињен на територији Косова и Метохије. Сваког тренутка очекује да буде спроведен на издржавање 14-годишње затворске казне. За ову пресуду Врховног војног суда Манчић је, као и остала јавност, сазнао посредством медија. Према његовим тврдњама, цео судски процес је био фарса, у коме му је онемогућено да се брани, а репресивни државни апарат је стављен у службу доказивања непостојећег, већ исконструисаног дела. „Без адекватне одбране, која се делом ставила на страну Службе безбедности и у корист оптужбе, нисам имао никакве шансе ни могућности да се браним и одбрамим. У таквим околностима долази до психичког растројства и покушаја самоубиства, које срећом не успева у ћелији Војно истражног за-

твора”, каже Манчић. Потпуковника Манчића је најпре Војни суд у Нишу осудио на затворску казну од седам година, која је, након притиска невладиних организација и додатних консултација са Хашким трибуналом, преначена у робију од четрнаест година. „Хтео бих да верујем да ме је држава жртвовала ради својих интерса, додворавајући се бело-светским моћницима у тренуцима политичких околности, користећи мој случај као пример како ће се судити пред домаћим правосуђем, али бојим се да сам у заблуди и да је моје жртвовање узалудно”.

Фабриковање доказа

Осуђен је због убиства двојице Шиптара и прибављања материјалне користи. У образложењу пресуде, наводи се да је неутврђеног дана, почетком априла 1999. године, за време

Како каже, људски век је сувише кратак да би се сагледала цела трагедија ове полицијско-судске фарсе и ујдурме, а пре свега испаштње његове породице, која његовим одласком остаје без икаквих прихода. „Осуђен сам од оних који се својевремено нису либили да планирају убиства својих надређених, само из разлога покушаја онемогућавања, осиноности, у име виших интереса, материјалног богаћења и инсистирању на партијској подређености Војске”, истиче са-говорник. Каже, ти су сада протагонисти демократије и идеја о реформама. Уједно се пита, „да ли су се одрекли планова убијања претпостављених. Са таквима се сигурно не може у реформе, већ само у пропаст а својим радом су много тога до сада упропастили”, завршава своју исповест Манчић.

рата у CPJ, у селу Кушнир на Косову и Метохији, прекршиши Женевску конвенцију о заштити грађанских лица за време рата, наредио оптуженом војнику Драгану Тешићу да са још једним војником лиши живота два лица албанске националности, неутврђеног идентитета, која су му непосредно пре тога била приведена као органу безбедносне борбене групе 3, „са којима је обавио разговор и потом наредио оптуженом Радојевићу да одреди тог другог војника, па је ужени Радојевић, извршивајући поменуто наређење, наредио оптуженом Сергеју да заједно са оптуженим Тешићем лише живота поменута лица, након чега су оптужени. Тешић и оптужени Сергей извршили су наређења и то тако што су на ведена лица повели ка Призрену, па када су стигли до путничког возила марке „лада”, које је било паркирано поред пута на око 4 km од места где им је била лоцирана јединица, оптужени Тешић је тим лицима рекао да пођу за Призрен, а када су они кренули и удаљили се од њих око 10 метара, испалио је метак из аутоматске пушке у правцу једног од лица, иако га оно ничим није угрожавало, којим је то лице погодио у потиљачни део главе, наневши му повреде од којих је он на месту преминуо, док је оптужени Сергей, такође из аутоматске пушке, испалио метак у правцу тог другог лица, иако га оно ничим није угрожавало, који га је погодио у пределу леђа и ненео му повреде од којих оно није на месту преминуло, па како је давало знаке живота, њему је пришао оптужени Тешић и у њега испалио још један метак из исте пушке, који га је погодио у главу, наневши му повреде од којих је на месту преминуо, након чега су њихове лешеве заједно запалили у намери прикривања трагова извршеног дела, како не били откривени.

У пресуди се такође наводи да је Манчић неутврђеног дана, крајем марта 1999. године, изнад места званог „Вран стена” на путу Ораховац-Малишево, поступио противно Женевској конвенцији, одузевши и присвојивши од непознатог лица више новчаница немачких марака наутврђених апоена.

Манчић истиче да је осуђен недужан и да је суд истине ради „државних интереса”, дезавуисао. Пресуда је донета без икаквих материјалних доказа уз фалсификовање докумената, пресије и притисака на сведоке и, на крају, невиђене међијске блокаде „случаја”. „Чему, на све то здрав разум не може дати одговор”, каже Манчић. Он наводи да би самим уви-

дом у предмет и лаику било јасно да је процес монтиран и политички злоупотребљен, дилетантски и с пуно неукуса. Како каже, суд се поводи тиме да су „лешеви” двојица наводно убијених Шиптара спаљени колонском водом, да се у мраку, на даљини од 20 метара, могу видети детаљи као што је апоен на новчанице, а у потпуности се одбацију признања заставника Михајловића и изјаве сведока одбране уз толику осиноност, да се то и не образлаже у пресуди.

Сукоб са Службом безбедности Приштинског корпуса

Потпуковник Златан Манчић се непосредно пред почетак агресије НАТО-а на нашу земљу 1999. године, из пиротског гарнизона упућује на привремени рад у Приштински корпус Војске Југославије. Његова молба да се упути у састав 125. митровачке бригаде, где је већ био и делом познато старешина кадар и територију одбија се, пошто је већ тада појединим структуркама у војсци стао на жуљ, а познат је био и његов сукоб са безбедносном службом, јер је указивао на непоштовање палих жртава из сопствених редова,

Врховни војни суд
ИК број 45/03
22. маја 2003. године

У ИМЕ НАРОДА

Врховни војни суд у Београду, у већу састављеном од председника суда пуковника Милорада Вукосава, као председника већа, и судија: потпуковника мр Сретка Љиковића, пуковника др Глигорија Спасојевића, потпуковника Небојша Николића и потпуковника Томислава Медведа, као чланова већа, уз судељовање стручног сарадника поручника Горана Матића, као записничара, с обуџујућим у другом степену о жалбама Војног тужиоца у Нишу и бранитеља да оптужених: ЗЛАТАНА МАНЧИЋА, потпуковника на служби у Војније одсеку Пирот, РАДЕТА РАДОЈЕВИЋА, капетана из ВП 4445/50-3 Медвеђа, ДАНИЛА ТЕШИЋА, бившег војника из ВП 4445/50 Тврдошића и МИШЕЛА СЕРЕГИЋА, бившег војника из ВП 4445/50 Тврдошића, изјављеними против пресуде Војног ... у Нишу, ИК број 258/02 од 11. октобра 2002. године, којом је опт. Манчић, због кривичног дела ратног злочина против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СРЈ, осуђен на казну затвора у трајању од 7 (седам) година, те обавеззи на плаќање трошкава кривичног поступка у износу од 7.602,00 динара, опт. Радојенић, због истог кривичног дела, осуђен на казну затвора у трајању од 5 (пет) година, а опт. Тешић и Серегић, због кривичног дела ратног злочина против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СРЈ у већи члан 22. КЗ СРЈ, осуђени и то: опт. Тешић, на казну затвора у трајању од 4 (четири) године и обавезан на плаќање трошкова кривичног поступка у износу од 37.640,00 динара, а опт. Серегић на казну затвора у трајању од 3 (три) године, у јавној седини одржаној 22. маја 2003. године, којој су присуствовали заменик Врховног војног тужиоца, пуковник Александар Јанковић, опт. Манчић и Тешић, бранитељи опт. Радојевића, Радоња Јанковић, адвокат из Ниша, бранитељи опт. Тешића, Светислав Величковић, адвокат из Ниша и бранитељи опт. Серегића, Јован Бутурини, адвокат из Београда, а у одсуству уредно обавештеног опт. Серегића и бранитеља опт. Манчића, на основу члана 19. Закона о војним судовима (ЗВС) и члана 388. и 391. Законика о кривичном поступку (ЗКП), донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе бранитеља опт. Златана Манчића, Радете Радојевића, Данила Тешића и Мишела Серегића, а ДЕЛИМИЧНО УВАЖАВА жалбу војног тужиоца, па се пресуда Војног суда

пљачке имовине, олако и ноншалантно губљење позиција међу шиптарским становништвом, непредузимању никакавих мера на заштити највиших руководиоца ВЈ током њиховог боравка на Космету, као и изузимање Приштинског корпуса из надлежности треће армије и Генералштаба вој-

На крају, мени остаје да робијам, држава ће у томе бити неумољива, а да ја у суштини и не знам зашто, остављен управо од институције којој сам посветио читав свој живот. Отаџбини сам посветио живот, проливајући за њу своју крв, а сада ми је све ускраћено.

ске Југославије. У састав Треће призренске бригаде долази 24. марта око 19 часова, сат времена пре почетка агресије, а да никог од старешинског кадра није лично познавао а војнике још мање. „У таквим околностима и није било тешко да исфабрикују целу историју, од прибављања материјалне користи до наводног убиства”, истиче Манчић.

На Косову и Метохији се тих дана гинуло, НАТО авијација је беспоштедно бомбардовала, а ОВК пружао снажан отпор у сукобима са нашом војском. Како каже Манчић, било је ту и много сналажења. После једног пута на који је отишао да би набавио најлон за своје војнике на положајима пошто је тих дана стално падала киша, враћа се у село Кушнин где је била стационирана његова борбена јединица и затиче двојицу Албанца, средњих година, које су војници, док он није био у селу, заробили. „Нису били наоружани па сам их сместио у једну кућу у селу, уз наређење да се не удаљавају одатле. У међувремену, наишао је један потпуковник из приштинског корпуса, кога не желим да именујем, који ми је сутерисао да ту двојицу Албанаца, пошто је село празно, испратим до Призрена, како нам не би сметали и шпијунирали нас. Пошто у команди борбене групе 3 није било никог од старешина, сви су били у обиласку војника на положајима, позвао сам тадашњег потпоручника Радојевића да сутра ујутру, пошто је било касно, узме двојицу војника који ће Шиптаре испратити ван зоне наше одговорности, у правцу Призрена. То је била више моја молба потпоручнику, пошто нисам имао право да му наређујем. Радојевић то прихвата. Сутрадан ујутру, узимам једног војника, који је био испред команде, и одводим га до куће у којој су били смештени Шиптари. Њима кажем да ће, због њихове безбедности, у пратњи двојице војника, бити спроведени у правцу Призрена. Предајем их том војнику који их одводи потпоручнику и вези тога ништа више зна све док нисам био позван на суд”. Манчић додаје да је касније покушао да идентификује војника који је спровео Шиптаре до потпоручника, али је овај, да ли због страха или нечег другог, тврди да сеничега не сећа. Радојевић је сачекао двојицу Шиптара, које је затим препустио двојици својих војника, и одлази на положај, на граници. „Када се увече вратио, питао сам га да ли је било све у реду а он ми је одговорио потврдно”.

О даљем току догађаја, како он тврди, не зна ништа више од онога што је чуо на суду као и из његовог покушаја

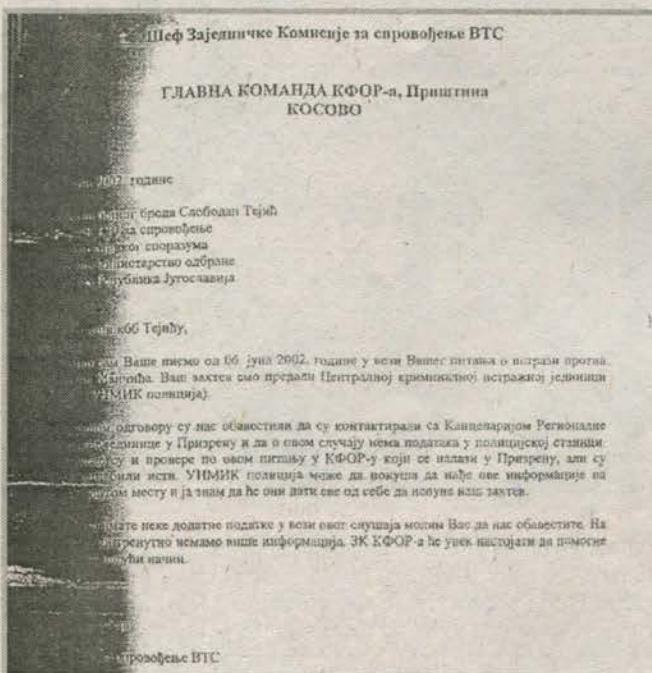
реконструкције читавог догађаја. „Тешић и Сергеј одлазе да испрате двојицу Шиптара и сматрам да су их засигурно пустили. Прво, немогуће је запалити леш колонском водом, покушао сам код куће да њоме полијем крпу и запалим је, али било је безуспешно. Друго, то место, за које они тврде да је на њему извршен злочин, било је прометно, дневно је туда пролазило и педестраници, неко је морао нешто да види или чује”.

Како сазнаје, Тешић је неколико дана након тог догађаја о свему известио заставника Рудића, који је био референт безбедности у призренској бригади. Међутим, све се држи у тајности, чак се нештаље ни екипа да изврши увиђај док су још свежи трагови. О том догађају не постоји никаква службена забелешка, чак се не води ни у ратном дневнику, на-

Документ Врховног суда | Првостепени суд у пресуди наводи да није могао бити утврђен идентитет убијених лица, што није тачно, јер је било доволно прибавити извештај Међународног комитета Црвеног крста о несталим лицима на Косову од почетка 1998. године до 15. маја 2000. године и извршити увид у тај извештај. На 46. страни тог извештаја наведено је да су 05. априла 1999. године нестали из села Кушнин Темај Мифтар, рођен 1933. године и Темај Селман, рођен 1929. године. Нико други из села Кушнин није пријављен да је нестало, па није тешко закључити да су то та два лица која су лишена живота. Поменути извештај може се прибавити од Координационог центра за Косово и Метохију, Фонда за хуманитарно право и још неких институција.

Кад-тад ,они који су учествовали у овом намештању мораће да одговарају

„Пошто сам врло незгодан сведок, поготово за домаће судство, а они који су учествовали у овом намештању, кад-тад ће морати да одговарају зато што су највише преварили српски народ и политичко руководство државе, јер су своје време извештавали како је ОВК уништена, што није одговарало истини на тренутку, јер смо од ОВК-а имали свакодневне губитке, а све заради личног богаћења. Докази тужилаштва против мене су фабриковани како би се зауставило са изношењем материјалних доказа у вези малверзација високих официра, који су склапали послове за послератну изградњу док су се они још увек рушили а широм земље гинули бранчиоци и силна нејач. За узврат, њима граде објекти за станововање те исте фирме које су добиле посао да учествују у полесратној изградњи”, каже потпуковник Залата Манчић.

води Манчић. „Бивши војник Тешић измишља цео догађај око наводног убиства, користећи већ њему познату чињеницу о страдању двојице старијих Шипчара, који су погинули у околностима које су мени непознате, при сукобу ОВК и јединице које су освајале село, а у време када ја нисам био присутан. Дуго ме мучио сам мотив, због кога Тешић измишља цео догађај и сам себе оптужује, док напокон нисам решио и ту енигму”.

Према његовим речима, Тешић као малолетник учествује на босанском ратишту и на одслужење војног рока се добровољно пријављује. Пошто се радило о изразито недисциплинованом војнику, по доласку у гарнизон у Ђаковици, био је на маргинама војничког позива, помагао у кухињи, чистио. „У жељи да себе пред другима доказује, на сопствenu иницијативу, или по нечијем наговору, ступа у везу са заставником Рудићем, тадашњим референтом безбедности у команди призренске бригаде, који му омогућује прелазак у борбену јединицу, а зауврт Тешић се обавезује на сардњу са Службом безбедности. Под сталном пресијом цинкарења и врло честог провођирања начелника безбедности, поручника Величковића због тетоваже, Тешић настоји да се реши датог обећања Служби и измишља догађај везујући страдање двојице стараца у сасвим другим околностима. У уверењу да се њему због тога ништа неће десити”, каже Манчић. Он

додаје да тако измишљен догађај, на једном од сатанака, се пласира Рудићу, који све прихвати не би ли то касније искоритио за његову компромитацију. Сазнајем да Тешићу, у спровођењу овог наума помаже четвртооптужени, бивши војник Сергеј, који потврђује измишљену историју Тешића. Касније, по наговору Тешића, који несметано излази из ћелије Војног истражног затвора и контактира га писаним порукама као и Радојевића, мења своју изјаву и признаје да је и он непосредни актер убиства. Потпуковник Манчић тврди да се Сергеј, безрезервно, поводи за Тешићем јер га је овај као наркомана снабдевао опојним средствима. „Сергеј подржава измишљени догађај, у почетку невољно, а с временом се са њим поистовећује, све док му Тешић у ВИЗ-у не каже да промени изјаву и „призна”, да је и он пушао. При томе се договорају како ће се понашати на суочењу”, напомиње потпуковник, који додаје, да о честим изласцима из ћелије оптуженог Тешића постоје евидентије у затворским књигама, што може да се провери. „Током боравка у болници на „посматрању”, Сергеј и Тешић су свакодневно заједно, налазе се и утврђују задату причу, а по изласку из ВИЗ-а до главног претреса, у сталном су контакту, тако да су на претрес долазили са приближно истом изјавом, које су се држали до изрицања другостепене пресуде, када су и схватили да су били само предмет нечије манипулатије”, истиче саговорник.

Заседа за Манчића

Бар четири године, од укупно изречене казне, Манчић тврди да је отпало на лажне оптужбе о противзаконитом присвајању новца. Догађај, у коме је тужилаштво тврди, Манчић присвојио новац, дешава се на „Вран стени” у раним јутарњим часовима, пре самог свитања. Тог јутра, стражар покушава да заустави два трактора са Шипчарима који су наилазили из правца Малешева. Пошто се трактори не заустављају махањем руке и повицима, стражар испаљује два метка, трактори стају, а уједно се буди и читав логор. „Онако бунован, упућујем се према путу где се уочавају два трактора са упаљеним светлима. Од стражара сазнајем разлог због кога је пушао и поред трактора уочавам једног мушкарца, кога срдито питају се није зауставио, уз опаску да је стражар могао да пуша и у трактор. Он се правда мраком и чињеницом да није видео војника. Полазећи од искуства током 1998. године, када су припадници ОВК врло често користили избеглице за бежање, наредио сам да сви напусте тракторске приколице и да се сакупе на једну чистину поред пута. Тада, на основу силуета, уочавам да се ради о женама, деци, и двојици мушкарца једном старијем и млађем, возачима трактора. Не могу да се сетим да ли сам стражару или неком другом војнику наредио да тог млађег поведе до трактора и да ме тамо сачека, што и чини. Ја сам тада рекао

људима у збегу, обраћајући се пре свега старијем Шиптару: „Тражили сте НАТО, ево вам га сада бежите, а толико сте им се радовали”. На моје питање где су млађи мушкарици, Шиптар одговара да су сви у иностранству и иритирањем та квим одговором, а под утиском претходног дана, рањавања више војника и полицајца, опалио сам му шамар. То себи не могу да оправдам”, каже Манчић. Након тога је од Шиптара затражио личну карту, а када је овај одговорио да му је узела полиција узима друга документа, како је касније утврдио, пореску књижицу и писмо из иностранства. Узета документа, машинално ставља у цеп, да би их нешто касније погледао. Међутим, убрзо после тога настаје прави метеж. У току разговора са избеглицама почиње да свиће и Манчић примећује како је млађи Шиптар претучен, односно да му је једна страна лица сва крвава. Пита га да ли може да настави да вози, а када овај одговара потврдно, каже им да брзо наставе даље. Тек по њиховом одласку примећује да су документа остала код њега у цепу. Поменута документа је више пута покушао да преда војној полицији, али увек безуспешно. Полиција је то одбила уз образложење да је рат и да нико нема времена да се бави тим стварима. Неко се ипак, након рата 2000. године, сетио читаве приче, тврдећи да је Манчић заправо у цеп ставио новац.

Саговорник наставља своју причу тврдећи да Безбедносна служба проналази десетара Вељковића, против кога је пред Војним судом покренут поступак због дезертерства, и, по нечијем наговору и дикатату, измишља злоупотребу службеног положаја, односно пљачку избеглица. По сопственом казивању, десетар је био удаљен од Манчића и Шиптара око 20 метара, био је мрак, а у изјави датој у предкривичном поступку тачно наводи спецификацију новчаница. Прво спомиње новчану суму од 4 до 5 хиљада марака, затим на главном претресу спомиње неколико хиљада марака, чак изјављује да му је судија сугерисао шта да каже код првог исказа. „Осудили су ме на основу лажних изјава за ратни злочин према цивилима и још одредили да одузети новац вратим држави”.

Био је то само један догађај у низу који је послужио за поиздавање оптужнице против Манчића, а било их је доста. Као каже Манчић, приликом претреса заробљених припадника ОВК, од њих су одузимани новац и злато уз прецизну евиденцију. Приликом њихове предаје Војној полицији, издавана је потврда. Међутим, у његовом случају те потврде су наводиле да се ради о одузетим стварима, које је Војна полиција одузела од Манчића, јер их је он наводно присвојио. Када је покушао да сазна о чему се ради, заставник Михајловић се правдао да није располагао другим потврдама и да неће

ОРГАН БЕЗБЕДНОСТИ
ВП 4445/50 БАКОВИЦА
Дана 09.05.1999. године.

(5)

СЛУЖБЕНА ЗАБЕЛЕШКА

Сачињена у просторијама СД Војне полиције Војне поште 4445/4 Призрен од стране одговорног службеног лица Органа безбедности мајора Манчић Златана а у вези са одузимањем новчаних средстава златнице и МТС.

Након предаје новчаних средстава и златнице од одузетих од припадника гв. ОВК, односно је у фијоци где су одузета средстава чувана пропадено је 100 ДМ, дар минидуши и један вероватно златни предмет у облику прстена (поломљен). Средстава нису одмах понешена јер су се изузимала из фијоце где су чувана под складом па су тако остала у фијоци.

Претресом радом ОВ дошло се до податка да су војници приликом хватања војно способних ширата у с. Љубљуница-Хас дана 21.04.1999. године са истих одузети 270 ДМ, и 100 динара а војницима је командовано потпоручник Парошевић Минораг. Одузети 200 ДМ и 45 динара накнадним претресом већ су рађени предати.

Прије поменутог кућа у с. Рогочи дана 02.05.1999. године пријејасно је АП (капацитет производње) у гаражи затрпана грађем.

Дана 07.05.1999. године приликом одласка војника обвезника на дозвољено одсуство и упозорења да излази са собом да не користи њихово од истих је одузето видео камера марке СОНИ, и два фото-апарата (цифри).

Дана 08.05.1999. године приликом вадње воде у с. Куштина којом захвачена два предмета који упућују да се ради о ручној бомби и предмету тежине 200 грама који упућују да се ради о ексеплану или други. Оба предмета су амасана изолир траком испод кога се налази најлон да би спречено улазак воде.

ЗМЗМ

ОРГАН БЕЗБЕДНОСТИ

мајор
Златан Манчић
Mančić

бити никавих проблема, јер је то само једна формалност. Касније је то искоришћено на суду. „Њима је био циљ да ми прикупљени новац и злато одузму, пре него што их ја сам предам, како би имали доказе против мене. Једном приликом сам, стицајем околности, избегао заседу јер су планирали да ме предухитре и одузму ми новац и остале ствари пре него што их предам Војној полицији. Касније је то заставник Михајловић и јавно признао на суду. Када ми је један колега рекао да се против мене фабрикују неки докази нисам жељео у то да поверијем, био је рат и нисам веровао да људи имају времена да се баве тиме, јер се свуда унаоколо гинуло и водилесе борбе за живот”, истиче Манчић.

Како каже, за време боравка на Космету настојао је да ради свој део после, па чак и више од тога, али је сав његов рад дезавуисан и стављен на маргину, пошто се није уклапао у жељену слику, коју су стварали психопатско- болесни умо-

Забрањено ми је да спомињем Момира Стојановића

О независности судства нема ни помена. Врховни суд изводи доказе и потура два стараца која су страдали када ја нисам био у селу Куштин и то доказе на основу потраге за несталим лицима, а у потпуности занемарују изјаве сведока који су једног од двојице Шиптара, наводно убијених видели месец дана након убиства. Извођење доказа обављено је без претреса а на сугестију адвоката Бутуровића, браниоца четвртооптуженог и под притиском невладиних организација и бораца за људска права. Ешилогу оваквог судског процеса делом је допринело и тотално неангажовање једног адвоката. Код сеbe нема ни комплетан предмет већ само фрагменте, и то већим делом добијене од мене, колико сум и то материјалне могућности дозвољавале. Такво пошиљанство попашање и незанетересованост у овако озбиљном случају са једне стране, а с друге стално убеђивање да ћутим како би се главни претрес што пре окончao, избегавање да се присуствује седници Врховног војног суда, уз сугестију да ни у ком случају у своју одбрану не спомињем пуковника Момира Стојановића, начелника управе безбедности, јер боже мој он је власт”, истиче саговорник.

ВОЛНА ПОСТА 44454
СД ВОЈСКЕ ПОПУНДИВ
Инд.бр. 13/1999-2
Дана 09.05.1999. г.
ПРИЗЕРН

ПОТВРДА

О ПРИВРЕМЕНО ОДУЗЕТИМ ПРЕДМЕТИМА

Којом се потврђује да је Инзор Златан Манчић
(чији презиме и име)
од аца Новице, рођен 1961. године, у месту
Општина Република Српска, из
службe у Војсци пошти 06 бт 3 предводио основу члана 151 и 154 КЗ
СРЈ, оправданим службеним лицем војске полиције, Војне поште 44454 Прије, дана
09.05.99. године, у Београду, у просторијама СД ВП, Прије следеће
предмет, који се призелено одузимају ради тврдње привременог поступка:

1. већиничар од 100 дн. сер.бр. 24648246 - 400
  2. магнетични диск док. у објекту поште - 1000.
  3. бројчани жаре док, компакт у објекту поште - 100
  4. већиничар од 100 дн. бр ГИ 263343 НБ, ОД 63137198/1-2 дн.
  5. већиничар од 50 дн. бр ДД 2290093 К3 - 100
  6. већиничар од 10 дн. АК 94/1533574, АУ 299853040 - 200
  7. већиничар од 100 дн. АК 6539907 - 100
  8. АП, 262 шк. зек. бр. 12351588 - 100
  9. већиничар макета, СОНОУ - 100
  10. фото алергора макета - 100
  11. ручни доктор увјутра у инзор алергор - 100
  12. чинчић са бројевима док. од неког избеглога жандарма, одјечицу, каскају са руц. о каскадији.
- Записано са рукиног доказа 12/1999.

Предмете предао:

Инзор
Инзор Манчић
Манчић

Прихватило: приемник:

Инзор Манчић
Инзор Манчић

десити скоро. С друге стране, не може да се обрати Међународном суду за људска права, јер није испрепо сва правна средства пред домаћим судством. Тренутно му је највећа брига да из затвора изађе жив, а како истиче многи би желели његову смрт. Каје, са променом режима неке ствари би се промениле али док се то не деси најважније му је да о његовом случају почне да се говори, а до сада су била врата разних телевизијских и новинских кућа за њега затворена. Режим је морао да одговори на захтеве Међународног хашког трибунала и међународне заједнице да започне процес против ратних злочина пред домаћим судством, он је био први на списку.

Манчић истиче да је цео догађај око наводног убиства два Шиптара и прибављања материјалне користи исконструисан од стране оних који су управо то и радили, а сада су разним махинацијама, додворавањима и рођачким везама напредовали до највиших положаја, у оквиру нове власти где, вероватно, здушно раде на „реформисању војске“. За себе каже да је једини од официра који је толико бринуо о избеглицама шиптарске националности, који их је склањао испред прогона, пребацивао у централну Србију, а с друге стране у оружаним сукобима са припадницима ОВК није имао ниједног рањеника а камоли погинулог војника, без могућности употребе било каквих средстава подршке због НАТО авијације и неприступачности земљишта. У тим акцијама је било заробљено преко 70 припадника ОВК. „Го преузимање обавеза командовања појединим саставима није било мотивисано мојом жељом, већ наређењима, неспособностима и кукавичлуком других да поведу јединице које су им поверене обрачун са ОВК“, истиче саговорник. Пут Пирота одлази са стрепњом, можда га већ чекају да га спроведу на робију.

ви. Он додаје да је то урађено не би ли се занемарио његов извештај о стардању отетих цивила 1998. године, такође де- завуше оперативни рад у вези убиства ретардирање женске особе, и занемарио извештај о крађи путничког возила од стране припадника Службе безбедности. Занемарује се његова брига за избеглице, спречавање ликвидација и низ других ствари.

„Суд, тужилаштво и Служба безбедности, која је иза кулиса водила читав поступак, спречили су да се бар делом промени створена слика не допуштају да изнесем доказе о својој одбрани“. Манчић истиче да је појединим људима из врха војске стао на жуљ када је документовао малверзације тадашњег високог војног руководиоца у пиротском гарнизону. „Док се још гинуло и рушило склапали су се послови за послератну изградњу. Претпостављени у служби ми саветује да се манем ћорава посла или, ако сам већ одлучио да останем при своме да анонимно пишем председнику. То ме је нагнало, да затражим одлазак из Службе безбедности“.

Потпуковник Златан Манчић, за време рата 1999. године начелник безбедности у борбеној групи 3, два месеца не прима плату, без икавог решења о отказу и скидању чинова, што по закону аутоматски следују након овакве пресуде Врховног суда, а надлежне институције одбијају такође и његов захтев за пензију, иако испуњава све законом прописане услове. У породици сем њега, ради једино његов син који живи у другом месту и који такође једва саставља крај с крајем. Супруга је незапослена, а кћерка је управо уписала други разред средње школе. Да би дошао до Београда и испричао нам ову причу, како каже, морао је да позајми паре за пут. Прилично потресен не верује превише у државу и правни систем. Каје, на једној страни је он а на другој читав систем. Да се жали на одлуку Врховног суда нема коме, јер још увек није формиран ни Савезни а ни Уставни суд, а судећи по развоју догађаја између држава чланица то се неће

Проф. др Сретен Сокић

ИСТИНА ЈЕ ДАЛЕКО ОД ВАШЕ ДЕМОКРАТИЈЕ

Није једном у историји доказано и показано: промала су друштва која нису умела, која су се одрекла своје историје и традиције, која нису увидела злобности збивања, порив њихових носилаца, која су се одрекла власништвом умноћи, која нису искористила своје поштености за развој и прогрес, нису пронашла смисао и носиоце свој ойтанка, свога месна и улоге у свету и цивилизацији

Већ је дуже времена грађанима Србије више него јасно да је нова власт показала и доказала да није способна да изгради националну стратегију у којој би била и „хашка димензија”. „Хаг” је постао мера непоколебљивости поједињих земаља Запада да искажу свој (ничим оправдани) негаторски и негативни став према српском народу а не према поједињцима из његових редова, форма ревизије историјских и етичких околности са новокомпонованим „признањима” и „озваничењима”, услов економске и друге помоћи, пресудан фактор политичке подршке, замена за све погрешно учињено (бомбардовање) и неучињено (евентуални допринос развоју демократије), метафора и виртуелност креативности и савремености трагичних путева кроз које наше друштво пролази. У овој реалности не само да се подлеже сталним уценама већ се институције и поједињци претварају у гипко, безбојно, кукавичко тело којим влада похотљивост, себичност и властољубље, што не заслужује само презир већ и најоштрију осуду народа Србије. „Хаг” је постао и предмет употребе у политичким обрачунима унутар наше земље.

Као резултантна овога, неприхватљивог, национално ретроградног стања на нашој политичкој сцени нашао се у Хагу, без валидних доказа, и проф. др Војислав Шешељ - први човек Српске радикалне странке. Сваком ко је упознат са чињеницама, коме су уз слободу, истину и правда највише исконске вредности - основе стварања и битисања, зна да је такозвана оптужница против Шешеља најкрупнија лаж и исконструисани покушај прекрајања догађања, вулгаризација судства и суђења у царству спиритуалних лепота глобализма и мундијализма.

За проф. др В. Шешеља и за странку је то нови изазов који је оснажио убеђења, појачао силу решености, потврдио програмска и учврстио акциона опредељења. Српским радикалима је увек било јасно да нема замене за развој демократије, савремених облика либералне тржишне привреде (наравно без „неолиберализма”), критерија капитала са својом развојном функцијом, равноправне интеграције у савремене светске процесе и др. Наша странка ће се, полазећи од ових опредељења, још интензивније ангажовати на политичкој сцени. Посебно ће развијати аргументе, указивати на

све штете и манипулације власти али и криминализацију друштва, претварање Србије у велику, неисцрпу узданицу неуспелих експеримената погодних за богађење „оних из власти”, „кумова”, лојалних...

Ових дана, када промовише велико дело проф. др Војислава Шешеља *Идеологија српског национализма* широм Србије дочекује нас невиђени интерес за пут спасења. Исто времено, када се спомене стварност и будућност, завлада злосутни мук оних које је ова власт преварила обећавајући радикалне и хитне промене набоље уколико победи на изборима, и изнвериља наде и очекивања. Грађани су гласали и добили уместо обећаног уништавање, разарање и радикалну негацију националних вредности и богатства. Изборни „Програм за демократску Србију” управо је њихова највећа и непобитна оптужба и егзактан доказ како неспособ-

program

**DEMOKRATSKE
OPPOZICIJE
SRBIJE**

za demokratsku
Srbiju

Земља се све више удаљује од демократије а приближава специфичном облику јединствене (инострane и домаћe, партијске и групne) диктатуре која је грађанима „окренула леђа”. Али, такве диктатуре која савременим облицима насиља угрожава човекове слободе, какав-такав квалитет човековог живота, политичко самостварење грађана, директно се супротстављају економским и друштвеним законима и могућностима, тенденцијама савремених светских демократских принципа и промена супротстављајући се свим сврсисходностима и целисисходностима људских, друштвених и националних вредности, потенцијала и реалности.

ни лажним обећањима долазе на власт. На путу свог постварења такозвана моћ ових (сада већ за већину грађана) лажних обећања је потамнела изгубила се у хаосу (не)стратешких одлука и понашања и постала инструмент „лукс грађиваца за власт и моћ” међу којима је поимање „политичког војства остало на нивоу лагичке свести”. Друштвени избор ове политке није био неизбежан али се зато њена безживотност исказала и доказала као безумност. Да буде још горе: у наше актуелно време она се доказала безвредна у примени и разоткрила сопствену неспособност, неделотворну или штетну делатност без резултата и са свим неизбежним широким друштвеним последицама. То јесте њен најирационалнији и најапсурднији дomet, изражен у стварности коју опажају и осећају сви грађани, породице као „традиционални појам светиње”, човек на кога је примењен достигнути циљ „откровења”, као реалност и немир, очекивано искушење и страх од погледа у обећану будућност. Можда је то најважнија универзална суштина „учинка” ове власти, реалан израз њене хаотичности и дубине свих понора које она са собом доноси.

Пут ка уништењу

Са ове (готово трогодишње) дистанце немогуће је пронаћи било коју „емпириски дату околност” која по садржају и значају показује позитиван учинак и помак а остварила ју је нова власт. Поменимо један број „експертским умешем” изазваних посустајања, падова, ломова, преокрета свега ка бесповратном уништењу: индустријска производња безнадежно наставља пад (за седам месеци ове године мања је за 3,1 одсто, „ужа Србија 4,3 одсто мање”; пад пољопривредне производње ће - према нашим проценама - у овој години бити већи од 15 одсто, што је незабележено у новијој историји Србије; спољнотрговински дефицит је за „протеклих тридесет месеци” достигао износ од 9.215 милијарди долара; задуженост земље је „крајем августа” достигла цифру од 13,5 милијарди долара - што је у нашој економској ситуацији и будућој економској снази **класично дужничко ропство** - уколико се више не задужујемо код међународних финансијских институција, отплаћиваћемо 2006. преко милијарду долара, 2009. преко 1,6 милијарди долара; незапосленост расте - пријављених на тржишту рада је крајем августа било скоро милион а то је само део оних грађана који траже посао: од почетка године је око 25.150 запослених остало без радног места и запослења; 149.779 запослених у јулу није примило плате; око 34.208 предузећа (са око 468.000 запослених) треба да оде у стечај: више од 70 одсто становништва живи у сиромаштву – може да потроши мање од два долара дневно; село даље драстично осиромашује, друштвене делатности су у хаосу, пензионери су све сиромашнији, приватизација (до почетка септембра 2003. приватизовано је 850 предузећа) се слива у мамутски, непримерен и неекономски буџет а **буџетски дефицит се истовремено повећава**; вредност капитала који се приватизује је неприхватљиво низак (на делу су распродате и буквална - ничим оправдана - поклањања) а остварени приходи по овом основу се ненаменски троше и расипају, привредног развоја нема ... Као да је целу Србију и њене потенцијале захватила елементарна непогода изазвана пропалом политиком власти и њеном супротстављању прогресу, развоју, „националном разуму”, обичајима, осећањима, перспективи.

Није једном у историји доказано и показано: пропала су друштва која нису умела, која су се одрекла своје историје и традиције, која нису увидела злобност забивања, порив њихових носилаца, која су се одрекла властитог умног, која нису искористила своје потенцијале за развој и прогрес, нису пронашла смисао и носиоце свог опстанка, свога места и улоге у свету и цивилизацији.

Надам се да је грађанима Србије ово више него јасно. Сигурно је да велика већина осећа и трији ефекте промена нагоре. Насупрот обећањима (избори, Устав, шестмилијардске доларске донације, успешан обрачун са корупцијом, демократски облици владања и др.) и очекивањима власт је сама себе раскринкала и показала сву неспособност да оствари економске и друштвене реформе, да побољша социјално-економски положај народа, повећа запосленост, убрза инвестициони циклус, а приватизацијом (и не само њом) реши проблеме прогресивне економије и развоја. Негативни резултати и субјективизам прекривају „све путеве и странпутице”, покрет постаје форма застоја без импулса болјитку, надвлађују облици уништења а не суштина и импулси стварања (царује порив разарања свега постојећег). Насупрот овим злосутним токовима читави слојеви становништва и појединци све више су инструментализовани звучним фразама (на пр. европски и демократски синдром), виртуелном стварношћу (на пр. да се боље живи) и лажним обећањима да се данас стримо у име бољег живота сутра. Као да не доживљавамо и преживљавамо уништавање свега постојећег. Несамерљива сила невоља које владају нашом стварношћу и оних на видику говоре саме по себи да се ради о најгорој власти којој нема премца у нашој историји. Бар је политичка и економска историја Србије не познаје.

Преовлађујући политички миље и појединци у њему демонстрирали су само невиђену и нечуvenу склоност и вољу за сопствене привилегије, манипулатије, афере, корупцију, кумовску приватизацију, а све уз покушај избегавања одговорности и очувања власти „по сваку цену”. Може се уочити у овом хаосу владања, кроз несамерљиву моћ за разарањем и са бурама које шире несигурност, присуствује неизрирен и нереалан напор за изградњу битних конструкција да се промене темељи и створе нови (ван стварног живота и реалности) који би били подлога за дуговечност владања (Устав, низ закона, даље јачање улоге спољног фактора и др.). Као да њихов караван већ није на путу проласка и одласка и да њихово предвечерје није дошло.

Српска радикална странка перманентно указује на све ове (и друге) чињенице и неприхватљиво понашање центра моћи. Звучи најблаже као малициозно (врхунац ирационалности) да снаге на власти, које су увеле Србију у готово бесповратну политичку и економску кризу, које су демонстрирале сву вулгарност владања, проглашавају себе за демократске и реформске а свим другим политичким чинионцима и партијама супротну провинијенцију. Ова власт је веома успешним креацијама оплеменила „наказности владања хаоса” и методе економског и цивилизацијског уништења, егоизам и аутогитет незнанца. Ово је власт најкрупнијих порива разарања са готово ненадокнадивим друштвеним штетама без минимума способности за правду, демократију, изграђивање и стварање.

Подсетимо снаге на власти, снаге које све више удаљују Србију од реалних економских реформи, оне које су показале апсолутну неспособност, нестручност да корачимо напред у материјалном развоју и развоју демократије: **господование време је истекло а свеколико уништење наше земље мора бити дефинитивно заустављено**. Истина је далеко од ваше демократије а стварност је претворена, вајшим учешћем у власти, у целину рђавих ствари, у наказне облике хаоса и најгоре кризе.

Српска радикална странка интензивно показује да актуелно друштвено и економско стање носи нездрживи пораст пессимизма и неминовно убрзава потребу за изборима на свим нивоима који су све извеснији и неопходнији. Наша стварност јасно и егзактно потврђује да и они нису више доволни. Отуда су српски радикали пројектовали прецизан и свеобухватан програм економских и других ургентних реформи које су једна од претпоставки широких транзиционих процеса и савремених демократских промена.

Легализацијом држава планира да заради десет милијарди евра

ВЕЛИКА ПЉАЧКА НАРОДА

Новоусвојени Закон о планирању и изградњи, Правилник Министарства урбанизма и грађевина о правилима грађења и уређења, као и Одлука скупштине општина у Србији о висини повлачење надокнаде за уређење градског грађевинског земљишта ради легализације објектата, представљају основ за до сада највећу режимску пљачку која је икада спроведена над грађанима Србије

Легализацијом дивље градње власт ће да заради око 10 милијарди евра, што износи скоро 1,5 укупног републичког буџета који је за прошлу годину износио око 7 милијарди евра. Према неким прорачунима акцијом Министарства за планирање и изградњу, биће обухваћено око милион објекта, просечне површине око 100 квадратних метара. Просечна цена легализације једног квадратног метра износи око 6.500 динара. Само у Београду за легализацију једног квадратног метра, зависно од зоне у којој се објекат налази, треба издвојити од 3.510 до 38.220 динара.

Држава ће већ у самом старту приликом подношења захтева за легализацију инкасирати око 100 милиона евра. Уз пријаву за легализацију објекта, грађани морају да доставе и геодетски снимак парцеле и објекта на њему, што у просеку износи око 6000 динара, мада се поједини геодети наплаћују и много више, копију плана катастарске парцеле која кошта 406 динара, такса за подношење предмета стаје 100 динара, док такса за копију плана износи 200 динара, што укупно износи око 6.706 динара. Када се то помножи са милион објекта долази се до закључка да ће већ у самом старту држава, или неко други, зарадити 100 милиона евра.

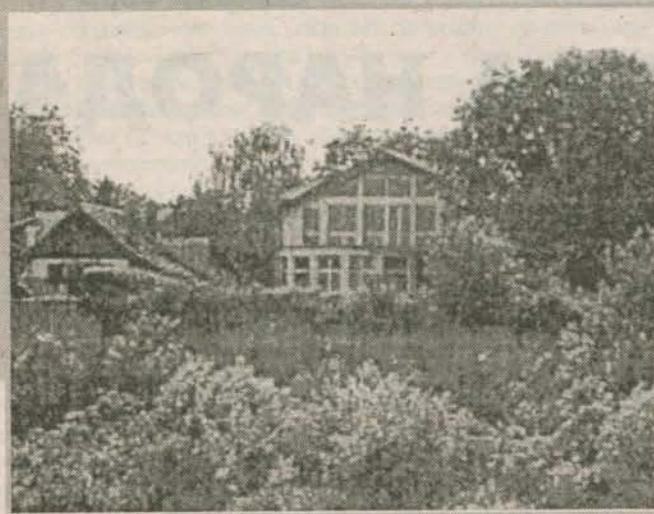
Насупрот десет милијарди евра, сто милиона евра изгледа као права сића, али ако се упореде са приходима који се остварују у привреди уназад три године, они изгледају као право мало богатство. Уколико се изузме продаја Дуванске фабрике Ниш, која је продата за више од 500 милиона евра, највећа цена постигнута у оквиру ДОС-овске приватизације вероватно и ненадмашива, новац прикупљен подношењем такси представља највећи приход остварен од доласка ДОС-а на власт. Сто милиона евра је много већи износ, од оног за који је продата Фабрика дувана у Врању, у односу на дводест и нешто милиона за који је продат Сартријд представља већ право богатство. Иако је продаја „Беогретрола“ оцењена као врло успешна, руска гасна компанија „Лукойл“

платила је за њега свега 17 милиона евра више него што ће држава до 13. новембра прикупити од својих грађана. Такође врло је битно да се напомене да су углавном у питању стратешка партнерства а не приватизације, и да је то суме коју су партнери обавезни да уложе у предузеће у наредних

Ко може у легалу

Према Закону о планирању и изградњи, усвојену у мају ове године, сви који су у Србији градили објекте без претходно добијене дозволе до 13. новембра, треба да се пријаве нацележним органима за издавање дозволе. Оштгини, ако се ради о објекту до 800 квадратних метара или граду уколико је у питању већа квадратура. У процес легализације неће моћи ући једино они објекти који су на заштићеним површинама и ако угрожавају инфраструктуру. Према неким проценама таквих објекта је свега око 10 одсто. Да ли ће објекат бити легализован, власник ће сазнати 60 дана по истеку крајњег рока за подношење захтева. Ових дана власт, што општинска што републичка, изражава своје чуђење приспећем малог броја захтева за легализацију. Рекламни спотови са позивом за легализацију врте се ион-стоп, а у наговештају су и мали попусти. Мора се све учинити да се сигуран приход не испусти из руку.

неколико година, нису прецизирани ни тачни датуми ни новчани износи по етапама. С друге стране, на новац од такси немора да се чека, он се већ слива у општинске и државне касе. Да би се он остварио нису потребна никаква додатна улагања, на њега неће бити плаћен никакв порез, нити ће неко бити у обавези да презентује јавности на шта ће он бити употребљен. Он је директно извучен из цепова сиромашних грађана Србије.

Онај ко не уђе у процес легализације мораће општини да плати накнаду за коришћење градског грађевинског земљишта по 100 пута већој цени него да је објекат легализован. Додатни притисак на грађане представљало је рушење бесправно подигнутих објеката, који су требали да послуже за пример, онима који се још премишиљају да уђу у процес легализације. По насељима широм Србије, у којима углавном живи сиромашно становништво, нико није привирио у елитна насеља у којима живе политичка врхушка и њихови пријатељи, бирани су објекти који су рушењем од стране општинских власти требали да послуже за пример. Најчешће су били у питању објекти оних власника који су се замерили општинарима и држави својом непослушношћу. Држава се додатним утеривањем страха осигурала, од губитка планираног прихода од 100 милиона евра.

Српска радикална странка поднела је Скупштини предлог да се Закон о планирању и изградњи стави ван снаге. Стављањем ван снаге овог закона, према мишљењу српских радикала, заштитиће се сви грађани који су из-

Како каже власт, легализацијом ће да се среди урбани хаос који годинама влада у земљи, а при томе својим одлукама и даље не само што доприноси урбаном хаосу већ га и повећава. Док грађани Коњарника већ месецима покушавају да спрече надзиђивање на својим зградама, општина Зvezdara здушно подржава инвеститоре шаљући им подршку полиције.

Викендича Драгољуба Марковића, некада само власника „Крмивопродукта” а сада још неких фирми у Војводини, иначе кума покојног премијера Зорана Ђинђића и најбољег пријатеља Чедомира Јовановића. Да ли ће он и слични њему платити легализацију? Извештаји са терена говоре да је најмање захтева за легализацију поднето за велелепне виле изграђене последњих година, у којима далеко од јавности живи елита.

градили објекте без претходно прибављене грађевинске дозволе. Имајући у виду да су ове објекте саградили углавном сиромашни грађани, да би обезбедили кров над главом за своју породицу и да су ови објекти грађени више година уз максимална одрицања инвеститора, не може се очекивати да ти инвеститори могу да издвоје неприлично висока средства за накнадно добијање грађевинске дозволе. Осим тога, сви грађитељи ових објеката сопственим средствима су финансирали прикључак на водоводну, канализациону, електро и ПТТ мрежу и сами градили приступне путеве и улице, и не треба поново, кроз плаћање накнаде за легализацију, да финансирају инфраструктуру коју су већ изградили. Став СРС-а је да је већина од милион објеката у Србији, који немају грађевинску дозволу и који би требало да буду предмет легализације, грађена без грађевинске дозволе због нејазурности општинских органа управе који нису били у стању да обезбеде грађевинске плацеве те није било основа за издавање грађевинских дозвола.

Српска радикална странка нуди грађанима Србије брузу и ефикасну легализацију свих грађевинских објеката, које до сада назива „бесправно подигнутим”, на начин који ће сиромашни грађани Србије моћи финансијски да поднесу. Она нуди легализацију по десет до двадесет пута низјим ценама од онога што захтева режим.

**Како ћемо се хранити након хармонизације
економских односа са Црном Гором?**

АКЦИОНИ ПЛАН УГРОЖАВА ЗДРАВЉЕ СТАНОВНИШТВА

Након усвајања Акционог плана санишарна контрола је као вид превенције првачично укинута, односно из овог поља деловања гашено у поштуности је избачена медицинска струкла а увид у контролу квалишета и исправности намирница имаће само ветеринарска и агрономска струкла. Сваки грађанин треба да се заштића да ли му је свеједно ко контролише намирнице које користи у својој исхрани- да ли је доволно да што чини само ветеринар или је по жељно и мишљење лекара. Постоје две прештавке зашто је до тога дошло, аутор или није био доволно стручан па није познавао значај здравствене контроле исправности намирница, или су у штетију штетеријијају како увозничког лобија. Одавно је познати чињеница да већина производа који се прасирају на овдашњем тржишту не задовољава прописани систем квалишета који је до сада важио у нашој земљи. То је роба треће категорије и то свом саспаву далеко лошија од онога што се нуди поштучачу на Западу

Скупштина Државне заједнице Србије и Црне Горе, уз неколико одлагања, због недостатка кворума, из трећег по-кушаја усвојила је Акциони план хармонизације економских система држава чланица. Акциони план треба да отклони све препреке и омогући слободни проток људи, робе, услуга и капитала између Србије и Црне Горе. Без обзира што су посланици владајућих коалиција у државама чланицама изразили задовољство усвајањем плана, уз образложење да је то дуго очекиван корак на путу у Европску унију, опозициони посланици углавном су остали уздржани прили-

ком гласања. Јавности је Акциони план представљен као наше приближавање Европи, без појашњења шта он у суштини доноси по њих саме и како ће се одразити на њихов даљи живот. Поготово је интересантан онај део Акционог плана који се односи на слободан проток робе, царинске службе, царинске стопе, ветеринарску, санитарну и фитосанитарну контролу, спољнотрговински режим итд. У области ветеринарско-санитарне и фитосанитарне контроле, како се наводи, циљ је усаглашавање прописа о безбедности хране и о безбедности и здрављу биљака и животиња. Упра-

Пуно разлога за забринутост

Упркос томе што је санитарна контрола на граници добро функционисала захваљујући пропустима појединача увезено је млеко са антибиотицима и пилетина заражена салмонелом али је и спречен увоз контаминираног говеђег концентрата за супе. Како ће се ствари одвијати даље показаће време. Ако се будемо држали прописа, становништво би требало да се забрине за квалитет и исправност на-мирнича на својој трпези. Хрвати, Чеси и Пољаци су једине земље које још увек одолевају притисцима Међународне заједнице и даље негују службу превенције. У нашем случају, тежње власти према свим стварима које долазе са Запада и јак увознички лоби победили су дугу историју и традицију превентивне на нашим просторима. Профит је надјачао разум.

во хармонизација односа у овој области доноси много неизвесности и муга по овдашње становништво.

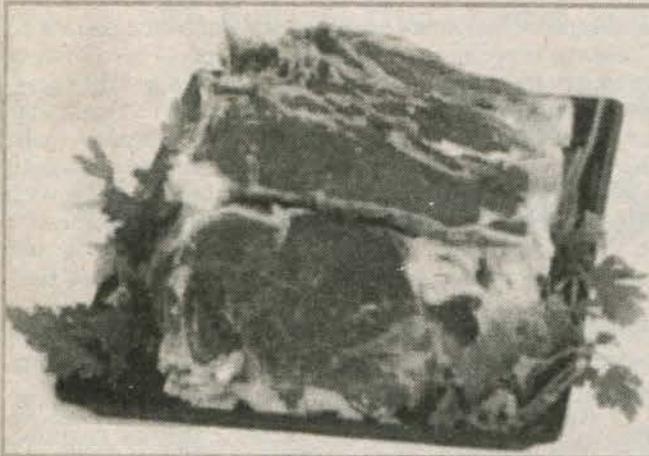
Министар за заштиту природних богатства и животне средине Анђелка Михајловић, недавно је изашла у јавност са француским подацима о роби „отпаду“ која се увози у нашу земљу, а која за врло кратко време завршава на нашим сметлиштима и депонијама. Међутим, храна која се увози у таквом стању најчешће завршава у гладним стомацима.

Пре оснивања Државне заједнице, односно за време бивштвоања Савезне Републике Југославије, Србија је имала добро разрађен систем контроле свега што је у земљу улазило преко границе, поготово намирница бильног и животињског порекла. Контролу намирница вршио је Савезни санитарни, фитосанитарни и ветеринарски инспекторат. Србија може да се похвали, као мало која друга земља у Европи, са дугом традицијом санитарне службе. Како може да се пронађе на интернету, у заосталом тексту, који се некада налазио на званичном сајту Савезног инспектората, сада већ бивше Савезне Републике Југославије, прегршт мера и закона из ове области Србија је усвојила још за време владавине Немањића, касније, у раздобљу између два српска устанка, новим прописима област је још стриктније регулисана. Тиме се сврстала међу прве европске земље са развијеном савешћу о значају санитарног надзора. Много пре Аустроугарске. Године 1881. за време кнежевине ступио је на снагу Закон о уређењу санитетске службе и о очу-
...

вањем Акта о санитарном
тог светског рата, 1948. годи-
ни инспекторат.

Након усвајања Акционог плана санитарна контрола је као вид превенције практично укинута, односно из овог поља деловања, готово у потпуности је избачена медицинска струка а увид у контролу квалитета и исправности намирница имаће само ветеринарска и агрономска струка. Сваки грађанин треба да се запита да ли му је свеједно ко контролише намирнице које користи у својој исхрани- да ли је доволно да то чини само ветеринар или је пожељно и мишљење лекара.

Како тврди наш саговорник, који дуго година ради у овој области, наше здравство почива на руској школи медицине у којој се велика пажња поклања превенцији, док читаво западно здравство акценат ставља на клиничку медицину. У западноевропским замљама и у САД, где је све подређено новцу, јак фармацеутски лоби диктира правце којима ће се кретати медицина. Управо је то један од разлога зашто до сада још увек нису пронађени лекови за неке смртоносне болести, као што су канцер или сида. Услед такве поставке ствари, те земље практично немају никакв увид у епидемиолошка кретања, како у својој земљи тако и у свом окружењу. Као свеж пример таквим тврђама, може да се наведе кравље лудило које је у једном тренутку уништило готово сви сточни фонд свих западноевропских земља, али зато је веома мало случајева те сточне боле-

сти забележено у источноевропским земљама. Све то захваљујући веома јакој превенцији и раду пограничне контролне службе. Уколико је у некој од тих земља регистровано кравље лудило, то се десило због намерног заobilажења и кршења санитарним прописа. Таква стока је илегално ушла у земљу. Такође слинавка и шап су веома честе болести сточног фонда на Западу, без обзира што је ово стара болест о којој се буквално све зна. Код нас се она, захваљујући превенцији, јављала само спорадично и то у малом обиму.

На том превентивном пољу наша земља је до сада имала добро разрађен систем контроле. Уколико би била регистрована нека зараза о томе је обавештаван институт „БАТУГ“ који је своје мишљење касније прослеђивао Министарству здравља које је даље на државном нивоу предузимало кораке.

Зашто је то тако?

На Западу је као и у свему тако и у сфери медицине све подређено профиту. Што је више болесника више се паре слије у фармацеутску индустрију, болнице, приватне лекарске и стоматолошке ординације. У случају појаве епидемије, као тврди наши извор, све пада на терет полиције која се о томе само консултује са лекарима, који, с друге стране, нису у обавези да се тиме баве, јер за то немају законску обавезу. Пошто ми слепо спроводимо све оно што егзистира на За-

паду тако и у случају израде Акционог плана, поготово његовог дела који се бави овом тематиком, без размишљања и неке студиозне анализе, готово све одредбе су само слепо прописане из западног законодавства.

Свака контрола хране онемогућена

У бившој СФРЈ и СРЈ имали смо Закон о здравственој исправности намирница и предмета опште употребе, који није био завршен али је доста детаљано регулисао ову област. По том закону у земљу нису могле да уђу ни играчке без детаљане провере да ли угрожавају здравље деце тј материјал од кога су направљене. Између осталих ствари, проверавано је да ли су боје које су коришћене у њиховој изради канцерогене, пошто је позната чињеница да деца имају обичај да све а тако и играчке стављају у уста. Не ретко се дешавало да су орманни ових служби били пуни играчака које нису испуњавале прописани систем квалитета, те стога никада нису могле да буду пласиране на овдашње тржиште.

Међутим, таква контрола намирница и предмета опште употребе кроз санитарне инспекције, никада није постојала у Црној Гори, што због недостатка кадрова, што због незаинтересованости и могућности да се оствари лака зарада. Последњих година црногорско тржиште је преплављено најразличитијом робом веома сумњивог квалитета, највише је хране. Практично је увожено оно што је одавно избачено из исхране европског становништва, јер се показало као веома опасно по здравље. Акционим планом, који треба да усагласе две чланице државне заједнице, као предуслов уласка у Европску унију, ветеринарска, санитарна и фитосанитарна служба стављени су на маргину, први пут од почетка свог постојања. Уједно, по новим прописима потпадају под надлежност Министарства пољoprivrede. Министарство здравља се никде не спомиње. Аутор овог дела Акционог плана, како тврди наши извор, направио је невероватну грешку избацивши из читаве приче провере исправности намирница Министарство здравља, мада великих пропушта садржи и остали део плана. Постоје две претпоставке зашто је до тога дошло, аутор или није био довољно стручан па није познавао значај здравствене контроле исправности намирница, или су у питању интереси јаког увозничког лобија. Одавно је позната чињеница да већина производа који се

Ч. 33. У области ветеринарске, санитарне и фитосанитарне контроле, Канцеларија за везу усклађује рад ветеринарских и фитосанитарних служби, усаглашава прописе и усклађује сарадњу држава чланица са међународном заједницом и међународним организацијама.

У року од годину дана од датума усвајања Закона о Акционом плану биће дефинисана детаљна појашњења у вези са ветеринарском, санитарном и фитосанитарном контролом увоза ради потпуног прихваташа принципа узајамног признавања у складу са међунароним стандардима и процедурима.²¹

Надлежни органи за спровођење мера из ст. 1. и 2. ове тачке су министарства пољoprivrede и водопривреде и министарства здравља држава чланица.

пласирају на овдашњем тржишту не задовољава прописани систем квалитета који је до сада важио у нашој земљи. То је роба треће категорије, по свом саставу далеко лошија од онога што се нуди потрошачу на Западу. С друге стране, увози се све и свашта. Само за првих седам месеци спољнотрговински дефицит је повећан за чак 21,1 одсто. Остварени увоз вредан је 4,14 милијарди долара. У увозу и даље доминирају производи за хигијену, слаткиши и пића.

Додатни проблем представља порозност црногорске границе, преко које улази најразличитија роба, без икакве претходне контроле. То најбоље може да се илуструје на примеру банана. Банане су на тржиште Србије долазиле воденим путем преко Црне Горе. Из луке Бар, где нико није контролисао њихову здравствену исправност, долазиле до контролног пункта са Србијом где су смештane у магацин у коме је проверавана њихова исправност и тек након тога стизале на тржиште Србије. Акционим планом контролни пунктови се укидају, а да пре тога није направљен неки закон или сет прописа који би обавезивао Црну Гору да контролише намирнице и предмете опште употребе или пак да су њене службе које се баве овом тематиком у обавези да сарађују са својим колегама из Србије.

Нажалост захваљујући немарности овдашњих политичара на власти и оних у Црној Гори нико надлежан из Србије неће моћи да оде до луке Бар и преконтролише намирнице, иако се ради о једној држави. Роба ће на београдске пијаце и у београдске продавнице долазити директно из луке Бар без икакве претходне провере. Ситуацију додатно погоршава чињеница да у Црној Гори не постоји ниједан лекар епидемиолог, сем Мутоше који се бави неким другим стварима, додуше постоји шест лекара који тек треба да заприше специјализацију. Како каже наш извор, у Црној Гори се спорадично појављују разне епидемије, које се међутим, крију од јавности јер се најчешће дешавају за време туристичке сезоне, као што је била појава вирусног менингитиса пре неколико година. С друге стране, у тој чланцији државе не заједнице, за таква испитивања и праћење болести не постоји ни једна адекватно опремљена лабораторија што додатно компликује ствари.

Овдашња власт је највише бринула да својим понашањем, које је проузроковало одуговлачење усвајања Акционог плана, не изазове бес међународне заједнице, потпуно је занемарила највећи проблем који је искрао усвајањем плана, а односи се на заштиту становништва Србије од евентуалних епидемија и робе сумњиве исправности и квалитета, јер морски пут који иде преко Црне Горе остаје потпуно не покрiven.

Контрола и усаглашавање нису исто

У Акционом плану користи се термин усаглашавање, као да су у питању прописи и рад ветеринарских и фитосанитарних служби или нигде није дефинисано питање контроле јер контрола и усаглашавање никако нису исте ствари. Уколи-

ко ствари остану такве каве су сада, нико од надлежних у Србији не може да нареди колегама у Црној Гори (којих тамо ни нема) да изврше контролу намирница, а такође немогућ је и било који проток информација те врсте. Црногорци, по Акционом плану, у случају појаве неке епидемије, заразне болести или констатовања да је на њиховом тржишту пласирана заражена храна нису у обавези да о томе известе своје колеге у Србији. Постоје индикације да ће поједине стране компаније након усвајања Акционог плана, транспорт своје робе на тржиште Србије преусмерити преко Црне Горе, управо због сумњивог квалитета и неисправности својих производа. Таква роба ће, захваљујући Акционом плану, моћи без икаквих проблема да се пласира на овдашњем тржишту.

У Акционом плану од првог јула 2003. године, у делу који се бави циљевима хармонизације, у тачки 17 пише да је циљ извршити хармонизацију у области ветеринарско-санитарне и фитосанитарне контроле при чему је избачена санитарна контрола као засебна. У тачки 27 такође је избачено здравство. Овај члан наводи да је потписан протокол о хармонизацији поступака и процедура приликом спољнотрговинског промета робе која подлеже ветеринарској, санитарној и фитосанитарној контроли на граници Државне заједнице Србије и Црне Горе и на царинској контроли. Оно што се не наводи, то је подatak да је протокол потписано Министарство пољoprivrede без Министарства здравља. Такође, наводи се да је основана Канцеларија за везу која се бави усклађивањем рада ветеринарских и фитосанитарних служби, али с друге стране, нико не може никоме ништа да нареди јер Канцеларија нема готово никаквих ингеренција. Члан 33. је још скандалознији он гласи, „У области ветеринарске, санитарне и фитосанитарне контроле, Канцеларија за везу усклађује рад ветеринарских и фитосанитарних служби, усаглашава прописе и усклађује сарадњу држава чланица са међународном заједницом и међународним организацијама. У року од годину дана од датума усвајања Закона о Акционом плану биће дефинисана детаљна појашњења у вези са ветеринарском, санитарном и фитосанитарном контролом увоза, ради потпуног прихватања принципа узаемног признавања у складу са међународним стандардима и процедурама“. У овом члану санитарна служба се час спомиње час не спомиње, односно зависно од тога како је аутор расположен, а она је управо та која би требало да буде на првом месту. Такође, поставља се питање шта ће се дешавати за тих годину дана колико је остављено за усаглашавање прописа, колико ће тona робе, која ће без икакве контроле бити увежена у међувремену, завршити на овдашњем тржишту?

У Службеном листу од 14 августа, вероватно уз нечије сугестије, аутор покушава да исправи своје претходне грешке или и даље много тога остаје недоречено.

ВМА у рукама НАТО

На основу споразума владајућег режима са НАТО-ом, Војномедицинска академија у Београду ускоро би требало да готово у потпуности пређе у руке северне алијансе тако што ће постати њихов болнички центар за југоисточну Европу а и шире. Представници НАТО-а изразили су задовољство оваквим развојем догађаја, јер је ВМА кадровски и технички најопремљенија у Европи а, с друге стране, ту је и огромно искуство које лекари поседују у лечењу пацijената повређених у ратовима. Неизвесно је да ли ће у том случају бити дозвољено лечење наших војника, цивилима ће приступ сигурно бити забрањен.

Др Бранко Инадовеза: Лик и дело Војислава Коштунице

НАУЧНО И ПОЛИТИЧКО ЧИСТУНСТВО

Велики научник и велики интелектуалац др Војислав Коштуница има објављених свега неколико чланака у часописима, мањег обима, и две коауторске књиге, са Костиом Чавошким и Радом Марковићем. На основу чега је у претходним режимима Војислав Коштуница добио највеће научно звање? У чему је његово дисидентство. Која је то интелектуална, политичка, морална личност, која се креће од Радована Каракића до Горана Свилановића и Жарка Кораћа, која се предстavlja за националну десницу а седи у коалицији са Грађанским савезом и Социјалдемократском унијом, где су ту морална чистота и политичка доследност!

Личност и дело др Војислава Коштунице и његове Демократске странке Србије, остаће најпротивречнија прича у новијој историји Србије. Противречност има углавном своје негативне стране.

Човек који је септембра 2000. године „оборио“ Слободана Милошевића, што се до тада сматрало немогућим политичким процесом, стекао је ореол човека који је прекинуо негативан процес у српској историји. Победа на изборима септембра 2000. године, као и сви избори у Србији после пада једнопартијског система 1990. године, показали су се као необични. Многи су касније оспоравали Коштуници да је добио 52 одсто гласова, да је то била само фарса коју је ДОС искористио да приграби власт. Даље, одржани су избори на којима је Милошевић напослетку признао пораз, који су претворени у изразе „пад Милошевића“, као да је извршен државни или војни удар а не вишепартијски избори.

Временом његова ДСС, од странке од неколико стотину чланова, тзв „круг двојке“, странке која је правила журке у повећем стану, постаје странка од преко 200 хиљада чланова. Ту су бивши ЈУЛ-овци, социјалисти и понеки радикали који је из користољубља ушао у Српску радикалну странку после њеног уласка у власт. Поново се састају у месним и општинским одборима, али овај пут као чланови ДСС-а. Међутим, огромна већина њих се преварила, њихова очекивања да ће добити неку плаћену функцију, радио место или чак посланичко место, изјаловила се. Поред Ђинђићеве Демократске странке која има неспорну масовност, тј своју циљну групу, власт, и све центре моћи преузимају минорне странке попут Грађанског савеза Србије, Социјалдемократске уније, Демокришћанске странке Србије, или вечно владајуће и вечно гладне Нове демократије. Упркос медијској подршци и пропаганди, изолацији опозиције, од које је СРС једина права и доследна опозиција, Коштуница губи децембра 2002. године изборе, баш на онакав начин на који их је септембра 2000. године добио.

Како је Војислав Коштуница постао дисидент?

Ко је заправо Војислав Коштуница. Човек изузетно моралне чистоте, беспрекорне каријере, доследан, без мање у јавном и приватном животу.

Обећање да неће изучити Слободана Милошевића Хашком суду, а то се ипак десило на Видовдан 2001. године, можда му можемо оправдати због политичке и људске неспособности при вршењу функције коју је имао, али да ли је он

све то за шта се представља овом измореном, уплашеном или не и очајном српском народу?

Пре свега морални чистунац и морално чиста ДСС, у доба Слободана Милошевића била је регистрована и била је опозициона странка, дакле, учествовала је у политичким процесима у Србији, па чак је понекде и обављала, локалну власт, као на пример у Општини Врачар, власт је касније изгубила због злоупотреба и криминала. Где је ту моралан чистота.

Најпротивречнија и најпрљавија улога ДСС дешава се током 2001. и 2002. године. Да ли је ДСС власт или опозиција? На то вам нико неће дати јасан одговор. Али ствар није толико замршена. ДСС је опозиција свуда тамо где су нерешени проблеми у привреди и социјалној политици, у све већој независности Косова и отварању нових жарихта попут јужно-српских општина Бујановца, Прешева и других, у ликвидацији Републике Српске и слично.

ДСС је власт свуда где су функције и то добро плаћене, плаћена чланства у управним и надзорним одборима, поготово у јавним предузећима и монополским установама. ДСС је увек власт где се деле радна места и све остале привилегије. ДСС држи власт у више од 60 општина у Србији или

партиципира у власти целокупне локалне самоуправе. Да ли је ДСС чланица ДОС-а или није, ствар је потпуно иста као и у томе да ли је власт или опозиција. ДСС је већ дugo полуga која омогућава ДОС-у да опстане на власти и уништава Србију. А по потреби се дају изјаве у патриотском тону. Њихов главни економски експерт, Данијел Цвијетичанин био је у највишем руководству ЦК СК Србије, колико ли је још таквих у ДСС, много.

Војислав Коштунић, морални чистунац (беспрекорна каријера). Запослиши се на Правном факултету у Београду у доба диктатуре Савеза комуниста и провере кадрова од стране Универзитетске комисије СК, није било нимало лако, без обзира што је Војислав Коштунић био сјајан стручњак, али било је сигурно и других одличних стручњака који су прештеповали на место асистената на Правном факултету. Суђишавање одредбама Устава СФРЈ из 1974. године доноси му вечни кредитилишћи дисидената. У знак казне премешта се у Институцију за друштвене науке, што је онда, за многе стручњаке недоспјешно, а што је за Војислава Коштунићу казна. Пишам се како је тај чистунац добио највише звање научни саветник, што одговара звању редовног професора. Када се прровери кашалогизација у комисији Народне библиотеке Србије, види се да велики научник и велики интелектуалац, др Војислав Коштунић, има објављених свега неколико чланака у часописима, мањег обима, и две коауторске књиге, са Костијем Чавошком и Рајком Марковићем. На основу чега је у прештеподним режимима Војислав Коштунић добио највеће научно знање? У чему је његово дисиденцијство. Милошевићев режим је у сушиши и био јак због таکве опозиције коју је представљао Војислав Коштунић.

Све своје саветнике је запослио, измишљајући им радна места на Факултету политичких наука, преко своје, наводно супруге Зорице Радовић, која је такође своје колеге из Института за Европске студије удомила на факултетима.

Власт или опозиција

ДСС држи локалну власт у више од 60 општина у Србији, а партиципира у власти са осталим странкама (ДОС, социјалистима) и многим другим странкама доприносећи заједно са њима корупцији и безакоњу. То је доследност „опозиционе“ ДСС и њеног суперморалног лидера Војислава Коштунице.

Која је то интелиектуална, политички, морална личност која се креће од Радована Каракића до Горана Свилановића и Жарка Кораћа, која се представља за националну десницу а седи у коалицији са Грађанским савезом Србије и Социјалдемократском унијом, где је ту морална чистота и политичка доследност!

Интелиектуалац без иједног значајног научног рада, политичар за кога се не зна да ли је власт или опозиција, шеф странке за коју се не зна да ли је левица или десница, национална или анационална; државник који је дозволио да се човек који је неколико пута биран за председника државе, који је доминантан више од десеције у политичком животу Србије, који је и на изборима септембра 2000. године добио 35 одсто гласова; води у ланцима у туђу земљу, у туђи затвор: спроведен преко Тузле; територије са којом је наш народ недавно ратовао; тај човек заслужује само презир.

Али, могућности манипулатије народом су огромне. Због тога треба раскринкати личност и дело Војислава Коштунице, како својом прљавом игром у моралности и чистоти, својом чињењем свакој власти и својим перфидним уништавањем сваке опозиције, не би нанео још више зла српском народу.

Катализма српског школства

СОРОШЕВИ РЕФОРМАТОРИ

Нови наставни план и деветогодишње основно школовање само су логичан редослед ствари у подривању нашег друштвеног, а самим тим и образовног система, које је започело још почетком деведесетих година. Све је започело оснивањем Сорош фондације у Србији, која последњих година, због забране бившег режима, делује као Фонд за отворено друштво. Овај Фонд финансира велики број невладиних организација које имају за циљ да створе „демократско и толерантно” друштво, отворено за мултиетничност и мултикултуралност а све то уз реформисање школства. На тај начин, више од десет година, невладине организације под окриљем Ђерђа Сороша, за кога американац Чад Нејгл тврди да је „шпекулант, трговац новцем, хуманитарац, катана, почасни лажни пророк и идеолог човечанства наметнут земљама у транзицији”, путем разних пројеката обучавају и припремају овдашњи наставни кадар за корените промене образовног система, из кога ће бити избрисани сви трагови националног и историјског идентитета једног народа

„Образовање је стара дама која изискује перманентно шминкање да би на нешто личила”, изјавио је 2001. године за „Независну светлост”, министар просвете и спорта Гашо Кнежевић. Упркос упозорењима стручњака да се реформи школства мора приступити врло озбиљно, јер је један од најсвеобухватнијих подухвата, који ће се и те како одразити на будуће нараштаје, а самим тим и на будућност Србије, осамдесет хиљада деце већ од ове године школовање се по новом наставном програму у „нашминканом”, реформисаном школству Србије. О новом образовном систему много се говорило, али можда не доволно да би се послушао глас оних који су упозоравали да он крије много богојне замке, које нису избегле ни много богатије и веће земље попут Русије. Међутим, свака критика, преокренута је у причу о опирању конзервативних струја у земљи да се крене напред и уведе нешто ново у наше образовање, да се прихвате нове савремене методе наставе и учења. Изостале су јавне трибине, полемике и расправе о томе какво нам је школство потребно. Нови Закон о образовању је по хитном поступку ушао у скупштинску процедуру и већ од првог септембра ђаци прваци школују се по њему.

Бак првак је постао и Марко млађи син београдске породице Николић. Његов полазак у школу створио је својеврстан раздор у породици, која се поделила на оне који тврде да ће захваљујући новом школском програму у знању много заостајати за својим старијим братом, који школу похађа по старом систему школства, и оних који тврде да ће „Гашина реформа”, ако ништа, друго онда растеретити дете. Ово је углавном и најважнији аргумент на који се позивају реформатори. Критичари реформе школства, тврде да није потребно да прође много времена да би се и званично у пракси потврдила њихова упозорења да ће нова „Гашина”, проамерички оријентисана школа, дати свој велики допринос у заглупљивању деце. Нико не оспорава да је наша школа вероватно досадна, да су деца затргана преобимним градивом и да она мора да се мења уколико желимо напред али да ли је исправно да нашу школу, која је успешно парирала било којој светски признатој, реформишемо на брзину вољом појединачца по програмима које су одавно написали они који чак ни не живе на овом простору.

Овакве њихове тврђње нису усамљене. У многим европским земљама све је јача струја коју чине угледни професо-

ри и научници који упозоравају да амерички систем школства од деце прави прве мале роботе, отуђава их од породице, уништава традицију и историју једне земље.

На Митровачком универзитету (некада Приштинском) у мају ове године боравила је група професора са Болоњског универзитета која је овдашњим просветним радницима, покушавала да скрене пажњу шта доноси амерички школски систем. Наравно, сложили су се да је нашем школству потребна реформа и да у систем образовања треба унети више праксе, али се не слажу са тим да се примени амерички концепт школства. Своје тврђење су поткрепили и конкретним доказима. У једној тамошњој вишој школи за менаџмент пандам нашој вишој Пословној школи, поделили су студенте у две групе. Једни су похађали наставу по америчком систему а други по италијанском образовном систему. Сачекали су да и последњи студент дипломира и након три године јавности предочији резултате. Они који су студирали по италијанском систему образовања поседовали су више од 50 одсто знања, од оних који су се школовали по америчком.

Амерички систем на површину извлачи само елиту, оне који имају пару за додатно образовање и усавршавање а таквих је мало, око 10 одсто. Они који су природно надарени могу уз велики труд да постану управљачка елита а они пречни који немају паре и поседују просечну интелигенцију, каквих је највише, постају практично роботи, који су уско специјализовани за једну област, навикнути да слепо слушају наређења, без икаве креативности и сналажљивости. Гашо Кнежевић пак тврди да то није америчка реформа, већ да би наш нов систем школства најближе могао да се упореди са оним у скандинавским земљама. „Наш модел смо сами формулисали, великим радом, после анкета које су укључивале 10.000 људи. И када би морали да кажемо којем систему је најближи, то су решења у скандинавским земљама, и Словенији, која је такође преузела искуства са севера Европе”, тврди наш министар.

Реформа уз ултиматум

Европска унија је један од предуслова за наш пријем поставила управу реформу школства, без обзира што је наше школство давало стручњаке ценење и респективоване свуда у

свету. За лист „Време”, министар финансија Божидар Ђелић, 2001. године у том контексту је изјавио: „Програм за улазак до краја деценије у Европску унију има шансу да успе ако се претходно спроведе дубока реформа школства, здравства, полиције и војске. Као и промена дубоко укорењених лоших навика”. Када се британска министарка за међународни развој Клер Сорт, 2002. године, у Београду састала са тадашњим потпредседником Савезне владе и министром за европске односе са иностранством Мирољубом Лабусом, највише је интересовало докле се стигло са реформом школства. Тада је Лабус истакао да је то један од приоритета реформаторске политике.

Професионализацијом наставника, модернизацијом школа и растерећенијим наставним програмом, бавило се и проамеричко Веће за људска права у свом извештају о стању људских права у нашој земљи у мају 2001. године. У извештају се наводи: „Озбиљна реформа ће подразумевати и координацију са школским програмима и улазак у заједничке пројекте и активности за осигурање квалитета школства и улазак у систем прихватања наших диплома у свету”. Тако је реформа образовног система сврстана у домен заштите људских права у Србији и Црној Гори.

Реформа припремана више од десет година

Иако је Закон о образовању донесен на брзину, реформа школства у Србији је припремана веома дуго, више од десет година. „Да би реформа успела неопходно је да сви буду укључени, од учитеља и наставника, до стручних сарадника. Због тога смо предвидeli обавезну едукацију и за њих. Ипак, веома је важно и да власт схвати да је образовање инвестиција, а не трошак”, рекао је Гашо Кнежевић на једном од семинара за директоре основних школа. Управо је тако и било, од почетка деведесетих година наставни кадар у Србији перманентно се позива на разне семинаре невладиних организација, на којима је пропагирана нова школа, ослобођена сваке идеологизације, традиције историје и културе једног народа.

Сви који су десетак година уназад активно учествовали у реформаторским процесима имали су једног заједничког финансијера. Иза њих је стајао велики финансијски лоби Американца јеврејског порекла Ђејра Сороша.

Нови наставни план и деветогодишње основно школовање су само логичан редослед ствари у подривању нашег друштвеног, а самим тим и образовног система, које је започело још почетком деведесетих година. Све је започело оснивањем Сорош фондације у Србији, која због забране бившег режима, делује као Фонд за отворено друштво. Овај Фонд финансира велики број невладиних организација које имају за циљ да створе „демократско и толерантно“ друштво, отворено за мултиетничност и мултикултуралност, а све то уз реформисање школства. На тај начин више од десет година невладине организације под окриљем Ђерђа Сороша, за кога Американац Чад Нејгл тврди да је „шпекулант, трговац новцем, хуманитарац, сатана, почасни лажни пророк и идеолог човечанства наметнут земљама у транзицији“, путем разних пројекта обучавају и припремају овдашњи наставни кадар за корените промене образовног система, из кога ће бити избрисани сви трагови националног и историјског идентитета једног народа. Пишући на ову тему православни публициста Владимир Димитријевић, у часопису Жичке епархије „Реформа школе“, наводи да се програм редефинисања система образовања спроводи у деветнаест земаља Централне и Источне Европе и бившег Совјетског Савеза и да иза свега стоји Институт за отворено друштво мађарског Јевреја Ђерђа Сороша и „CHILDREN'S RESOURCES INTERNATIONAL“, организација из Вашингтона. „Њихов програм се зове „Корак по корак. Програм за децу и породице“, а циљ му је да „промовира имплементирање праксе осмишљене у систему образовања решеним у Сједињеним Државама, задржавајући традицију културе деветнаест земаља учесница. Ствари се, очигледно, ни не крију—циљ је американизација школства на територијама централне и источне Европе, као и Русије. Програм „Корак по корак“, каже Пам Кахлин, која га корисницима представља, најбољи је ако се остварује путем предиколског усвајања. Деца од три до пет година треба да га прихвате да би касније успешније функционисало и у основној школи“, наводи Димитријевић.

Аутори и презентери програма, желе да га представе као програм демократског образовања или не наводе шта он до-

Ликови уџбеника

носи и много тога негативног у једно друштво. Димитријевић тим поводом пише: „У ствари, иза ове „чаробне формуле“, крије се школовање искрењених, манипулативних подложних, индивидуа, парија „новог светског поретка“, који ће орволовски речено, веровати да је „незнაње моћ“, а „слобода ропства“.

Уџбеници за страни језик пуни секташких обележја

Највише скривеног значаја како истиче сектолог и православни публициста Слађан Мијаљевић, може да се пронађе у уџбеницима за страни језик. Уџбеници, поготово они за млађи узраст илустровани су различним цртежима вештица, чаробњака, вукодлака. Тако у уџбенику енглеског језика за 8. разред, из кога се учило у експерименталним школама, ђаци, између осталих ствари, могу да науче и нешто о историји хиромантије (гледања у длан). У двадесетој лекцији аутор уџбеника детаљно описује шта се путем хиромантије може сазнати, илуструјући текст са цртежом длана и значењем линија на њему. На тај начин ученик не само што може да савлада енглески језик већ може да изучи и ову гатарску технику. У најновијем буквару Свети Сава се налази одмах поред Хари Потера, и још неких сумњивих ликова из цртаних филмова. Сам садржај је такође врло дискутабилан, понекад су намерно изостављене поједине речи, само да би се произвело неокортексно дејство на децу психу. Како он каже већина родитеља била би згранута садржајем и илustrацијом таквих књига, али се зато њима и не дозвољава да те књиге погледају. Како истиче Мијаљевић, прошле године му је један родитељ, чије је дете похађало основну школу Дринка Павловић у Београду, испричао како је био зачућен што његово дете никда кући није доносило уџбеник из немачког језика. Према речима родитеља било му је нејасно зашто професори инсистирају да деца уџбеник остављају у школи, па је од наставнице за тражио да погледа књигу. Наставница је то одбила а када је родитељ запретио да ће да испише своје дете она је одговорила нека то и уради. Дете је исписано из школе а да нико од надлежних није реаговао.

Историја без историје

Наставни програма за предмет историја до сада је највише пута прекрајан. Из њега су избацитви поједињи делови за које је актуелни режим на власти сматрао да нису подобни за савремену српску историју. Према новом образовном систему, акценат је стављен на изучавање „историје обичних људи“. Кроз дејце игре, филмове и приручнике, деца се упознају са историјом свог и осталих народа, у којима нема историјских датума, битака, револуција, царева, краљева, председника. До пре неколико година, а и сада, свима нам је било смешно, када Американци у анкети не знају да одговоре ко им се налази на челу државе, или где се на географској карти налази, рецимо, Русија. А такав призор ћемо ускоро имати и по нашим школама и по нашим улицама. Да ли ћемо се и тада смејати?

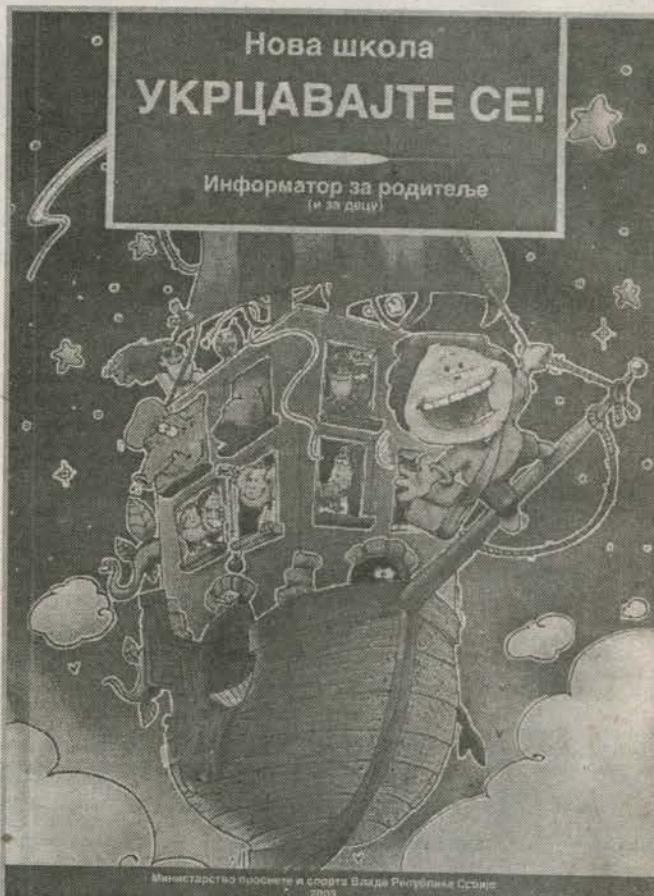
Невенка Вукадиновић у свом тексту „Школа за глобално друштво“, објављеном у часопису „Истина“, који се бави тоталитарним и деструктивним сектама, истиче да је Сорош и те како свестан тога да се један народ покорава тако што се преузма његово школство, односно будућност. Вукадиновића затим набраја неке од невладиних организација, које финансира директно од Сороша, а међу којима се налазе: „Центар за права детета“, „Центар за девојке“, „Образовни форум“, као и можда најпознатија Истраживачка станица Петница, у коју су током летњих распуста одлазила најдаровитија деца са подручја целе земље на додатно „усавршавање“.

О каквим је программа била реч можда најбоље илуструје изјава некадашњег директора Истраживачке станице Петница, која упућује да се на тим семинарима и летњим камповима није радио ништа друго но подривао постојећи образовни систем а преко њега и целокупно друштво, намећући проамеричке визије глобалног друштва. Дугогодишњи директор Истраживачке станице Петница, затим и један од помоћника министра просвете након 5. октобра, Игор Мајић, на семинару за наставнике српског језика и књижевности, одржаног у марта 2002. године у Аранђеловцу, истакао, да је овај предмет „исувише окренут историји“, да професори књижевности „политизују децу преко емоција“, те да ће сада садржај овог предмета бити „језик комуникације“. „И многе веће нације су жртвовале значајне делове својих књижевности ради неких нових ствари“, рекао је Мајић, напоменувши да ће тако бити и овде, свиђало се то некоме или не. Када је ових дана поново покренуто питање изгледа предмета српски језик и књижевност, министар Кнежевић је то демантовао.

Госпођа Вукадиновић у свом тексту цитира проф. др Мирољуба Вучковића: „Дубоко сам уверен да ваше радионице могу нанети ненадокнадиву штету настави српског језика и књижевности (а можда и читавом образовном и васпитном корпузу у нас) и то на свим узрасним нивоима школовања наше деце. Ми немамо никакво право да интелектуално осакатимо читаве популације младих људи, за чије образовање и васпитање сносимо сваку одговорност. Мала је утха, господо, што је захваљујући Уницефовим парама „одређен број наших школа опремљен најсавременијим наставним средствима, ако нам деца остају духовно сиромашна“. Можда баш управо овај цитат најбоље илуструје оно што нам се последњих година дешава на пољу образовања.

Врбовање будућих реформатора

На курсевима, камповима, понажише у Истраживачкој станици Петница, најпре су одабрани психолози и социолози, који су едуковали своје колеге и припремали их за такозване тренинг водитеље, који су касније у пројекте укључивали све већи број својих колега али и ученика. Као предавачи често су позивани и поједињи професори са Београд-

ског универзитета, који су раније окарактерисани као главни рушиоци режима Слободана Милошевића, те им је припала та част да реформишу и образовни систем у Србији. „Све ове пројекте урадили су домаћи стручњаци-психологи, а засновани су, осим на груним техникама тзв. хуманистичке психотерапије, на валдорф-педагогији антропозофа Рудолфа Штајнера, холистичкој педагогији, антипедагогији.... У све ове педагошке теорије уградиени су далекоисточни окултистички елементи, а код нас их пропагирају часопис „Учитељ“ и „Креативно васпитање“, пише Невенка Вукадиновић у часопису „Истина“.

Експерти који се баве проучавањем реформе школства у Србији и Црној Гори, наводе да је најагилнији у свему томе др Иван Ивић, професор развојне психологије на Филозофском факултету у Београду, и сарадник Института за психологију. Професор Ивић је кроз свој експериментални програм „Активно учење“, од 1994. године, посредством мреже регионалних центара за обуку, обучавао велики број

наставника и ученика за рад и учење у групној настави, уз образложение да је комплетна настава у нашим школама застарела и оптерећена преобимним градивом. Ученици у „активној школи“ сами бирају наставне садржаје, значи нема више планова и програма којих наставници морају да се придржавају. Наставник на часу је само водитељ који усмерава остале учеснике(ученике), једне креативне радионице као што је час Оцењивања нема. Да је реформа школства само прекопирани програм на овим камповима и курсевима говори и изјава самог министра Кнежевића који говорећи о томе како изгледа час,, за лист „Политика“ наводи: „Веома често наши ћаци од шуме не виде дрво, односно, имају информације у глави, али не умеју да препознају животни проблем. Зато мислим да одмах од старта треба „мешати карте“, повезивати предмете. Учитељи ће, уз ту флексибилност у распореду и своју креативност, заинтересовати децу да изађу из пасивности, дакле да буду активни на часу, а самим тим и да лакше савладају градиво“.

Како се активно учење показало у пракси

У новом систему образовања постојаће описано оцењивање у коме ће учествовати осим наставника, и деца као и њихови родитељи. Такав рад и тако замишљена школа, када је експериментално примењена у настави, дала је погубне резултате. Штампа је много пута до сада писала о случају који се десио у једној основној школи када је наставница на часу на коме се говорило о светом Сави, у једном одељењу применила метод учења који пропагира „Активно учење“. Остало је згрожена када су деца у измишљеном интервјуу, светом Сави постављала и таква питања која се односе на то ко је направио његову „јеж“ фризуру, након чега је уследио одговор „Илија громовник“. На питање шта би св. Сава рекао данас, добила је одговор да би на овај свет стигао све-

мирским бродом, да би његова народна ношња све плашила, јер би подсећао на ницну корњачу.

Заговорници овог метода, и сам министар Гашо Кнежевић, инсистирају да се деца на часу неформално понашају и да активно учествују у свим дискусијама, пуштајући машти на вољу. При томе се стално инсистира на учвршћивању учениковог самопоуздана, који се, с друге стране, селективно оспособљава само за поједине ствари. Мало ко је од њих том приликом сазнао ко је свети Сава у ствари био и чиме се бавио, као и колико је значајан за наше друштво. Пројекат „Активног учења“ финансирао је УНИЦЕФ, затим је, од 1996. године уз сагласност појединих људи у Министарству просвете Републике Србије почeo да се изводи и по неким школама, а од ове године постао је једини наставни метод који ће се користити у свим нашим школама.

Сорошеви реформатори у легалним оквирима

До почетка ове школске године, обуку на оваквим и сличним семинарима прошли су сви наставници. Једино што се то ове године све дешавало директно под окриљем Министарства просвете, јер је то захтевао нов образовни систем. Оно што је интересантно на те кампове и семинаре нису позивани једино они наставници који предају природне науке, јер у њима нема простора за манипулатију. Обука је најпре обављена по разним дечијим, омладинским али и избегличким камповима. Касније су кроз обуку наставничког кадра, такви програми улазили и у школе, а сада су са реформом школа и званично из илегале прешли у законски означене реформаторске токове.

Интересантно је да је само прошле године кроз ове кампове прошло више од 12.000 ученика. Свима је још увек у сећању својеврстан скандал који се десио прошле године у Сремској Митровици, а када су се деца у организацији Јазаса под покровитељством Министарства просвете и спорта, а под вођством својих инструктора играла различна игра врло сумњивог морала. Све је кулминирало свлачењем појединих ученика. Како су касније објаснили, организатори програма су имали за циљ да се деца ослободе страха од ауторитета, предрасуда и ограничења. Министар тада није поднео оставку, иако су то многи од њега очекивали. Уместо тога он је још ојачао своје позиције, свестан јаке Сорошеве залеђине и настојао да свој задатак у реформи школства спороведе до краја. Одговарајући на питање, за једне ученичке новине, да ли ће и ове године бити кампова, одговорио је негативно наводећи да држава за кампове нема пару.

Учесници оваквих курсева, деца и наставници, истичу да се семинари приводе крају изливима одушевљења учесника које понекад прелази и у емоције. Познаваоци прилика истичу да се обука обавља по опробаној методи верских секта и комерцијалних култова, који такође финиширају изливом емоција.

Реформа школства је дugo припремана, али је зато нови систем образовања на брзину уведен у наше школе без претходних јавних расправа о њему. О новом Закону о образовању, који је у склопу процедури стављен на дневни ред по хитном поступку, прилику да расправљају нису добили како стручњаци, тако ни родитељи а ни синдикати образовања. Закон су кројиле искључиво невладине организације и сорошевци у министарству просвете. Почетком јула ове године, Српска православна црква је истакла да се мора водити рачуна „да не дође до изражaja намера појединих друштвених група да се у српској просвети настави 60-годишње потирање традиционалних и темељних вредности нашег народа, само због других идеолошких предизнака“. Управо се то и дододило.

ДАВАЊЕ И ПРИМАЊЕ МИТА – СИНОНИМИ УСПЕШНОГ ПОСЛОВАЊА

Корупција се, у најширем смислу речи, може дефинисати као злоупотреба јавне службе и овлашћења ради прибављања личне користи. Корумпираним се сматра свака службена или одговорна особа која, ради личне користи или користи групе којој припада, запемари општи интерес који је дужна да штити, с обзиром на функцију коју обавља и овлашћења која су јој самим тим поверена. Она је рас прострањена у свим сферама друштва, а најчешће захвата највиши државни и политички врх. Политичари, који су на водећим положајима у друштву, расположу огромним маневарским простором за разне злоупотребе и малверзације.

Према речима извршног директора Канцеларије Јединица за борбу против дроге и криминала, Антонија Марија Косте, ова организација је веома близу постизања коначног договора о тексту конвенције против корупције. Конвенцијом ће бити дефинисани многи видови корупције а земље потписнице документа мораће да предузму одговарајуће мере у борби против ње. Конвенција о борби против корупције инспирисана је свешћу о разменама корупције, сматрају њени аутори. Они се у својим тврдњама позивају на буђење свести о томе да корумпирани политичари и јавни службеници представљају препеку на путу ка економском опоравку. У неким земљама готово читаја национална богатства отуђена су кроз праксу корупције. Оцењује се да је управо у региону југоисточне Европе она пустила своје најдубље корене.

Због великих пропуста у националном законодавству и одсуства сваке бриге о корупцији у нашој земљи она се угнездила у самом врху власти. Још 2001. године, по истеку пр-

вих стога дана нове владе, врх власти најављивао је доношење сета закона који су требали да се позабаве овом облашћу. Сада већ покојни премијер Ђинђић помпезно је најављивао доношење анткорупцијског закона којим ће бити уведене драконске казне за све злоупотребе и малверзације са државним, друштвеним и приватним новцем и имовином. Овим законом посебно треба да се санкционишу оне радње које су усмерене на остваривање профита и других материјалних користи употребом јавне функције. Само тада, и никада више после тога напоменуто је да ће врх власти донети одлуку о приступању „групи држава за борбу против корупције”. Тада се сматрало, барем је то тако презентовано пред јавношћу, да је потребно да се ратификује кривично-правна и грађанско-правна конвенција Савета Европе о корупцији, на основу које би се извршиле промене у домаћем законодавству. Касније је у земљи формиран Савет за борбу против корупције. Од његовог оснивања, савет су напустили многи његови чланови, због неслагања са односом државе

према овом проблему. Сем неколико саопштења за јавност и међусобних препирки чланова савета, за сада није презентован ни један аспект њиховог рада. Александра Дреџун, секретар Министарства финансија за лист „Политика“ изјавила је да су антикорупцијски тимови до сада поднели око 300 пријава против људи који су ухваћени на делу. Још увек се интензивно чешља по свој доступној документацији и за то ће бити потребно још извесно време.

За сада се преиспитује рад фирмама које су повезиване са претходним режимом, а нове корупционашке афере у које је уплатена ДОС-овска власт стоје по страни.

политиколози су избројали 20 крупних афера које су на дан-два, док нису пале у заборав потресале Србију. Већина афера има управо корупционашку позadinu. Српски премијер Зоран Живковић, поводом све учествалих оптужби на рачун Владе да су њени чланови уплетени у разне корупционашке афере, недавно је изјавио да што пре треба утврдити дали су те оптужбе истините и казнити одговорне министре или оне који су изнели лажне клевете. „Захтевам од државног тужиоца и свих надлежних тужилаца да кад се нешто појави у новинама у року од 24 сата испитају да ли је то тачно и да за два до три дана имамо затворену причу“, изјавио је

У Европу са корупцијом

Експерти Уједињених нација тврде да се њихов рад на изради конвенције приближава крају и да би документ могао да буде поднесен на усвајање већ у септембру. За његово потписивање заинтересоване су готово све земље чланице Уједињених нација, уколико се изузме одбијање Сједињених Америчких Држава да подрже закон који се тиче финансирања политичких странака, а који ће такође бити саставни део конвенције.

Приче о уласку у трку за прикључење Европској унији, којима овдашња власт бомбардује јавно мњење дефинитивно ће пасти у воду уколико и наша земља не потпише документ о преузимању одговарајућих мера у борби против корупције. Све се то дешава управо, у време када Владу потресају разне корупционашке афере уз постојање индикација да би на видело могли да изађу докази о корупционашком понашању највиших врха власти. Од доласка ДОС-а на власт,

премијер приликом обиласка, сада већ историјског градилишта леве траке аутопута Нови Сад-Српски радикали сматрају да досовска власт није у стању да се обрачунава са криминалом и корупцијом, јер би то био обрачун са својим људима, што је немогуће. Према оценама ове странке, иницијатива премијера Зорана Живковића о брзом разрешавању афера у врху власти је „још једно обмањивање јавности као би грађани стекли утисак да је Влада спремна на обрачун са криминалом“.

По доласку на власт, ДОС је је хранио народ причама о ауторитарном режиму Слободана Милошевића, који је створио поремећени систем друштвених и моралних вредности, које су, с друге стране, отвориле пут корупцији. Међутим, недуго после тога „поштгене“ заговорнике антикорупције, почели су да потресају скандали везани за корупционашко понашање њених службеника. Упоредо са приватизацијом, почело је да се говори о баснословним количинама новца које је неко узимао за себе. О тој теми, за лист „Поли-

Посебан облик корупције раширен на нашим просторима је давање и примање мита код добијања разних кредита, дозвола, разне документације. За сваки облик корупције потребно је познавање правих људи, који располажу дрећеном количином моћи, а који се налазе на правом месту у право време, па био то и општински службеник, који је задужен за одобравање комунално-грађевинских дозвола.

Немања Колесар

деловима државног апарату".

Као главног кривца што се све афере завршавају без икаквог епилога, без проналажења кривца, режим је проналазио у „корумпираном“ судству. Најгласнији је у тим прозивкама био управо министар правде Владан Батић, који би и сам требало да сноси одговорност за разна дела која је починио након петог октобра. Можда би правда требало да почне да се примењује на испитивању одговорности Владана Батића за упад кризних штабова, „илегалних формација“ у „Галенику“ и „Заставу“ после октобарске револуције. Оштрे критике судске и извршне власти, међутим, претвориле су се у прављење механизма који је омогућавао да се они држе под строгом контролом власти. Политичка подобност и послушност, управо оно на чему су највише замерали свом предходнику, постали су основни критеријуми за напредовање и богаћење. Сиромашан народ све је више постајао беднији и сиромашнији, а правна несигурност грађана све доминантнија.

Прибављање личне користи

Корупција се у најширем смислу речи може дефинисати као злоупотреба, јавне службе и овлашћења ради прибављања личне користи. Корумпираном се сматра свака службена или одговарна особа која, ради личне користи или користи групе којој припада, занемари општи интерес који је дужна да штити, с обзиром на функцију коју обавља и овлашћења која су јој самим тим поверила. Она је распрострањена у свим сферама друштва и најчешће захвата највиши државни и политички врх. Политичари, који су на водећим положајима у друштву расположују огромним маневарским простором за разне злоупотребе и малверзације. Политика је схваћена као добар бизнис који омогућава богаћење преко ноћи без личног улагања. Уз одсуство свих моралних вредности, људи који су на положајима најчешће прибегавају корупцији. У земљама бивше Југославије, највише кривичних пријава поднето је управо против бивших државних чиновника. Док су политичари на власти, уживају имунитет и у том смислу су повлашћени. Међутим, после силаска са власти морају да одговарају за кривична дела која су почнили. До сада ни један функционер бившег режима, због недостатка доказа, због корупције није осуђен. Међутим, у случају ДОС-овске елите ствари ће се одвијати у сасвим дру-

гом правцу. Пошто они сами најчешће фабрикују афере и пласирају их преко својих медија, машући документима којима оптужују једни друге, не би ли скренули пажњу јавности са свог нерада и горућих проблема у земљи, за правосуђе неће бити великих проблема да прикупи довољан број доказа и да неко због корупције и одговара.

Постојање корупције у неком друштву односно држави указује да она не управља ефикасно доброма и услугама, чиме се смањују државни приходи. Уместо да се новац слива у буџетске приходе он најчешће завршава на приватним банковним рачунима. Углед државе се самим тим нарушава. Наша земља је у врху листе земаља ризичних за улагање приватног капитала, не само због нестабилне политичке ситуације, него и због одсуства било каквих тржишних механизама. Економски аналитичари су одавно израчунали да инвестирање у нашу земљу додатно поскупљује за непланиране трошкове, односно давање мита. Давањем и примањем мита повећава се цена добра и услуга коју неко мора да плати да би до њих дошао.

Пре пет година 70 одсто страних инвестиција у Југоисточној Европи, уложене је у земље које су имале релативно низак ниво корупције.

У питању су Польска, Чешка и Мађарска. Наша земља се тренутно суочава са одсуством било које врсте страних инвестиција, које би убрзали њен напредак. Једине инвестиције се остварују путем приватизације, када страни инвеститори постају власници фабрика и предузећа по ценама које су далеко испод тржишне вредности добра које се приватизује.

Још увек министар

Корупцију би још могли да дефинишу као пропуст јавних службеника у обављању својих дужности, чиме они стичу разне незаконите погодности за себе или неку другу заинтересовану страну. Она се јавља у свим сферама друштва али, ипак, напогодније тло за њено настајање јавља се када држава на себе преузима одговорност за прерасподелу ресурса, услед мање понуде од потражње, на основу унапред одређених критеријума, који најчешће садрже личне интересе оних који о прерасподели одлучују. Добра се заинтересованим купцима нуде по низким ценама од тржишне вредности уз малу надокнаду у облику мита.

На постојање корупције грађани за сада реагују само бесом, љутњом и огорчењем. Пошто су свесни да за најбадалнији административни посао који морају да обаве, морају да подмете службеника, и те како су свесни о каквим се сумама новца ради када је у питању корупција на највишем државном нивоу. Да ли је власт свесна тог њиховог сазнања или и даље смело прелази преко ове чињенице, не размишљајући о последицама.

Распродажа стратешких ресурса

ПОЉОПРИВРЕДА У РУКАМА СТРАНАЦА

Пољопривреда је грана од посебног националног интереса. Но, без обзира што се ради о једној стратешкој грани, Закон о приватизацији не предвиђа никакву специфичност, већ лишава државу готово сваке контроле стратешких природних ресурса. Уколико се настави са оваквим темпом приватизације у пољопривреди, за само годину дана држава неће бити власник ниједног предузећа таквог типа.

Cада већ бивши министар пољопривреде Драган Веселинов, прогласио је, крајем прошле године, 2003. годину као пресудну годину за приватизацију великих пољопривредних комбината. Приватизација у пољопривреди је почела, али уз много потешкоћа и обиље скандала. Власници пољопривредних комбината, прехрамбене индустрије и шећерана, преко ноћи, постали су бизнисмени који располажу са веома сумњивим капиталом. Они који се буне против оваквог начина приватизовања стратешке гране у земљи малобројни су. То су углавном осиромашени радници, који страхују да би могли да се нађу на улици, малобројни аналитичари, који су смогли храброст да у јавност изнесу и понеку чињеницу, као и поједине опозиционе странке. С друге стране, наши политичари на власти сматрају да је добро што је почела приватизација шећерана и пољопривредних комбината. „Није битно ко је власник већ ко доноси капитал и профит”, својевремено је изјавио Драган Веселинов.

Да ли ће се капитал улагати у пољопривреду или само из ње извлачiti, у овом тренутку је веома тешко рећи. Мада, уколико се сагледају сви скандали и афере у последњих неколико месеци које су пратиле продају „Фрикома”, „Карнекса”, а пре тога шећерана, пре ће бити да је у питању ово друго.

Уколико власт не интересује ко је власник, можда би ипак требало да је забрине количина насиља која је сада већ редовна појава при продаји предузећа овог типа.

Ердевички сукоб између купца и закупца Пољопривредног предузећа „Ердевик” прерастао је у право насиље. Уз чисту срећу, сукоб је, бар привремено, окончан без трагичних последица. Група радника физички је напала раднике предузећа „Орач”, које је закупило подрум од овог предузећа, и заједно их је са директором истерала напоље, штитећи интересе, хрватског купца мањинског дела акција, како би он уложио у предузеће оно што је обећао. Предузеће је раније приватизовано, касније је доведен закупац па још један купац. Уколико се сукоб интереса не разреши и поново проради секира, којом је нападнут закупац, предузеће ће највероватније отићи под стечај. Пример овог произвођача ви-

Неславно завршио а тако је много обсјавао!

на и хмља можда најбоље осликава нашу транзициону свакодневицу а он нажалост, није усамљен случај.

Пољопривредна грана је од посебног националног интереса. Но, без обзира што се ради о једној стратешкој грани, Закон о приватизацији не предвиђа никакву специфичност, већ лишава државу готово сваке контроле стратешких-при-

Иако се овдашња власт првада недостатком новца, за сваку врсту улагања у пољопривреду, пример суседне Мађарске која је власник веома успешног јавног пољопривредног предузећа „Болиц” из Печуја, које поступље на чак 40.000 хектара земљишта, показује да је то и те како исплатива грана. И да се уложени новац по правилу увек враћа. Ако народ нешто купује онда је то храна, макар он био толико сиромашан као што је случај код нас.

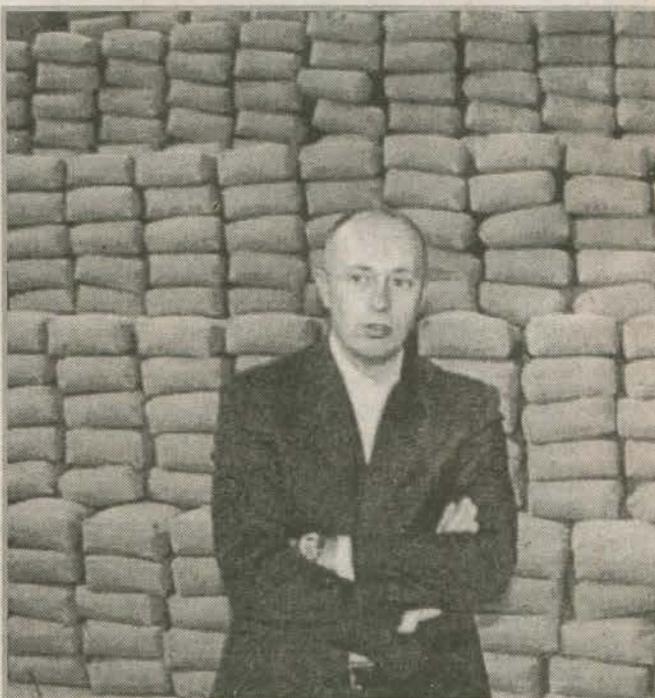
родних ресурса. Уколико се настави оваквим темпом приватизације у пољопривреди, за само годину дана држава неће бити власник ниједног предузећа таквог типа. А поједини стручњаци, то је говорио и ДОС пре доласка на власт, сматрају да је пољопривреда управо та грана која нашој земљи може донети компартивну предност на светском тржишту.

Иако члан 3 Закона о приватизацији, прописује да страници не могу бити власници јавних добара од општег значаја, а пољопривреда сигурно спада у то, хрватска и словеначка предузећа најчешћи су купци пољопривредних комбината и фабрика за производњу и прераду хране. Хрватска прехранбена индустрија из Копривнице „Подравка”, уколико оствари све своје планове контролисаће већи део српског тржишта хране. Због широке линије сопствених прехранбених производа тренутно „Подравку” највише интересује „Центропроизвод” или и четири произвођача хране у Србији. „Паланачки кисељак” из Смедеревске Паланке, односно њихове изворе воде, купила је „Колинска” из Словеније. „Фриком” је продат „Агрокору” чији је власник контроверзни хрватски бизнисмен. Загребачка фабрика слаткиша „Јосип Краш”, компанија „Браћа Карић”, „Цептер” и низ других волеили би да у свом поседу имају „Соко Штарк”.

Преузимањем ових фирм које стране компаније не само што се ослобађају овдашње конкуренције, већ стварају услове да своје производе, производе у српским фабрикама уз веома мале трошкове. Често се могу чути огорчени радници који се жале да од када су им предузећа приватизована нису примили ниједан лични доходак а такође позната је и чињеница да је радна снага у Србији тренутно најефтинија у Европи. Радници „Никшићке пиваре” својевремено су се бунили зато што им компанија „Интербрю”, која их је купила а која је присутна и у Хрватској и Босни и Херцеговини, а сада и у Србији, исплаћује ниже личне дохотке него радницима који раде у осталим пиварама. Док су црногорски радници примали 300 евра, радници у земљама у окружењу имали су више него дупло већу плату.

Мало или одабрано друштво

У приватизацији прехранбене индустрије учествују поред странаца и „одабране” домаће фирме. Упркос великој заинтересованости на аукцијама и тендерима некако увек побеђују „МК комерц” Миодрага Костића, „Крмиво производ” Драгољуба Марковића, „Делта холдинг” Миодрага Мишковића а ту је и компанија браће Карић.

Случај „Сартид“ попримио размере међународног скандала

ДРЖАВА ПРЕД МЕЂУНАРОДНИМ СУДОМ

Међународни конзорцијум банака најавио је тужбу против Владе Републике Србије пред Међународним арбитражним судом у Бечу, а као главни аргумент у том поступку изнеће писмено обећање покојног премијера Зорана Ђинђића, из 2001. године, да ће банкарски конзорцијум бити укључен у процес одлучивања када се буде решавала судбина „Сартида“

Захваљујући личним интересима појединача, као и не-марности читаве Владе, ванредне трошкове око 100 милиона долара, који су настали продајом Сmederevског „Сартида“ највероватније ће сносити порески обveznici. Ствари се можда не би одвијале овим током да актери нечувене мућке нису предвидели да егзистира Ђинђићево јавно обећање како ће се приликом продаје фабрике водити рачуна о повериоцима којима је „Сартид“ дуговао око 100 милиона долара. С друге стране, како тврди наш извор близак властима, тешко је поверовати у претпоставку да је Влади и стечајном управнику промакла једна таква чињеница. Како он каже, ради се о сукобу државних и ускогрупних интереса, који се у овом случају нису поклопили па су држава односно порески обveznici, извукли дебљи крај. Уговор о продаји некадашњег смедеревског гиганта неповољан је за све осим за уску групу људи. Он је неповољан како за повериоце, тако и за државу и запослене.

Некадашњи гигант, иако у стечајном поступку, продат је амејчком производио челика „УС Стилос“ за свега 21,3 милиона долара, иако је држава била упозната да међународни банкарски конзорцијум од овог предузећа на име кредита и камата потражује 100 милиона долара. Према тврђњама експерата, које је ангажовао конзорцијум „Сартид“ је продат за неколико пута мању суму новца од оне која је могла да се оствари продајом на тендери. Америчка компанија обавезала се да ће у нареде три године у опрему и обртна средства уложити преко 100 милиона долара, као и да у наредних неколико година неће бити отпуштања радника, без обавезе преузимања дуга.

Међународни конзорцијум банака најавио је тужбу против Владе Републике Србије пред Међународним арбитражним судом у Бечу, а као главни аргумент у том поступку изнеће писмено обећање покојног премијера Зорана Ђинђића, из 2001. године, да ће банкарски конзорцијум бити укључен у процес одлучивања када се буде решавала судбина „Сартида“.

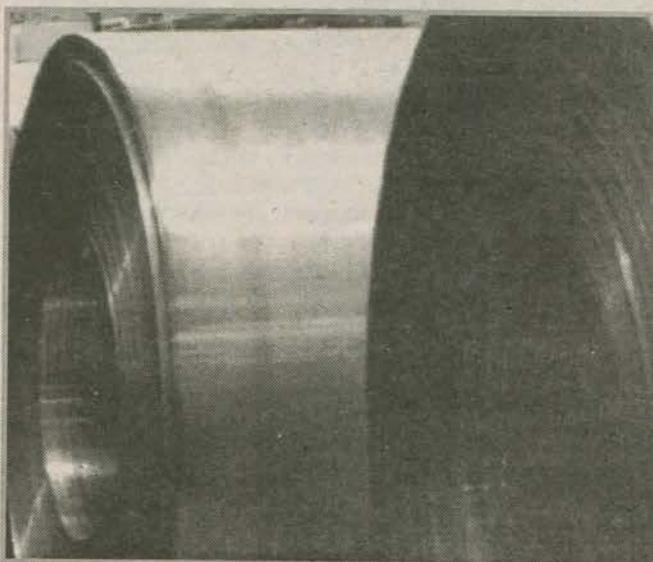
Смедеревском „Сартиду“ је 1997. године Међународни банкарски конзорцијум, који чине 7 банака, одобрио кредит од 76 милиона долара који је требало да се постепено враћа средствима из извора. Добијени новац железара је уложила у модернизацију фабрике и кренула у нове походе. Међутим, услед санкција и пада цене челика на светском тржишту, ствари су по ово предузеће почеле да попримају негативне конотације. Извоз се све више смањивао а тржишта за целокупну производњу није било на овдашњим просторима. У жељи да спасе предузеће од банкротства а тиме и заштити своја средства, Међународни банкарски конзорцијум је у више наврата препрограмирао дуг. Међутим, годину дана после Ђинђићевог писаног обећања, у јулу 2002. године, Трговински суд прогласио је у „Сартиду“ стечајни поступак. Приликом утврђивања биланса предузећа повериоцима није признат ниједан долар а камоли спорних 100 милио-

на. Затим је, крајем новембра прошле године, потписан уговор о пословно-техничкој сарадњи са словеначким предузећем „УСС Кошице“ где је настављено са игнорисањем обавеза према повериоцима.

Конзорцијум банака замера Влади и стечајном управнику да није испоштовано основно начело стечаја да се повериоци намире што је боље могуће. У овом случају они ће правду потражити пред Међународним арбитражним судом у Бечу. На њихове молбе да Влада поништи продају „Сартида“, министар Влаховић одговара да Влада за тако нешто није надлежна. Према његовим речима, тражити од владе да поништи стечајни поступак, у ствари значи захтевати нарушавање независности судства као и нарушување вођења стечајног поступка.

Међународни банкарски конзорцијум већ води неколико поступака пред овдашњим Трговинским судом. Први поступак се односи на поништавање стечајног поступка и признање њиховог потраживања. У марта ове године, Трговински суд је одбацио захтев за признавање потраживања јер о томе до тада није постојало писмено решење. Када су међународни банкари 9. маја добили писмено решење стечајног већа да немају права на потраживања, јер она нису евидентирани у пословним књигама, тужбени захтев је прослеђен вишеј Трговинском суду, надлежном за доношење другостепеног решења. Други поступак се води ради поништавања уговора о пословно-техничкој сарадњи са УСС „Балкан“ приликом које су њихови интереси поново изиграни.

Пошто банкарски конзорцијум чине углавном аустријске и немачке банке у читав случај укључила се и Немачка, која је преко свог амбасадора у Београду поручила да је разочарана досадашњом реакцијом власти и слањем погрешних сигнала немачким инвеститорима.

ЈОЖЕФ КАСА ПРОДАЈЕ СУБОТИЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ

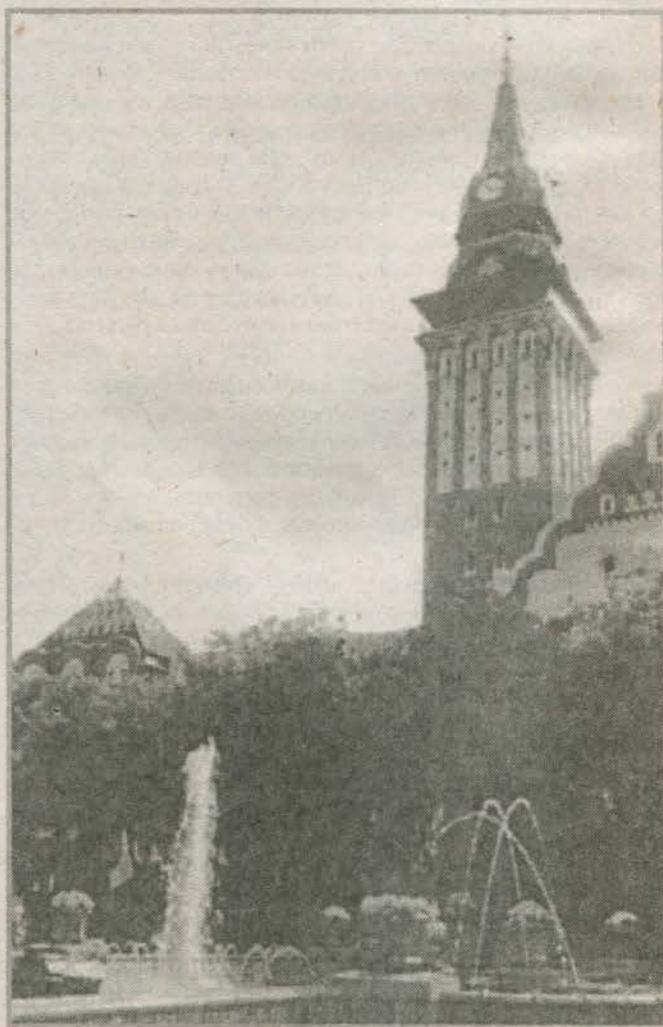
Пример некада врло успешног предузећа „Агросеме Панонија” из Суботице, најбоље одсликава процес приватизације који се одвија у нашој земљи. Иако је у предузећу својинска трансформација извешена још 2000. године, акционарима се не признају никаква права, одузета им је чак и могућност да сами одлучују ко ће да их заступа у Скупштини акционара. Руководство предузећа, које би одавно требало да буде смењено због свог иерада и малверзација, подршку за своје деловање проналази у ДОС-овој политичкој врхушки. Начелник севернобачког округа Драган Роквић из Демократске странке изиграва посредника између супротстављених страна у предузећу а Јожеф Каса, потпредседник Републичке владе, интензивно трага, иако за то нема никаква овлаштења, за купцем који би купио „Агросеме Панонија”, иако се већина акционара са тим не слаже

Сукоб између акционара и бившег и садашњег руководства предузећа „Агросеме Панонија” из Суботице, спрерасло је оквире предузећа и попримило размере политичких сукоба. Откада је у овом предузећу за производњу и промет семена, некада најачег у овој области у бившој Југославији, 2000. године извршена својинска трансформација траје борба малих акционара да остваре своја, законом загарантована права. Ненад Пуповац је, до новембра 1999. године, радио у предузећу као руководилац опште кадровске службе, одакле одлази, као кадар Српске радикалне странке, на место заменика директора Савезног завода за тржиште рада и миграције. У том временском раздобљу, од 16. новембра 1999. године до 2000. године у „Агросемену”, извршена својинска трансформација, са 70 посто акцијског капитала, 20 посто чини акцијски фонд а 10 фонд пензијског и инвалидског осигурања, како је предвиђао тадашњи закон. Од тада траје борба Пуповца, као једног од малих акционара, за законом загарантовану права акционара да имају увид у пословање предузећа и спречавање његовог пропадања, као резултат лошег руководења.

Новембра 2000. године, одржана је прва Скупштина акционара на којој је изабран нови Управни одбор који је затим разрешио дужности тадашњег генералног директора Драгана Прашгала, због разних малверзација и злоупотреба службеног положаја. На место директора именован је Карољ Месарош, који је до тада радио као руководилац радне јединице Сента, иначе члан Савеза војвођанских Мађара, што ће се у каснијем развоју догађаја у овом предузећу показати као врло битна чињеница. Међутим, пошто се Месарош осећао неспособним да обавља функцију генералног директора, прихватио је дужности на месец-два дана, до новог реизбора директора, што прихватио и Управни одбор. Упркос томе, он остаје на поменутој дужности и по истеку наведеног рока, не испуњавајуће ни оне обавезе на које се обавезао приликом ступања на функцију, а које су се углавном односиле на покретање поступака против свих за које је постојала основна сумња да су повредили радну дужност, и сходно томе, поднесе кривичне пријаве надлежном тужилаштву. На то га је обавезивала и одлука Скупштине акционара и Управног одбора.

Након тога ствари попримају драматичне размере. Одржано је неколико скупштина или стање у предузећу и даље остаје статус кво. На многочврста упозорења акционара и нездовољство радника, директор не реагује већ за своје нај-

ближе сараднике узима људе који не уживају углед у предузећу. Како каже Пуповац, за финансијског директора поставља Крстана Субашића, бившег директора, који је предузеће својим руководењем малтени довео до стечаја, некадашњег СПС-овца а сада члана Демократске странке. „Оно што је посебно интересантно и сам Крстан је, пре промене руководства поседовао папир са крунским доказима о мал-

верзацијама у предузећу који, међутим, после његовог напредовања, ставља у фиоку и више никоме не показује", каже Пуповац. Постојање незаконитих радњи констатовао је и Надзорни одбор.

Пошто је видео да се ствари у предузећу одвијају у нежелјеном правцу, као један од акционара, у жељи да сачува предузеће од пропадања, на прву годишњицу петооктобарске револуције, Пуповац одлази у суботичко тужилаштво и подноси кривичну пријаву против Н. Н. лица. Након тога више пута одлази у полицију ради давања додатних података и исказа. Када је МУП прикупио довољно доказа и званично је поднета кривична пријава против бившег директора Драгана Праштала, због злоупотребе службеног положаја, која је проузрокovala проневеру неколико милиона динара.

На Скупштини акционара Пуповац јавно чита своју кривичну пријаву и постаје неподобан како за претходно руководство предузећа тако и за садашње. „Након тога ми се пута да сам српски радикал, четник, да ћу учинити све да дођем на чело предузећа као и да ћу елиминисати све који нису Срби. Постајем опасан за Месароша и његову свиту. Да би колико-толико прикрио свој нерад, Месарош за свог заменика у предузећу именује Јожефа Ласла, десну руку Јожефа Касе а и даље поред себе држи Крстана који му је потреban због свог чланства у ДС”.

Почетком априла Скупштина усваја нови статут прилагођавајући га новонасталој својинској трансформацији. Израду таквог статута, актуелно руководство, упркос правничима који раде у предузећу, поверило приватној агенцији, не би ли добило статут по својој личној жељи. У исто време акционарима почињу да пристижу на кућне адресе дописи са препорукама да овлаштења о заступању њихових интереса у Скупштини акционара, уступе „одређеним“ људима. При томе, актуелно руководство, како наглашава Пуповац, то ради без сагласности и одлуке Скупштине акционара, забрављајући да сваки акционар о томе одлучује својом слободном вољом. Многима је новонастала ситуација постала мало чудна, реагује и синдикат, а Пуповац бива замољен од великог броја акционара да направи предлоге за измену и допуну статута, како би биле избегнуте манипулатије са овлашћенима о заступању. Након десетосатног заседања Скупштина усваја све предлоге, а суштинају у томе да је ваљано само оно овлашћење о заступању које је оверено од надлежног суда, односно адвоката, као и оно које је уврштено у акцијске књиге. Аутори статута сматрали су да се на тај начин спречава свака врста манипулатије, али се статут на светлост дана не појављује ни три месеца од његовог усвајања. У том периоду више пута је покушано његово фалсификовање, а такође онемогућен је и сваки увид у списак акционара.

„Након усвајања стуга против мене почиње права хајка, која се појачава подношењем кривичне пријаве против Мидрага Шакића тадашњег председника Управног одбора, и Кароља Месароша директора. Пријава је поднета крајем априла 2002. године, а крајем те године тужилаштво, након

вишемесечног одувлачења, доноси решење којим се одбацују обе кривичне пријаве”. Тужилаштво том прилико саветује Пуповца да их сам кривично гони, за шта он није имао како каже, никакве могућности. Када је затражио да разговара са тужиоцем овај му је поручио да са њим нема шта да разговара. Некако у то време телефоном му стижу претње ликвидацијом и препоруке да повуче пријаве.

Батинање на Скупштини

На опште изненађење, у јулу се ипак заказује скупштина акционара и то уз присуство медија, којима је раније забрањено да извештавају о раду Скупштине и руководства предузећа. „Радио Суботица” је том приликом ток седнице чак директно преносила. Поред акционара у сали су били присутни и телохранитељи, „доведени са једним циљем, да би се ја уђуткао, иако сам био овлашћен од стране акционара да их заступам”, истиче Пуповац. Он додаје да му је забрану учешћа у раду изрекао лично Јожеф Шимун који је председавао седницом, иако је то било у супротности са правним

Интереси Јожефа Касе

„Док смо ми као акционари лишени сваког права које нам по закону припада, чак и права да са ми одлучујемо ко ће да нас заступа на Скупштини акционара, предузеће пропада, захваљујући осиности партија на власти. Јожеф Каса се хвали да тражи купца за „Агросеме Панонија”, при томе то никако не би требало да спада у делокруг његовог рада, а да запослени и акционари о томе немају појма. Какав је његов интерес да се прода предузеће и да баш он буде тај који ће купца да пронађе, наслућује се”, каже Пуповац.

актима предузећа. „Моја овлашћења била су уредно оверена код надлежног суда у складу са новим статутом предузећа, био сам овлашћен да заступам акционаре из Новог Сада, Ниша, Београда. С друге стране, у раду седнице учествовали су они који нису имали ниједно ваљано овлашћење“. У једном тренутку вербални обрачун, прераста у прави хорор филм у коме телохранитељи физички почињу да малтерирају Пуповца, који се брани чим стигне, па тако и стоплицом. У помоћ му пристижу и остали акционари и уз невероватну срећу избегнут је инцидент већих размера, у коме је могло доћи до масовне туче и тежих повреда. „Гориле затим одлазе а ја настављам да говорим о проблемима у предузећу, о кршењу статута и закона, наводећи да су они исти за све“, каже Пуповац и додаје да је говорио пуних, невероватних, 6 сати без престанка. Овај његов кастровски говор са седнице удаљава огорчено руководство, које са собом одводе и своје медије, јер више није интересантно, без обзира што у сали и даље остаје велики број акционара, спремних да ствари истерају на „чистац“. Између осталих, могле се чути и оне већ чувене речи, које тако ретко допиру до ушију оних којима су намењени, да не може да буде привилегованих, без обзира на политичку, верску националну или било коју другу припадност. „Не треба никако мешати политику и посао“, истиче Пуповац и додаје да су то они стално радили.

Након тога, преостали акционари са ваљаним овлашћењима, направљеним онако како предвиђа статут, констатују да нема кворума за наставак седнице и закazuju њен наставак за неки други дан. Међутим, пошто владајућа олигархија у предузећу сазнаје шта припрема противнички тим, и она сазива седницу и то неколико дана раније, да би се осигуравала од свих евентуалних непријатности, успут доноси решење о забрани уласка Пуповца у предузеће. Он не седи скрштенih рукu, видевши да ће поново да буде нападнут одлази у суботички МУП. Начелник МУП-а, Светозар Радишић, у почетку му обећава заштиту а онда, да ли због накнадних консултација, правда се речима да полиција може да реагује једино ако дође до инцидента. Пуповац се не предаје. Одлучује да буде истрајан до краја, и поново подноси пријаву против Кароља Месароша због кривичног дела повреде права на управљање. „За разлику од претходних пријава, ова није чак ни одбачена, већ вероватно стоји негде затурена у фијоци више од годину дана, иако је сам министар правде недавно изјавио да све пријаве морају бити или одбачене или даље процесуиране“, истиче он.

На једној од наредних Скупштина акционара круг насиља се проширио на још неке „неподобне“, па је сходно томе, нападнут и један адвокат, који је заступао повећу групу акционара. Седница је завршена традиционалним напуштањем директоровог тabora и остајања мањинских акционара. У међувремену, због махинација Месарош бива смењен а на његово место постављен је Жива Томашев, који наставља са стилом понашања свога претходника. Када је акционарима досадило одговлачење и нерешавањем проблема, једном приликом, након што им је забрањено да седницу одржи у просторијама предузећа, они је одржавају у кафани и уз кворум усвајају одлуку да се смени постојећи Управни одбор, који је затим разрешио, у складу са законским овлашћењима, Томашева дужности.

Код демократа по савет

Директор, међутим, одбија да испоштује одлуку Управног одбора и преда функцију заједно са печатом предузећа, чиме онемогућава регистраовање новог директора Драгана Пејина у Трговинском суду. Пошто нови Управни одбор на-

ставља упорно да инсистира на спровођењу својих одлука. Томашев одлучује да потражи заштиту својих партијских другова. Заједно са Крстаном и Ференцом правником, на очиглед свих, седа у аутомобил и одлази по савет код начелника севернобачког округа Драгана Роквића, иначе члана Демократске странке. Пуповац касније сазнаје да су посете таквог типа код Роквића врло честе, а да је сама делегација из „Агросемена“ код њега по савет одлазила више пута. Роквић тада одлучује да као политички представник коалиције на власти узме ствари у своје руке и организује мировну седницу, на којој су своје ставове требали да усагласе сада већ озбиљно зарађени табори. Роквић је рачунао да ће срећивањем ситуације у предузећу себи обезбедити доцатне политичке поене, уједно спречавајући сукоб већих размара у који су биле укључене и остале коалиционе партије. Скупу, поред супротстављених страна присуствују и Роквићева сарадница као и његов правни саветник Јакшић. Према речима Ненада Пуповца, његово појављивање изазвало је прави шок међу партијским друговима ДОС-а, сви су се питали откуд један радикал међу њима. „Ја сам тамо отишao да брамим интересе акционара, а не да остварујем некакве политичке интересе, и био сам усамљен у томе“, каже он.

Састанак је резултирало доношењем решења о утврђивању ваљаности свих овлашћења, увидом у акцијску књигу. Тада настаје права драма- како доћи до акцијске књиге, која наводно стоји у сефу предузећа, а кључ је код раднице која се тренутно налази на одмору. Док траје потрага за кључем, и Крстан бива смењен са функције генералног директора, али због своје политичке заљењине и политичке подршке на коју је рачунао директор, постаје његов саветник. Након вишедневног узалудног нагађања око термина отварања и читања акцијске књиге, кључ од сефа у коме се она налази узима Јожев Шимун и са њим одлази у непознатом правцу. Акционари и даље чекају сматрајући да им једино то и преостаје а када је напетост достигла врхунац из противничког тabora цури вест да је Роквић одустао од тога да подржи договор о утврђивању ваљаности овлашћења, уз образложење да је он по том питању немоћан. С обзиром да је функција председника севернобачког округа јака, барем за локални ниво, па се реч председника поштује, а пошто ње нема, ни договор се не поштује. Акционари су се покупили и отишли кући. „Касније се испоставља да је тај исти Роквић некада био шеф кабинета Јожефа Касе у Београду, и цео ток приче поприма сасвим другу конотацију иако сам ја то наслућивао од самог почетка“, каже Пуповац.

Епилог борбе за своја права

У августу ове године, када је пропао било какав покушај малих акционара да остваре право на увид у пословање фирме, или да барем сами одлуче ко ће да их заступа у Скупштини акционара, Драган Пејин и још неки људи састављу се са Јожефом Касом у његовој породичној кући у Суботици. Како се касније испоставило, Пејин је заиста код Касе отишао да му укаже на ситуацију у предузећу, али том приликом сазнаје да је потпредседник Републичке владе одавно упознат са тамошњим дешавањима, да чак и активно учествује у решавању судбине предузећа, тако што за „Агросеме Панонија“ тражи купца. Каса затим саопштава Пејину да уколико он нађе неког купца да му се обавезно јави па да се договоре. Како сазнајемо, Јожеф Каса је том приликом показао и те какву заинтересованост за даљу судбину „Агросеме“, не само као један од малих акционара већ и као политичар забринут за реформаторске токове у земљи и актуелну приватизацију.

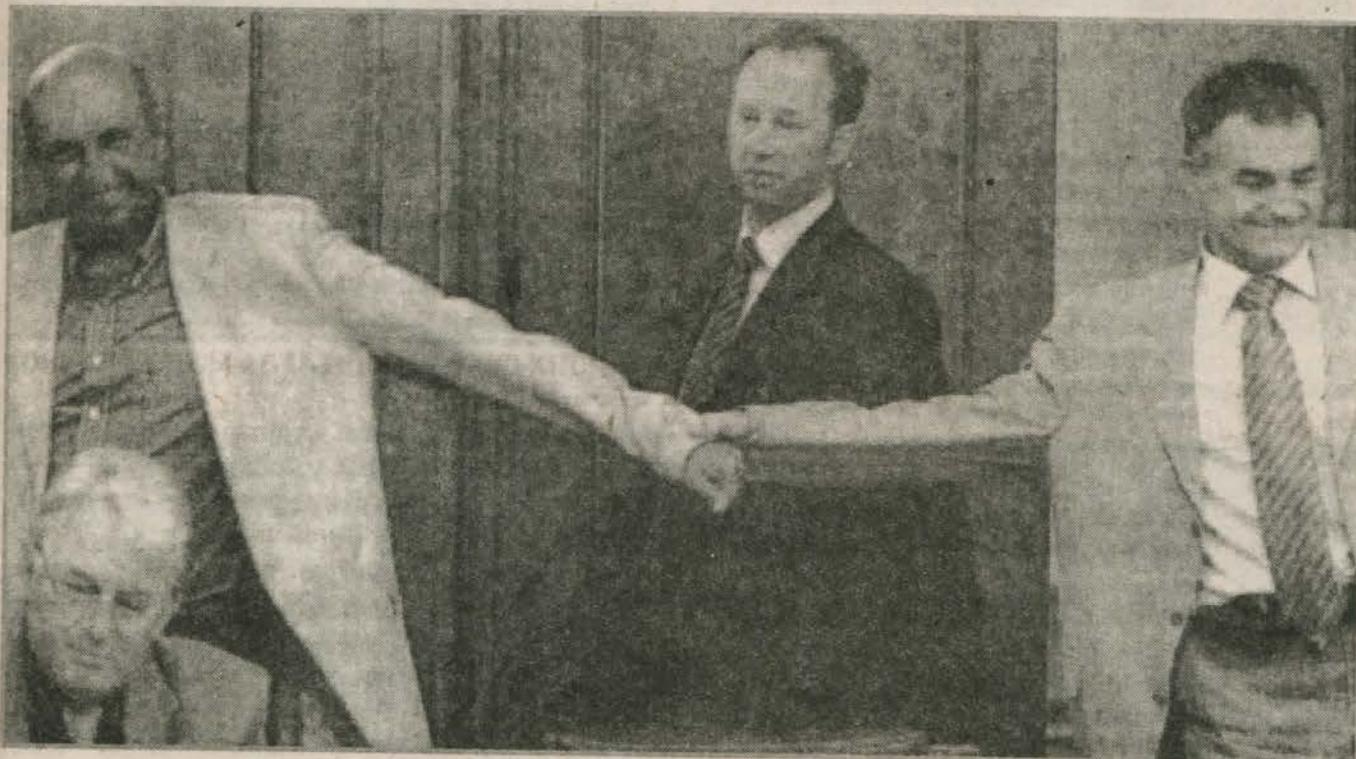
Кадровска политика ДОС-а

КО ВОДИ ТУРИЗАМ У СРБИЈИ

У жељи да доведе што већи број страних туриста у земљу министар, трговине, туризма и услуга Слободан Милосављевић, акценат је ставио на проналажење „стручњака”, анонимуса за које нико не зна шта су до сада и где радили. Ти назови стручњаци немају ни радног искуства ни радне књижице, а преко ноћи постају директори Туристичке организације Србије, да би наставили „непознате” послове које су започели министар и бивши директор Љубица Милојевић, сада саветник министра Милосављевића, која је разрешена под претњом радника да ће јавности бити обелодањено све о њеном нераду, као и о начину функционисања и обављања послова у Министарству. Садашњи директор ТОС-а Милица Чубрило представљена је као „велики менаџер” из Париза, иако сама тврди да је пре овог посла радила као туристички водич у Ирану и у Јужноафричкој Републици. Њен избор на место директора резултирала је правом малом свађом међу члановима Управног одбора ТОС-а, јер су и остале странке ДОС-а имале свог кандидата. С друге стране, у организацији већ седе стручни људи са великим искуством у туризму, који су способни да направе паре, под условом да се њихове идеје не одбијају већ у самом старту.

За првих шест месеци ове године Србију је посетило 21.761 странаца, пословних људи, туриста а највише оних у транзиту. Према очекивањима људи из Министарства трговине, туризма и услуга, до краја године у овој области требало би да буде остварен приход од око 120 милиона долара. Министар Слободан Милосављевић и његови помоћници оптимисти су у погледу будућег развоја туризма, па тако, према њиховим проценама, до 2010. године приход Србије од туризма износиће милијарду долара. По-

здаваоци прилика у овој области међутим, тврде да овакве изјаве пре спадају у домен научне, фантастике него је оствариву реалност. Своје тврдње поткрепљују лошом кадровском политиком коју води министарство а пре свега сам министар, као и одсуством било каквог плана и програма развоја туризма. Средином лета, министарство је на конференцији за штампу саопштило имена туристичких агенција које су под истрагом због малверзација и лошег опходења према својим клијентима. Према нашим сазнањима, то је само

врх леденог брега стања у нашем туризму. Много већи проблеми, налазе се у Туристичкој организацији Србије, чији је оснивач Републичка влада и Туристичкој организацији Београда која је под ингеренцијом Скупштине града Београда.

После раскринавања рада бивше директорке Туристичке организације Србије Љубице Милојевић, од стране њених колега, на чело ове организације Влада поставља непознату особу, без икаквог искуства, Милицију Чубрило, тридесетогодишњу девојку, „великог менаџера“ из Париза, иако армија младих људи и оних са искуством у Србији чека повољну прилику за посао. Како сазнајемо, биографија нове директорке се за сада вешто прикрива, а о томе да је пре овог радног места радила у туризму постоји само њено лично сведочење да је била водич у Ирану и у Јужноафричкој Републици. Чубрило је изабрана између пет кандидата. Избор директора ТОС-а можда најбоље илуструје чувену, овдашњу, кадровску политику „све по кључу“. На садници Управног одбора, на којој се расправљало о избору новог директора, понажање се дискутовало о стручности кандидата, јер је главна тема била ко је кога предложио, и како изабрати директора а да се нико у ДОС-у не наљути. Чланове Управног одбора је највише занимало да ли је о избору новог директора, било консултација у оквиру ДОС-а. На почетку седнице прочитано је писмо министра Слободана Милосављевића са предлогом да се размотре кандидатуре за место новог директора, као и писмо да Управни одбор ТОС-а подржи кандидатуру Љубице Милојевић за члана Извршног Савета Светске туристичке организације, иако је непосредно пре тога разрешена директорске функције због свог нерада. Радна група затим саопштава да је она мисли да је најбољи кандидат Милица Чубрило. Међутим, настаје права мала пометња, када је један од чланова УО, Драган Белица, приметио да је одбијена кандидатура Бранка Кра-

сојевића, иако је он једногласно предложен на седници Кадровске комисије ДОС-а, као кандидат Демократског центра, те да је то заједнички став свих странака. Уједно је дошао да неподржава предлог да нови директор буде Милица Чубрило, јер „не познаје туризам Србије, људе и рад ТОС-а. Од овога може испасти озбиљан политички проблем и створиће се компликована политичка ситуација“. Слободан Ђукић имао је сасвим супротно мишљење, тврдећи да на кадровској комисији ДОС-а о томе уопште није било говора, и да треба подржати кандидатуру Милице Чубрило. Рајко Марић је истакао да говори са аспекта струке, при томе подржавајући Красојевића. „Ми треба потенцијал Србије да презентирамо свету и не можемо да губимо време на школовање. С друге стране, имамо праве стручњаке напр. Бранка Красојевића“. Затим је једног од чланова УО предложио, да се прихвати предлог оне струје, која је раније доставила имена својих кандидата. Пошто је писмо министра Милосављевића, који је подржавао Милицију Чубрило, датирало од 10. априла 2003. године, а предлог ДОС-а је достављен пре

М. Тодоровић је истакао да је Комисија једногласно дошла до мишљења да је најбољи кандидат Милица Чубрило. Биле су још четири биографије за Гордану Станковић, Снежану Милићевић, Оливеру Лазовић и Бранку Красојевића. Кандидатуру Бранка Красојевића је одбијена, с ображљењем да је за десет година премично прешице послова.

Б. Новчић је додао да би Управни одбор ТОС-а требало да подржи кандидатуру Љубице Милојевић, као члана Извршног Савета у Светској туристичкој организацији.

Д. Белица је поставио питање када је формирана Кадровска комисија.

Б. Новчић је озговарао да је то уставар Радна група и да намерава да писмо министра Милосављевића умнохи и достави свим члановима Управног одбора ТОС-а. Радна група је размотрила и обрадила предлоге и чланови Управног одбора могу да се изјасне.

Д. Белица је питао ко је предложио ове кандидате, односно која институција и да ли је било консултације у оквиру ДОС-а.

М. Тодоровић је рекао да у Управни одбор предлаже своје кандидате, а странке своје.

Д. Белица сматра да је у питању дезинформација. На седници Кадровске комисије ДОС-а једногласно је предложен Бранко Красојевић као кандидат Демократског центра. Добијена информација је резултат заједничког става представника свих странака. Затим је постављено питање када је достављено писмо од министра Милосављевића.

П. Хамовић је рекао да писмо датира од 10. априла 2003. године.

Д. Белица је рекао да је предлог ДОС-а достављен пре овог датума и да треба подржати Бранку Красојевића јер је то човек који познаје туризам Србије, туристичке потенцијале и људе на позицијама у туризму. Предлог за Милицу Чубрило не подржава јер не испуњава основни услов. Не познаје туризам Србије, људе и рад ТОС-а. Од овога може испасти озбиљан политички проблем и створиће се компликована политичка ситуација. Не може да проклати да се на један неприхватљив начин форсира личност која не испуњава услове.

С. Ђукић је рекао да на кадровској комисији ДОС-а није било говора о овоме и нема ишта против да се дискутије. Остаје при одлуци Радне групе.

Р. Марич је нагласио да говори са аспекта струке и да је предложена особа која нема везе са туризмом, која је рођена у иностранству и чео живот провела тамо. Ми треба потенцијал Србије да презентирамо свету и не можемо да губимо време на школовању. С друге стране имамо праве стручњаке напр. Бранка Красојевића. Променити посао у туризму је предност Красојевића. Красојевић је озбиљан, одговоран, радан, вредан, професионалан.

Р. Ристановић је истакао да Управни одбор ТОС-а није надлежан и да би требало да се држимо озбиљности која имамо, а да су сутра не бисмо били конфронтирани са будућим директором ТОС-а. Нека Влада именује кандидата.

Р. Марич је нагласио да је дискутована искључиво на основу изнетих референци кандидата.

Љ. Милојевић је била мишљења оба кандидата имају своје за и не, и сматра да треба да се изјави са предлогом за оба кандидата.

Нови изазови нове директорке

Ново постављена директорка ТОС-а Милица Чубрило, одмах по свом доласку, као један од приоритетних задатака поставила је промену заштитног знака организације, иако је он већ промењен на кон 5. октобра 2000. године. На тај начин, у врло кратком року новчана средства биће утрошена за исту намену. Иначе, ова организација није се још ослободила великих количина меморандума, са сада већ старим знаком и промотивних мајица са грбом организације. Нешто мајица је продато недавно у Гучи. Туристичка организација Србије је том продајом инкасирала чак четири хиљаде динара.

Министрови тешки дана сиромаштва

Министар Милосављевић готово на свакој конференцији за штампу, када саопштава податке о висини просечне плата и потрошачкој корпи, истиче да живи од своје плате. С друге стране, како сазнајемо, упркос својим тврђњама успео је да већу суму новца уложи у откуп Института за тржишна истраживања, на чијем челу се налазио дуго година, па се још увек не саопштава ко је институт откупио. Такође, ако су тачни његови наводи да живи од првог до првог како је могуће да је од „Делта“ банке добио дугорочни стамбени кредит, иако ова банка не даје стамбене кредите. А незванично се могу чути информације да поседује акције у неким јаким београдским фирмама као што су „Мобтел“, „Дунав осигурање“...

овог датума, Бјелица је истакао да треба подржати Бранка Красојевића, јер је то човек који познаје туризам Србије.

На крају је ипак закључено да када већ некоме УО треба да се замера не би било добро да то буде баш Влада. Тако је Милица Чубрило дошла на чело ТОС-а, као кандидат Владе а не ДОС-а, која је, узгред речено, састављена по оној чуvenој комбинаторици „све по кључу“ и која је и сама резултат договора Кадровске комисије ДОС-а, па се читава полемика УО чини сувишном.

На тај начин министар је започео своју идеју о довођењу што већег броја страних туриста у земљу, при томе акценат је стављао на проналажење „стручњака“, анонимуса за које нико незнана шта су до сада и где радили. Ти назови стручњаци немају ни радно искуства ни радне књижице, а преко ноћи постaju директори ТОС-а, да би наставили послове које су започели министар и бивши директор. С друге стране, у организацији већ седе стручни људи са великим искуством у туризму који су способни да направе паре, под условом да се њихове идеје не одбијају већ у самом старту.

Каква се кадровска служба води у ТОС-у може да испусти и следећи пример. У ову организацију на по пет-шест дана довођени су непознати људи са стране, да би обавили за остале запослене „непознате“ послове. Када је бившу директорку Љубицу Милојевић, један запослени, замолио да објасни ко је Н. Н. лице које вршила по просторијама организације, није се устручавала да одговори да отац непознате девојке даје највише пару ДОС-у.

Како је смењена Љубица Милојевић и именована за министровог саветника?

Бивша директорка, за коју радници тврде да је уплатена у разне „непознате“ послове, смењена је уз много муке. Љубица Милојевић на чело Туристичке организације Србије, чији је оснивач Влада Републике Србије и која се финансира из републичког буџета, дошла је одмах после 5. октобра. Чинила је велику групу кадровских промена које су под ингеренцијом нове власти захватиле сва предузећа и све установе. За две године њеног службовања, и „неруковођења“, како тврде запослени, прости је немогуће набројати где је све по свету путовала и нашта је трошен новац организације. Од 4.814.977 динара расхода остварених у периоду од 1. јануара до 31. јула 2003. године, чак 1.944.988 динара односи се на трошкове службених путовања у земљи и иностранству, дневнице, превоз, преноћиште и остало, што уједно чини и највећу ставку у расходима. Такво њено понашање, како сазнајемо, покривао је сам министар трговине, туризма и услуга Слободан Милосављевић. Милосављевић не само што је дозвољавао „нерад“ и осиноно понашање у овој организацији већ је и спречавао способне људе да обављају свој посао вељано и како треба, а све на штету туризма у Србији. Сви

Туристичка организација Србије

Спецификација расхода од 01.01. до 31.07.2003. године

Редни број	Опис расхода	Учинени расходи
0.	Накнаде запослених - превоз из и са поса	52.741
1.	Награде, бонус и остале посебне расходи - бруто накнада члановима Управног одбора (у 2003. плаћена накнада за 11. и 12.2002.)	533.320
2.	Трошкови платног промета - провизије банкама за обавезе платног промета	155.582
3.	Енергетске услуге - плањање за грејање	61.787
4.	Комуналне услуге - допринос за грађевинско земљиште	13.130
5.	Услуге комуникације - трошкови телефона - трошкови мобилних телефона - ППТ трошкови (пошта) - интернет услуге	569.284
6.	Трошкови осигурања - осигуравање возила - здравствено осигурање за путовање у иностранство	26.429
7.	Закуп имовине и опреме - Економски институт - гел-а-саг	218.802
8.	Трошкови службених путовања у земљи - дневнице - превоз - преноћиште - остало	111.288 46.000 39.147 20.960 5.181
9.	Трошкови службених путовања у иностранство - дневнице - превоз - преноћиште - остало	1.833.700 476.336 532.202 730.617 94.548
10.	Трошкови превоза у оквиру радног времена - такси услуге	8.406
11.	Остални трошкови транспорта - превоз сајамског материјала	14.700
12.	Административне услуге - уговори о делу и повременим пословима - омладинска задруга	288.663

предлози помоћника директора Туристичке организације Србије, да министар заустави такво понашање, и дозволи стручним и способним људима у овој организацији да донесу послове а било их је много. Милосављевић је, уз консултацију са Љубицом Милојевић, одијао одмахујући руком. На тај начин, није оштећена само Туристичка организација Србије већ и сама држава, која је због великих пропуста и нерада губила могућност да у своју касу инкасира новац од страних туриста.

Суочен са сазнањем да се запослени у ТОС-у налазе у једном затвореном и зачараном кругу у коме доминирају лични интереси, један радник се писмом обратио сада већ појачном премијеру Зорану Ђинђићу, у коме га децидно обавештава о понашању његовог министра и директорке Љубице Милојевић. Није помогло ни то. Уместо одговора и решавања проблема, они су најстручнијег човека у ТОС-у

прогласили за нестручног и дали му отказ. Према неким сазнањима, писмо је на крају свог путешествија завршило у рукама Слободана Милосављевића, предао тадашњи шеф премијеровог кабинета, млађани Немања Колесар, ових дана оптуживан за корупционашку аферу, а министар га је предао директорки Љубици Милојевић. На тај начин људи из врха власти успели су да заташкају неке веома озбиљне ствари и сачувавају их далеко од јавности а на пољу туризма и даље се ништа није радило, уколико се изузме чињеница да су се из њега односиле паре.

Када је повећан притисак, уз претње да би на једној конференцији за штампу све могло до буде обелодањено јавности, Влада је „наводно“ сменила Љубицу Милојевић са директорског места, тако што је именована за саветника министра Слободана Милосављевића, већ тог истог дана. Нијако ни тада а ни касније није сносио никакве санкције, уколико се напредовање у хијерархији моћи и напредовање до министарских позиција не сматра неком казном. Да ли ће неко доћи и завирити у пословне књиге и документацију организације и утврдити колико је пара за ове три године ненаменски, на разна беспотребна путовања, и запошљавања додатних људи, потрошено? Неки радници министру поручују да, ако сме, јавно уведе инспекцију у просторије организације и да саопшти колико и где је пара потрошено, ако не због сеbe и своје мирне савести онда због грађана Србије који имају право да знају и тај податак.

Како су преварени привредници?

Прича о одношењу новца из земље и лаким зарадала је много, поготово ових дана, када су текстови са таквом тематиком у ударним терминима и на насловним странама свих овдашњих медија. Познаваоци прилика тврде, да је и сам министар туризма актер многоbroјних таквих прича. Као пример за такве тврдње, може да се наведе покушај организовања привредне сарадње овдашњих привредника са Уједињеним Арапским Емиратима, преко Привредне коморе Србије. Својеврсна турнеја организована је на брзину. Као сазнајемо, уз не тако малу котизацију, у авиону за Арапске емирате су се нашли сви овдашњи виђенији привредници а Слободан Милосављевић је са собом повео чак и неколико људи из Туристичке организације Србије, да и они склопе пар послова са клијентима из ове земље. Колико је пут и петодневни боравак у Емиратима коштао Туристичку организацију може се само замислити, јер ова земља слови за једну од најскупљих земаља у свету.

О томе какав посао је био у плану може се само наслути и одати признање министру, који се надао да ће направити велики туристички бум са шеицима из Дубаја. Нашу земљу одавно заобилазе странци, сем неколико оних са плићим цепом на лошу услугу и смештај се жале и сами домаћи туристи. Тешко је поверовати да би се један шејик који живи у неколико палата, које имају по седам купатила са плочицама од злата, одлучио да свој одмор проведе у неком од хотела који прокишињавају и где отпада малтер са плафоном. При томе не износимо никакво пежоративно мишљење о нашој земљи она је заиста прелепа али потребна су огромна улагања да би се за почетак домаћи гост натерао да уместо Бугарске и Турске летује у својој земљи, па тек онда би могли да размишљамо о шеицима. Познато је да је министар хтео још неке добростојеће приватнике да увуче у одлазак за Емирате, обећавајући им куле и градове и добар бизнис. Међутим, људи професионалци, схватили су да ће много више да потроше на авионске карте за себе и „неке друге“, него што ће извући користи, па су одустали.

Позадина целе приче је наравно нешто савим друго. Наш министар у Уједињеним Арапским Емиратима, како сазнајемо, има свог пашенога Сиријца који је, избегавајући војну обавезу, побегао из своје земље и на овдашњем правном факултету дипломирао а докторирао на економији. Сиријац је по окончању школовања овде засновао и породицу оженивши свастику Слободана Милосављевића. Неуспело и трљаво организовано путовање је у ствари дело министра и његовог близког члана породице. Уколико би неко упитао неког од привредника који су путовали у Емирате да ли су склопили неки посао тешко да би добио потврдан одговор. Један од новинара, а било их је доста, не би ли пропратили министрову турнеју, када се вратио са пута, само је кратко прокоментарисао: -Ово је катастрофа. Међутим, због претњи новинара да напишу шта се у Емиратима стварно дешавало, читав скандал је остао далеко од јавности. Како смо могли да сазнамо, привредници су 12 сати провели чекајући у фоајеу хотела да би били смештени у хотелске собе, које су уредно платили, што је учињено тек након оштрих речи и претњи упућених министру. Од пословних контраката са шеицима није било ништа. До дана данашњег о начину на који су министар и његов пашеног привредничима узели новац продајући им „мачку у цаку“ нико није одговарао нити се неко усудио да министар јавно прозове, ако низбог чега другог онда због понижавајуће ситуације у коју су наши људи тамо били доведени.

Касније је било још пар покушаја организовања привредне сарадње са неким другим земљама међутим, непознаница је како су они организовани, да ли се министар поучен искуством из Дубаја потрудио или је све поново препустио случају.

ЈА ТЕБИ ТИ МЕНИ

Бивши министар трговине, туризма и услуга Слободан Черовић, пре 5. октобра 2000. године, био је члан Управног одбора „Дунав осигурања“ са приличним утицајем на формирање листе за доделу становиша у овој фирмама. Пре него што је отишао са ове функције добио је, како причају запослени у овом предузећу, чврсто обећање Слободана Милосављевића, садашњег министра трговине, туризма и услуга, да нико неће да га дира и преиспитује његове послове у које је био уплатен, уколико новом министру учини једну малу услугу. Черовић се тада обавезао да ће направити нову листу за доделу становиша по којој ће један стан припасти и Милосављевићевој рођеној сестри. Сунчица Милосављевић, не само што је добила стан, после врло кратког времена проведеног у фирмама, већ је и напредовала, од продавачице синдикалних карата за позориште, постала један од директора „Дунав осигурања“

Представници ДОС-а јавно су позивали народ на хајку против припадника бившег режима и при томе истичали да су њихови претходници уплатени у разне малверзације те да им је место у затвору, јер за то постоје крунски докази. Како време пролази уочава се рехабилитација појединих чланова СПС-а и ЈУЛ-а, који су били на истакнутим функцијама пре 5. октобра 2000. године. Можда би на основу тога могли да закључимо да је ДОС-овска власт одустала од лустрације и политичког реваншизама. Међутим, ако се пажљивије сагледају ствари може да се запази да су у питању људи који у ДОС-у имају своје пријатеље, односно да се поменута хајка односила само на оне који су окарактерисани као непријатељи и који нису били спремни да „сарадњују“.

После петооктобарских промена у Туристичкој организацији Београда, формиран је нови Управни одбор, који је требало да демонстрира спремност режима за промене и нову кадровску политику. Можда би неко и поверовао у ту причу, да појединим људима из ове области, за око није запало једно од имена чланова Управног одбора. У питању је господин Попеску, бивши СПС-овац који је до промена био директор Туристичке организације Србије, иначе врло близак некадашњем министру туризма, ЈУЛ-овцу Слободану Черовићу. Министар Милосављевић, који се такође може похвалити пријатељством са својим претходником, само је затворио круг кадровске комбинаторике.

После петооктобарске револуције новине су биле пуне малверзација бивших чланова ЈУЛ-а, па се тако често у том контексту спомињало и име Слободана Черовића. До сада, међутим, бившег министра нико није дирао, његова супруга и даље ради у ТОС-у и потпуно би био неинтересантан за читаву причу да није Слободана Милосављевића. Постављање Милосављевића на чело министарства је почетак оне наше чувене приче „ја теби ти мени“. Бивши министар Черовић, пре 5. октобра, био је члан управног одбора „Дунав осигурања“ са приличним утицајем на формирање листе за доделу становиша у овој фирмама. Пре него што је отишао

са ове функције добио је, како причају запослени у овом предузећу, чврсто обећање Слободана Милосављевића да нико неће да га дира и преиспитује малверзације у које је био уплатен, уколико новом министру учини једну малу услугу. Черовић се тада обавезао да ће направити нову листу за доделу становиша по којој ће један стан припасти и Милосављевићевој рођеној сестри. Ова Черовићева одлука представљала је прави мали шок за остале запослене, пошто је Сунчица Милосављевић у „Дунав осигурању“ врло кратко радила и ни по једном основу није могла да од фирмe добије стан. Министрова сестра је ипак, упркос негодовању својих колега, који су тражили да се уговор о додели стана не потпише, добила двособан стан у новој згради. Уједно је и напредовала у посту.

Пре 5. октобра Сунчица Милосављевић је у предузећу продавала, преко синдиката, својим колегама, карте за позориште, а након доласка ДОС-а на власт постаје један од директора „Дунав осигурања“. Иначе, на челу Туристичке организације Београд, налази се Зоран Новаковић пријатељ покојног премијера Ђинђића и садашњег Зорана Живковића, који се као и његова колегиница из ТОС, крајње бањато понаша према државним паркама, које немилице троши на путовања. Без обзира што његова путовања скупо коштају Туристичку организацију Београда, која купује авионске карте, Новаковић на свако своје путовање обавезно води и своју супругу.

Према тврђњама радника ТОБ-а, Зоран Новаковић, највдно за потребе ове организације узима и неке кредите иако је организација на државном budgetу. Није познато где паре од кредита завршавају и који се то пројекти њима финансирају. У ситуацији немаштица и беспарице директор за потребе ТОБ-а купује и врло модеран и скуп цип. С друге стране Туристичку организацију Београд опрема новим компјутерима од којих један односи и кући.

Тренутно се Новаковић бави развојем туризма са Јужном Америком па се припрема за пут у Бразил.

За министра нема зиме

Откако је Слободан Милосављевић напредовао до министарског места напредовала је и његова супруга Катарина Андрић, и то до уредничког места у РТС-у. Шеф кабинета министра Милосављевића је најбоља пријатељица његове супруге а његова десна рука, на месту секретара Министарства трговине, туризма и услуга, је његов венчани кум Рамбосек.

ОБЕЋАЊЕ ЛУДОМ РАДОВАЊЕ

Примена десет тачака предизборног програма ДОС-а и Г-17 плус из 2000. године кроз праксу

Прво, усвојићемо декларацију о хитним припремама за доношење новог Устава, ради отклањања постојећег уставног хаоса. Нова уставна и законска решења биће усклађена са савременим правним и цивилизацијским стандардима, посебно у сфери људских слобода, заштите грађанских и мањинских права, парламентрализма, одговорности власти и владавине права...

Устав Републике Србије још није усвојен, али ДОС од њега „не одустаје”, он је и даље првиоријет Републичке владе. „Потребна нам је стабилност а што значи нови устав”, и даље се може чути како говоре потпредседници ДОС-а. Након шри године премијер Живковић наје пре извесног времена ионово подсећају да је првиоријет Владе Србије израда новог устава. „То је и обавеза, јер највиши правни акти држава чланница треба да се усклади са Повељом Државне заједнице. За то је предвиђено шест месеци а рок се „шири” од 4. фебруара”.

Друго, донећемо резолуцију којом се укида економска и политичка блокада Црне Горе...

Од доласка ДОС-а на власт ће блокада са Црном Гором

ваше ће је и примала много јаче интензитет од оних из Милошевићевог времена. Блокада не постоји али не постоји ни сарадња, свако ради за себе и свој рачун.

Треће, обавезаћемо будући Владу да одмах донесе програм конкретних мера Савету безбедности УН којим би се омогућила доследна примена Резолуције 1244 о Косову, очувајући територијални интегритет и суверенитет Србије...

Насиље на Косову и Метохији ће последњих дана ескалира. Тако након убиства деце у Гораждевцу Скупштина ће прављају о овом проблему, ујроком прогодишњем инсистирању опозиције да се о њоме расправља. У декларацији коју је предложио ДОС не сномиње се повратак на Косово и Метохију ни војске ни полиције.

Четврто, донећемо закон којим ћемо смањити број министарстава за једну трећину, укинути сва министарска места „без портфела” и ограничити број потпредседничких места на највише три.

Републичка влада данас броји шест потпредседничких места. Потпредседници Владе су Небојша Човић, Јожеф

Каса, Жарко Кораћ, Миодраг Исаков, Душан Михајловић, уједно и министар унутрашњих послова, и Чедомир Јовановић. Некада су ћорбу увођујући и Момчило Перешић и Вук Обрадовић.

Пето, донећемо закон којим се свим посланицима и члановима Владе забрањује гомилање функција током трајања мандата... Свим члановима Владе биће забрањено да користе службена превозна средства, службена средства за рад...

Како је ДОС искунио ову шачку предизборио закон најбоље се види на примеру Небојше Човића. Потпредседник Републичке владе председава у два управна одбора, Грађевинске дирекције и Акцијској фондацији. Члан је Фонда за развој као и два државна савета, онош за националну безбедност и онош за сарању са Хајдом. Човић је уједно и председник Координационој центриза за Косово и Метохију и члан Координационој штаба. Овоме треба додати да је и посланик у Скупштини Државне заједнице Србије и Црне Горе.

Влада републике Србије, према расположивим подацима, прошле године је распоредала са 147 аутомобила, од тога 67 аутомобила било је високе класе, марке „дуди”, „шасија”, „хјундаи”. За куповину 25 шасија потрошено је јола милиона евра. За ову годину планирана је нова куповина.

Шесто, изгласаћемо резолуцију којом ће се нова Влада обавезати да у року од сто дана стави на увид надлежним скупштинским одборима све тајне полицијске досије прикупљене о грађанима без њиховог знања...

Мирољуб Лабус отажујуо министра полиције Душана Михајловића и потпредседника владе Чедомира Јовановића да се баве шајним прислушавањем грађана Србије.

Седмо, усвојићемо резолуцију којом ће сви чланови Владе и народни посланици бити обавезни да објаве детаљан преглед свог имовинског стања и имовинског стања чланова најуže породице на дан ступања на дужност...

Закон који би регулисао ову област, уколико је може веровати Кораћевим речима, треба да буде усвојен а примењиваће се од 1. јануара 2004. године само неколико месе-

ци пре расписивања регуларних парламентарних избора. Према речима потпредседника Републичке владе, Законом о слободном приступу информацијама сви функционери ће бити обавезни да јавно саопште присуство и укупну имовину. Изјава је дата од 11. августа 2003. године.

Осмо, донећемо резолуцију којом се од Народне Скупштине Србије захтева да одмах обустави примену оних законова који производе огромну друштвену штету Србији и њеним грађанима: да стави ван снаге садашње законе о информисању и о универзитету, а уместо њих прогласи важећим претходне законе до доношења нових...

Били су то најдуже најављивани закони. Одмах након њиховог усвајања показали су се као закони са много пропуста и мало логичности.

Девето, одабраћемо једну реномирану, независну ревизорску кућу која ће бити задужена да изврши ревизију буџета и обави темељан преглед финансијског пословања Скупштине и Владе, током претходних мандата и да податке о евентуалним ненаменским издацима, злоупотребама, малверзијама и прекомерним трошењима учини јавним...

Србију посledњих месеци потресају велике корупционске афере у којима су главни акцијери министри и њихови помоћници.

Десето, Скупштина ће формирати независну комисију експерата која ће преиспитати и обнародовати све релевантне документе и аудио-видео записи, које је садашња власт држала у тајности, а односе се на вођење унутрашње и спољне политике Србије и Југославије у периоду од 1987-2000. године...

Данас смо у ситуацији да слушамо разне изјаве појединачних чланова Владе о многим стварима које нису у њиховој надлежности. Обећање премијера Живковића о слању наих војника у Ирак је мали део тога.

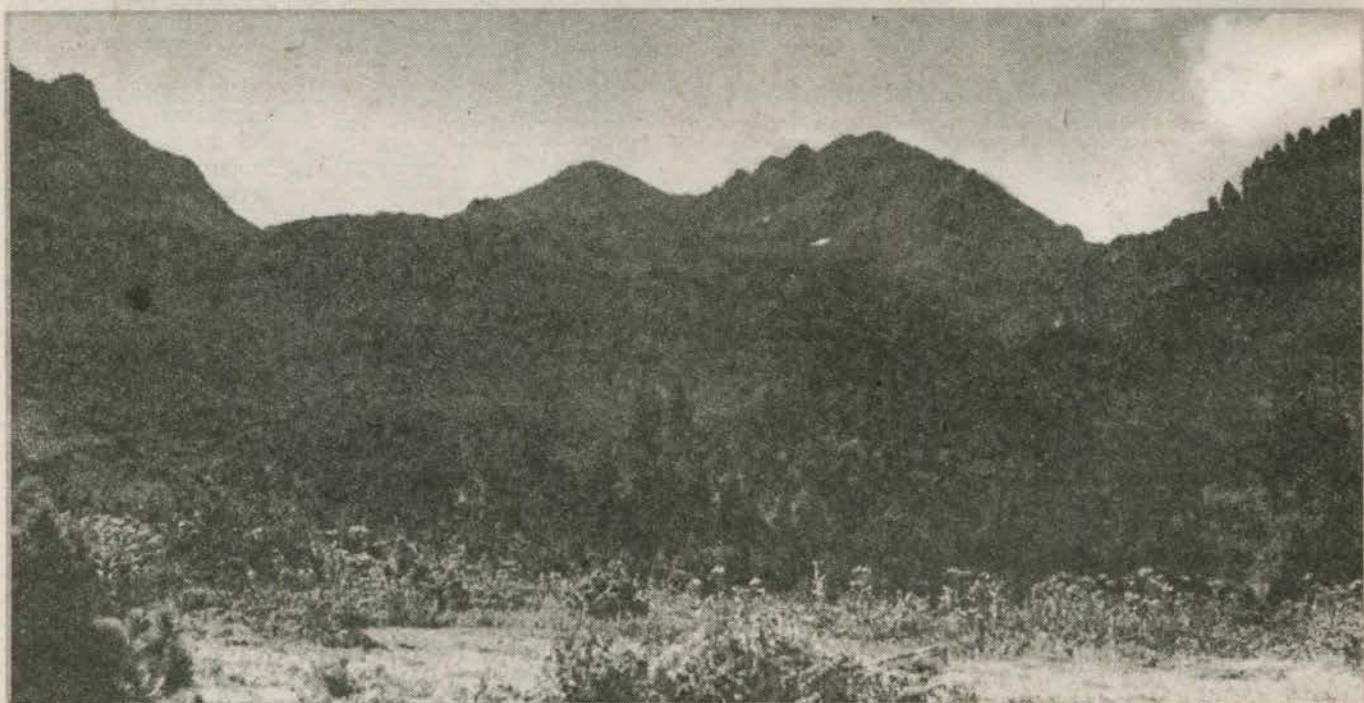
Врући дани у Топличком округу

НА ЈУГУ СРБИЈЕ ДС ПРЕД РАСПАДОМ

Демократска странка не да је подељена на неколико групација и фракција већ је дошло и до расформирања куршумлијског општинског одбора, након чега је формирано поверишиштво ове странке. Раздор у странци пренео се и на органе локалне самоуправе, па је створена велика пометња. У међувремену, оставку је поднео и секретар општине из ДС, који припада групацији смењеног председника. Оставку је поднео и потпредседник општине из Демократског центра. Место потпредседника је заузео кандидат СПС-а, коме није пошло за руком да узме и место секретара општине. Ситуација је слична и у осталим одборима ДС-а у овом округу

У колико би се реално сагледале ствари принудна управа требало би да буде уведена у барем једној трећини општина у Републици, а након тога и расписивање превремених локалних избора. Превирања у локалној самоуправи у куршумлијској општини ових дана доживљавају свој врхунац. Пре месец дана смењен је председник општине који је на тој функцији од 2000. године, а сада је поднесен захтев и за смену његовог наследника. Нови председник је такође из Демократске странке. Демократе не само да постављају своје људе на водеће функције у граду већ их и разрешавају, зависно од тога која је од фракција те партије, у том тренутку моћија у локалној скупштини. Иако су одавно створени услови за расписивање локалних избора, републички органи жмуре над овом чињеницом док и онако сиромашна општина срња у све веће проблеме. Локалне изборе може да распише једино Републичка скупштина, али с друге стране, одборници скупштине општине могу тај процес да убрзају, тиме што би понудили своје оставке, што њима никако није у интересу.

„Сваки иоле частан човек у овој ситуацији морао би да предузме нешто и да разреши овај гордијев чвр”, каже један житељ Куршумлије. Са његовом изјавом слаже се већина његових суграђана, који сматрају да је од садашњег стања у општини, које је проузроковано размирицама међу члановима локалне власти, понејвише међу демократима, боље и увођење принудне управе. Тиме се не би ништа значајно постигло у структури власти али би значила извесност у погледу локалних избора. По закону, принудна управа може да буде до три месеца највише након чега би морали да буду расписани локални избори. Демократска странка, међутим, свесно избегава да до тога дође јер у овој ситуацији која влада у општинском одбору и уопште у Демократској странци у другим општинама топличког краја, значило би и њено тотално губљење власти. У овој странци већ дуже време много тога не штима, па се то одразило и на њихове локалне функционере и чланове, који никако да се усагласе ко ће да их представља и ко ће да буде на челу одбора. „Зашто оду-

говлачење и због чега ово морају да плаћају грађани Топличе", пита се наш саговорник.

Када је у питању Топлички округ, дошло је до промена у локалним структурама власти у општинама Куршумлија, Блаце и Житорађа. Свака од општина има неко своје карактеристично обележје тих промена, које се састоји или у садашњој или у бившој владајућој структури.

Када је у питању Блаце, у Скупштини општине одборничку већину има СПС али с друге стране, због мањка кадрова и лоше репутације постојећих кадрова, нема снаге и могућности да ту власт и спроведе па је због тога стално препушта. У почетку одборничка већина Социјалистичке партије Србије, власт је препустила Демократској странци а сада ДСС. Мада у суштини и нема неке велике разлике између те две опције. У Житорађи је недавно смењен председник општине Слободан Величковић, отац познате певачице Светлане Цеце Ражнатовић, која је до пре месец дана била у затвору. Када је у питању Куршумлија и њена локална самоуправа у питању су стална превирања и сталне смене. У протеклом периоду дошло је до промене одређеног броја људи на власти, али не и до потпуне промене. Смењен је председник општине али не и председник Извршног савета општине и поред покушаја да му се изгласа његовог неповерења. Председник општине Драган Рајевић био је кадар Демократске странке. Њега је наследио кадар исте странке извесни Бојовић. Први је смењен уз помоћ Социјалистичке партије, уз чију помоћ, је постављен његов наследник. У читавој акцији смењивања и постављања учествовали су и одборници Нове Србије, СПО, ДСС али и ДС.

Како тврди наш извршник, ДС у самој Куршумлији као и у читавом округу подељена је на неколико фракција док су се у самом граду искристалисале две групе које се стално смењују на власти. Раздор у странци пренео се и на органе локалне самоуправе, па је створена велика пометња. У међувремену и секретар општине из ДС, који припада групацији смењеног председника, поднео је оставку. Оставку је поднео и потпредседник општине из Демократског центра. Место потпредседника је заузео кандидат СПС коме није пошло за руком да узме и место секретара општине.

Међутим, кадровска комбинаторика ни овог пута није приведена крају. Једна група одборника затражила је смену садашњег председника општине који је на тој функцији једва месец дана. У питању је група од 11 одборника коју чине чланови супротстављеног табора ДС, СПС, ДЦ, и групе грађана. И једни и други тврде да је то за добробит народа, добробит Куршумлије и тог краја а колико је то добро, како тврди наш саговорник, види се по томе како народ живи у том крају. Лични интереси и жеље су изнад интереса општине. Како он истиче, одборнике једино интересује како да заузму одговорајућу власт у општини а пре свега да задрже своје мандате, јер логично би било да после оваквог развоја догађаја, када немају снаге да задрже или преотму власт, да на локалном нивоу дође до нових превремених избора који би разрешили прилично замршену ситуацију.

Елемената за поновљене изборе било је од самог почетка конституисања локалне самоуправе. Више пута се деша-

вало да поједини одборници поднесу оставке, које никада нису биле обелодањене у јавности. После пар месеци, ти исти одборници који су поднели оставке враћали су се у општински парламент уз молбу да им се врате оставке јер оне више не важе, уз образложење да су то учинили у љутњи и да их је то сада прошло.

Демократска странка не да је подељена на неколико групација и фракција већ је дошло и до расформирања општинског одбора ДС, након чега је формирано повериштво ове странке.

Како каже наш саговорник, превирања у локалној самоуправи не могу да донесу ништа добро граду. У овој општини завладала је права каубојштина. Људи се постављају на руководећа места без икаквих програма и планова рада. Без обзира што би носиоци локалне самоуправе требало да имају програме за куршумлијску област, јер представљају њихове грађане, то не постоји. Обећања су, с друге стране, постојала и то слична оним на републичком нивоу. Оно мало што је урађено, неколико асфалтираних улица и улично осветљење, урађено је новцем од донација. Мада је и са тим донацијама врло проблематично, и можда зрео за једну истрагу, која би расветила масу ствари у вези њих. Не постоји тачан подatak у ком су износу стизале, за шта су одлазиле, ко је узимао провизије. Познато је да када су радикали обезбедили инвеститоре за градњу две фабрике у Куршумлијској области, где је требало да се запосли 150 људи, са да већ бивши председник општине је све разговоре са тим инвеститорима стопирао. Значи, није им до инвестиција већ до донација. А Куршумлија је једна изузетно сиромашна општина.

У неким другим општинама Топличког округа, у Прокупљу избори су поновљени због преотимања одборника, пре него што је донесено тумачење Уставног суда да мандати припадају посланицима, односно одборницима а не партијама.

Учинак власти никакав

Како тврди наш саговорник, Демократска странка, која је на челу општине, мало тога је урадила у самом граду и његовој околини. Сада већ бивши председник општине широј јавности остао је упамћен по свом сукобу са локалним медијима. Судски поступак је још увек у току. По огромним рачунима у угоститељским објектима и гужвом у Куршумлијској бањи, у којој је дошло до сукоба између управника и особља бање.

ПОЛИТИЧКО-СПОРТСКО ПРОФИТЕРСТВО

За такав кадар политичара употребљавају се називи: спортски друштвени радници, аматерски радници, спортски радници, функционери аматери; у ствари реч је о политичким манипулантима који кроз везу са бизнисмен криминалцима, приходују од спорта на различите начине (личну и партијску промоцију, прање новца, концесије над играчима, власништво над спортским објектима за тренинг и припреме, приватизацију државних средстава предвиђених за спорт). Наше спортско царство тржиште процењује се на око 350 милиона евра, а у игри су готово сви, ДОС-овски министри и новокомпоновани богаташи, директно или индиректно

Политика је исувише озбиљна ствар да би се препустила само политичарима, али и спорт није толико неозбиљан да га тако лако, после 5. октобра, препуштимо ДОС-овим „спортистима“. Реформе спорта, толико транспарентно најављивање, започеле су кампањама типа спорт-спортистима што је, свакако, заговарало деполитизацију као неопходан корак нестпутаном развоју. Удружише се политичари у спорту и спортисти у политици, сви заједно чланови ДОС-овских партијских комитета, и рекоше да нам је спорт сиромашан и нема паре за скупе организације такмичења, свечаности и спортске прославе, путовања спортских руководилаца... Све што не ваља криви су други, али срећом стigli су самозвани спасиоци. Докле су стigli најбоље говори забринутост многих тзв „кишибран“ организација (насталих, иначе због артикулисања најширих спортских интереса спортиста и подстицања развоја спорта у свету, а најпознатија је МОК), али код нас нема коментара о криминализованим проблемима у спорту.

За такав кадар политичара употребљавају се називи: спортски друштвени радници, аматерски радници, спортски радници, функционери аматери; у ствари реч је о политичким манипулантима који кроз везу са бизнисмен криминалцима, приходују од спорта на различите начине (личну и партијску промоцију, прање новца, концесије над играчима, власништво над спортским објектима за тренинг и припреме, приватизацију државних средстава предвиђених за спорт). Наше спортско царство тржиште процењује се на око 350 милиона евра, а у игри су готово сви ДОС-овски министри и новокомпоновани богаташи, директно или индиректно. Најлепше по њих је што им спорт уз подршку режимских медија отвара врата за нове пословне трансакције и привредне „успехе“.

Војислав Андрић, бивши савезни министар спорта, „будући да се област спорта налазила на периферији брига до садашњих власти“, обећао је, крајем децембра 2000. године, припрему савезног Закона о спорту до априла, пореске и друге олакшице улагачима у спорт, власничку трансформацију итд. Истовремено, свим спортским савезима стиже „ситна књига“ у виду препорука Министарства спорта у циљу избора нових руководстава, где се наводи да „неће се мешати у изборе и конституисање нових руководстава спортских савеза, поготово не у кадровска решења, али неће бити ни по страни“. Следе савети о прецизно дефинисаним делегатским структурама у сврху легитимности квази-демократског преузимања управљачких места где ће „наклоност

добити реалнији, амбициознији, квалитетнији програми и поштенији, способнији и спорту оданији тимови људи који желе да раде у спорту“. Најинтересантнија је осма тачка: „Све наведене активности треба да прати спортска атмосфера без политизације спорта, јер негативне последице које овим изборима желимо да елиминишемо су пре свега проузроковане огромном везаношћу спорта за политичке структуре, што у наредном периоду треба избеги“. И сматрали су, ваљда, да оно што ДОС-овске новине не објаве није се ни десило и наста ера спортског (и сваког другог) политичког безумља.

У време СФРЈ, чак су и селектора неке националне селекције, бирале по кључу све републике и покрајине, а онда су то преузели ДОС-овски стручњаци. Сам избор дотичног министра замало није изазвао сукоб већих размера у самој странци (садашњих либерала) због чега је Светозар Крстић, високи партијски функционер, прешао у Демократску странку, налазећи утежу на месту председника Атлетског савеза Југославије. А и имали су сличне референце-демократија их је вратила на рад у спорт одакле их је СПС истерао, али без спомињања да су на позиције дошли коалицијом са социјалистима.

Душан Михајловић је од политбира ДОС-а добио и мандат за председника ФСЈ, и мањих проблема је било да ли да свог човека предбаци у суседно село, јер треба то укомпоновати и са регионима у Србији који декларативно предлажу новог председника. Коцице су склопљене, иако је иза кулиса јавности ФСЈ ослобађан дугим цевима- и кренуо је наш пут у суноврат. Доживотни председник ФСЈ, прокоментарисао је податак о преко 90 одсто играча репрезентативних селекција из сеоских средина речима, „Некад се говорило- пусти га он је са села. А данас нам баш такви требају“. Претпостављамо да је мислио на фудбалере а не на председника ФСЈ, мада не треба пренебрегнути и следећу чињеницу- ДОС-овска власт види развојну шансу ове земље у пољопривреди, и увек се заборавља да се фудбалски терени у Србији налазе на три хиљаде хектара обрадивих површина. Што би рекао Вања Гробић: „Ми побеђујемо и то нам је посао, ако то не знамо можемо да музејмо краве“. Лоше у фудбалу биће нам све док не оде ДОС-овска врхушка, мада посла за њих, види се, има.

Сам избор политичара за председника ФСЈ, још у току акције спорт-спортистима, образложен је жељом да Душан Михајловић стекне увид у криминалне радње, јер се ту „свашта дешава“. Осим срозавања угледа репрезентације, уз

ДЕЛЕГАЦИЈА У ПОСЕТИ КУБИ: Синиша Крачићиновић, председник Спортског савеза Србије, Ђане Корић, генерални секретар ССС, Небођа Илић, секретар за спорт Београда и Јован Шурбатовић члан градске Владе задужен за спорт и омладину, боравили су на Куби за време Првих светских корпоративских игара (25. октобар – 1. новембар), пошто ће Београд бити њихов домаћин идуће године. Разговарали су са министром спорта Кубе Албертом Хуантоденом (бивши светски рекордер на 400 и 800 метара и двоструки олимпијски победник у истој категорији на Олимпијади у Монреалу 1976) који је прихватио да буде промотор следећег Београдског маратона. На слици: Илић, Шурбатовић, Хуантодена, Корића и Крачићиновић.

евентуалну Лековићеву спознају о броју играча у тиму и да ли је лопта округла, ништа нисмо сазнали, о тој мисији. За то време председник либерала троши огромна средства за рели вожње циповима, и док је још увек „ни на небу ни на земљи”, учесници релија по планинским врлетима возе туре типа „Упознај министров родни крај да би га више волео”.

Демократа-друг Синиша

„Данас рецимо град даје колико може, исто и општина, покрајина и република, то одлази на развој истог спорта, користе исти људи, а када се говори о финансирању, онда се не виде сва та давања, него се каже да држава даје мало”, каже Синиша Крачићиновић, један од неколико истих људи са десетинама функција у спорту. Бивши пливач, без икаквих спортивских успеха, запливао је политичким водама на таласу

симпатија ЈУЛ-а, док је данас председник комитета за спорт Демократске странке. „Спорт не може да буде резерват у коме се неће осећати други утицаји, као што су политички, економски и културни”, додаје велики поглавица са плавожутом перјаницом.

После петооктобарских догађаја ДОС-овска манипулација своје право лице показује у спорту, као успешној рефлексији друштва. Како то изгледа у пракси најбоље је видети из следећег примера: потпредседник хокејашког савеза Југославије тражи да се у ЈОК-у установе кривци за неизбор Дивца за Међународни олимпијски комитет, да би већ сутрадан ту иницијативу подржао и председник Кошаркашког савеза Београда. Само питање доприноси спознаји ДОС-овске демократије- наиме и потпредседник савезног хокејашког и градског кошаркашког савеза је иста особа, истакнути члан Комитета за спорт свих режима, па пословично и постојећег. Простор за маневар је отворен, изрежирани спасилац Синиша Крачићиновић тражи истрагу и одговорност за све. У медијима се спекулише о истрагама у СУП-у, информативним разговорима и привођењима чланица ЈОК-а. Иако су спортски кругови добро знали учеснике нечасне работе, кривци никада нису презентовани јавности. Председник ЈОК-а је остао на функцији док се морало наћи места у самој организацији и за представнике ДОС-а „због контроле и државног интереса”. Већ на Зимским олимпијским играма у поворци веселих спортиста и весело лице великог демократе и спортисте, друга Синише.

Толико су се осладиле привилегије да се одлучио и на спорско разбијање државне заједнице. Ма ЈОК и МОК, док не стигне СОК (Српски олимпијски комитет), Спортски савез Србије и дотични визионари желе монопол на финансије и организацију. Све то у склопу борбе за власт и доминацију у циљу важног места у новој пирамиди спортске власти, где ће опет имати загарантоване привилегије и власт у дворишту. Каријеризам, похлепа и незнაње, могу се и занемарити, само да ли је права цена разбијање савезних лига, две фудбалске или кошаркашке лиге, два, можда и три

Стриптиз за основце

Спорт и деца веома често се користе у личној промоцији политичара на власти. Просто је немогуће набројати колико је таквих кампања организовано за протекле три године. Са временске дистанце, међутим, тешко да би се неко сетио како се нека од акција звала и у чему се састојала а да не спомињемо резултате који су том приликом остварени, уколико се изузме позирање политичке врхунске пред телевизијским камерама. Да таква „спорурска“ дружења понајмање имају везе са децом можда сведочи следећи пример. Крајем маја прошле године на теренима Аде Циганлије, традиционално, одржан је „Дан изазова“. На манифестацији „15 минута вежбања за нашу општину-наш град“, окупило се неколико стотина малишана, углавном основаца, који су се такмичили у малом фудбалу, кошарци, рагбију, шаху. Организатори, Скупштина општина и Савез спортова Чукарице, Јавно предузеће „Ада Циганлија“ и Градски секретаријат за спорт, одавно познати по „великој бризи“ за подмладак земље, на овај начин желели су да подигну ниво физичке културе младих, кроз разне облике рекреација. Уприличен је и богат културно-уметнички програм. Малишани су са трибине испред сплата могли да посматрају културно-уметничка друштва, гледају ритмику али и слушају певачицу Цецу Славковић и Ружу, познату широм аудиторијуму по својој професији стриптизете. У „Политици“ је тим поводом објављен текст под насловом „Пробујен дух“ у коме се, између остalog, наводи, „Не зна се ко је одлучио да новопеченој певачици оваквог калибра укаже част да се дружи са најмлађима, нарочито ако се зна да је Градски секретаријат за спорт укључен у целу акцију. Иначе, Ружа је током свог наступа остварила врло присан однос са публиком (своје груди у туђе лице)“. Новинар такође наводи да су манифестацију посетили и градоначелница Скупштине града Радмила Хрустанић заједно са осталим чланицама Скупштине грађана, али да није забележио како им се допао „културни“ део програма.

Министри пливачи

Када се Горан Питић, републички министар за економске односе са јавношћу, појавио на тада тек обновљеном базену Ташмајдан, у жељи да се рекреира, и то у термину који већ девет година закупљује рошилачки клуб „Акванаут”, нико из овог клуба није слутио да ће то бити крај њихог вежбања у том истом базену. Према писању „Политике”, када је власник клуба Александар Митић покушао да сазна откуд министар у њиховом термину, добио је одговор да је директор наредио да се министар после теретане и сауне спроведе и у базен. Митић је, затим, изнервиран овим одговором позвао децу да аплаузом поздраве министра који плива за њихове паре. Министар је упркос апалаузу рекреацију од радио до краја термина, али се побринуо да се члановима клуба, већ сутрадан, забрани коришћење раније закупљених термина. Радници СЦ Ташмајдан власнику „Акванаута” објаснили су да чланови клуба из принципијелних разлога више не могу да закупљају термине на Ташу. Како наводи „Политика” наредног викенда се па пливалишту, поново у закупљеном термину, појавио министар финансија Божидар Ђелић.

олимпијска комитета и свесно уништавање нашег спорта. За њих је све могуће, чак и „историјско зближавање спорта и омладине”. Пре две године је у Скупштини града потписан договор између Спортског савеза и Омладинског савеза Србије у жељи заједничких наступа пред државом. И баш када се очекивало да ће можда заједно са пионирским савезом спорта, да реше проблем финансирања спорта, никад се није сазнало шта је и где урађено, и оно најважније колико нас коштају њихове акције и кампање. И какве то има везе са спортом? А и даље се пере новац и огромна буџетска средства пребацују због спортских кампова, подмлаживања ДОС-овских партија удруженih у „неке” спортске асоцијације, чак је летос у Београду за „тезгу” спортских активности деце, ангажовано Удружење каскадера.

Посредством спорта обављају се приватни ангажмани

Уста пуна демократије, љубави према спорту и омладини, а они причају, путују, уживају, и обављају приватне и страначке ангажмане. После међународне конференције

„Спорт и развој”, одржане фебруара ове године у Швајцарској, Синиша Крајчиновић је изјавио: „Наша земља има недовољну спортску промоцију у свету и наше присуство у Швајцарској је само корак ка исправљању овог процеса. Било је речи о здрављу, економији, односно о индустрији, развоју цивилног друштва и људских права”. Међутим, светски медији су у политичким анализама коментарисали жељу дотичног и неверицу Жак Рога, председника МОК-а, као и других учесника, о искључивој теми наше делегације-промена имена ЈОК и могућности за реорганизацију.

Најсмешније (или најжалосније) је са организацијом такмичења, врхунац бахатости и арчења државног новца, представљајући план припрема и реализације организације некаквих корпорацијских игара. Слободан Милосављевић, министар трговине и туризма, појавио се код покојног премијера да би му, заједно са представницима неких фирм, доделиједну од награда за „реформаторског и привредног генија” од стране извесних компанија, па је одмах донета одлука о активном учествовању дотичног министра у организацији игара, на челу са Ђинђићем. Синиша Крајчиновић, не жељећи два пута да му се говори, означи да је за календарску 2003. годину један од најважнијих спортских приоритета организација овог такмичења.

За време Првих корпорацијских игара у Куби (25.10-1.11. 2002. године) делегација наших политичара у спорту је обавила разговор и са Албертом Хуантореном, бившим асом и садашњим кубанским министром спорта, да буде промотор београдског маратона. После многоbroјних путовања докончних политичара остаје тајна колико наше кошта њихово сликање, колико их је било на Куби, ко и зашто плаћа та и слична путовања.

Логична сарадња на обострану корист

„Случај Дивац”, претње, оружани препади и наведени савети Министарства спорта подстичу другу причу у медијима, као што је политизација спорта, али да је то „неодржива теза којом се потцењују и спорт и политика”. Образложења су „да је ту промоција, велики новац и ту опет мора да буде и политичке, јер каква би то политика била, када би препуштала случају, остављала неконтролисаним и без утицаја тако значајне области живота. Политика је 27. августа 2002. године објавила текст „Све је политика”: „Кад видите како се потпредседник једне владајуће политичке партије поносно шета око базена испред препуних ташмајданских трибини, па Коштуницу и Ђинђића на трибинама, па принца и

Predsednik Skupštine opštine Čačak i košarkaškog kluba Borac optužio potpredsednika srpske Vlade i čelnika FMP Železnika

Pić: Čović predvodi košarkašku mafiju

ČAČAK - Velimir Ilić, predsednik Skupštine opštine Čačak, koji je i predsednik Košarkaškog kluba Borac, optužio je potpredsednika srpske vlade Neboju Čoviću da se bavi na celu košarkašku mafiju i da se bavi otimanjem mladih igrača i njihovom preprodajom. Ilić je to rekao posle prefaska mladog košarkaša Uroša Tripkovića u Partizan i izboranjia još nekolikih igrača među kojima je i Miroslav Marinković.

Čovićevi ljudi odvode iz umušašnosti talentovani dečaci u nekakve svoje kampove. Bilovalno ih otinaju od matičnih klubova i posle prodaju za velike plate. Sramota da staj taj Čović radi. Pitam se da li neko može da mi stane na put - rekao je Pić.

On je kao učesnike „poslova ispod šata“ poimenu Zorana Ivanovića i Noviću Čiriću. Direktor Čačana Radmilo Mišović takođe je oduševljen ponašanjem takovanih velikih klubova i raznih meletura prema kolikarskim centrima. Srbija

„Velju više niko ne shvata ozbiljno“

Dr. Neboja Čović, potpredsednik srpske vlade, jede za „Blic“ reagovanje na čačansku prozivku.

„To što je izjavio gospodin Vejco Ilić predstavlja još jedan deo njegove predsedničke kampanje. Sto se tiče mafije, nikad nisam htio a ni imao u resor gospodina Ilića. On je u poslednjih nekoliko meseci dobio koliko zara, ponajprije veliki broj ljudi, tako da ne znau više koliko. Međutim i njegove izjave ozbiljno slivajuju ljudi u Srbiji. Sto se tiče FMP Železnika, on radi profesionalno i načinost nemu nijednog igrača iz čačanskog Borca. Ta klub je nama veoma drag i simpatičan, jer smo mu svakako, učestvovali, kao i Radmilo Mišoviću, obezbediли da ostane u košarkaškom vodstvu dobro dana. Sada, kada je novljiva u košarci, tako da pred njim dug put obuke u košarkaškom sportu. Želim mu saka stvari i uspehi - rekao je Čović.“

Mladi protiv A tima

принцезу, дипломатски кор, министре да и не спомињемо, удварчи TV коментар који све то са ватерполом прати, тешко да спорту сачувати од политичке има све мање смисла, пред том активном животном реалношћу. У ствари, спрета између спорта и политike постоји одавно, а разлика је само у томе, што данас има више оних за које то nije и табу тема, који не живе у илузијама, који, на kraju krajeva, у том савезу спорта и политike не виде ништа лоше, već само логичну сарадњу од обостране користи".

И тако од онога „Коштунице спаси спорт из луднице“, дојосмо до саучесничког помирења у спортској политичкој лудници ДОС-овске политичке клацалице. Тако министар правде своја фудбалска запажања износи, не у рубрици писма читалаца или таленти прва врата лево, već na спортским страницама угледног београдског дневног листа, док му локал патриотска фудбалска екипа прескаче степене такмичења уместо тимова, које ДОС свесно уништава. Наравно да и ДХСС свога коња за трку има, па је Јовица Шурбатовић, градски спортски функционер, дошао на положај на јединствен начин и рецептури, коју су после почели да примењују и други режимски „спортисти“. Од година живота одузмете седам и добијете датум када сте у школи на физичком првом пут почели рад у спорту, играли или навијали за неки тим. Три градска спортска мускетара (Небојша Илић, Синиша Крајчиновић и Јован Шурбатовић) треба посебно апострофирати од осталих политичара у спорту, јер се крију иза многоbrojnih sportskih функција, и наступају наводно из угла спортиста.

Национални демократски институт, невладина организација са вашингтонском централом, ради у више од 70 зема-

ља због „успостављања демократских институција и развијања демократских процеса“, бави се обуком младих лавова са вештинама вођења кампања, организације локалних одбора странака, припрема за јавне наступе у медијима... Постоје завршене обуке западних ментора, ДОС-овски следбеници се појавле нпр. у виду Јована Шурбатовића - експерта за спорт. Како раде ти спортски експерти види се кроз свесно уништавање клубова, несвесно трошење новца, укидањем Министарства спорта, нестручност, недовоношење Закона о спорту, укидање најбољих такмичења (Београдски маратон).

САРАДЊА КОШАРКАШКИХ КЛУБОВА
Братимљење Железника и Борца

СА НОВОГОДИШЊЕГ КОКТЕЛА У РЕСТОРАНУ „ПЕ ПЕН“

Или је почeo да лажe, или јe постao мафијаш

Тренутно слагање односно не слагање између поједињих политичара, пајчешће се може лако сагледати кроз спорт. Крајем јуна прошле године тешке оптужбе су изречене између председника Скупštine општине Чачак и кошаркашког клуба Борац Веље Илића и потпредседника srpske Vlade i čelnika FMP Železnika Nekojo Čovića. Илић је за Čovića рекао да предводи кошаркашку мafiju, која се бави отимањем младих играча и њиховом препродајом, а Čović је пак твrdio da Veљe Ilića више нико не схвата ozbiljno. Крајем прошле године, неколико месеци након тешких оптужби, уз кокtel у ресторану „Pe Pen“ проглашено је братимљење Железника и Борца. Нови односи два кошаркашка клуба представљени су чак као породични

ИСТЕРАТИ СЕКТУ ИЗ ОПШТИНЕ

„Као да ми немамо никаква права. У историји се не памти, а могу да говорим као правник, да ова кво правно насиље у једној држави постоји. Они се заклињу у право а ово је типично правно насиље”, истичу власници сада већ срушених привремених објеката на локацији Плави мост, тврдећи да су им објекти срушени противзаконито. „Да ли постоји у некој још држави, сем наше, да судија Петог општинског суда, добије тужбу поводом овог случаја и каже, оштећеној страни, ми смо се договорили са општином да не снемо да судимо. За ту његову изјаву имамо доказе, власник објекта може то у сваком тренутку да потврди”, каже Милосављевић.

Власници београдског насеља Медаковић ових дана кукају и жале се како им је цена станова по квадратном метру смањена за по 200 евра. Разлог за овакав нагли пад вредности непокретности лежи у акцији рушења готово свих привремених, пословних објеката, на локацији Плави мост. Одлуком општинских власти Вождовац у року од месец дана порушен је око 10.000 квадратних метара пословног простора, у вредности од 20 милиона евра. До сада су грађани Србије били у прилици да онако, у пролазу, примете спорадична рушења, по неколико објеката у низу, међутим рушење привремених објеката на Медаковићу до сада је највећи подухват који је спровела једна општинска власт. Још веће чуђење изазива чињеница да су до априла ове године, срушени објекти служили за пример градње малих пословних објеката, а градитељи су чак добили и признања за идејно архитектонско решење.

Објекти су на поменутој локацији изграђени почетком деведесетих година, након расписивања конкурса за доделу локација за привремену градњу. Такође, по новом Закону о планирању и изградњи, власник нелегално подигнутог објекта уколико се он не налази на инфраструктури, има право да поднесе захтев за легализацију. Министар урбанизма и грађевина Драгослав Шумарац, изјавио је, да на тај начин, ако одлука о легализацији не буде позитивна, власник одлаже рушење до краја године. Власницима привремених објеката није остављена ни ова могућност, уз образложење да је одлука о њиховом рушењу донета неколико дана пре усвајања новог закона. Онај ко није у прилици да често зализи у овај део града остаће прилично изненадијен затеченим призором. Не само што нема пекаре, прехрамбених радњи, разних сервиса, већ на поменутој локацији не постоји ни тра-

фика у којој би се могле купити новине. У питању је велики број објеката чијим радом су се прехранјивале многобројне породице, чији су чланови сада огорчени, на ивици нервног слома, са осећањем да их је држава изиграла, јер према тумачењу правних експерата закон је на њиховој страни.

Кажу, они су постали пример хаотичног владања у земљи, у којој је главна преокупација политичара на власти да сруше све оно што је изграђено у претходном режиму, како би с друге стране оставили своје трагове. Уједно, упозоравају да иста судбина чека и остале у Србији, који су у сличном положају као и они. Напомињу да власт треба да се запита да ли ће оно што они тренутно раде да се заврши без икаквих инцидената и неких већих последица. „Не знам ко мо-

„Када се секта у Скупштини града у априлу састала да би донела одлуку о рушењу, дужни су били да позову власнике привремених објеката и да се да разуман рок, ако је то земљиште предвиђено за неке више циљеве, што није тачно. Такође, по закону, требало је да оформе комисију која би пре рушења све испитала. Они од тога ништа нису урадили већ су само рушили и рушили.

С друге стране, и сам потпредседник Извршног одбора општине Вождовац поседује привремени објекат у Римској улици на Вождовцу који није срушен, иако су се за то стекли сви законски услови, јер је он свој објекат издавао под закуп. Када су се остали побунили да би задовољио своје лицемерје пакладио је донео одлуку да и тај објекат буде срушен. Али, он је вероватно довољно финансијски обезбеђен да тако нешто може да учини”, тврде саговорници.

„Младост сам дао овој држави. Велики део живота провео сам у рату, између осталог и на Косову и Метохији. Али, због тога ћу своју старост да потрошим на одбрану имовине своје породице. Удружићу се и са црним ћаволом и истераћу ту секту из општине до краја октобра”, каже Милоша вљевић и додаје да ће многима можда његове речи звучати невероватно, али је убеђен, с друге стране да ће се огорчени народ организовати. „Ова игранка тек почине. Они мисле да су нам порушили објекте и тиме завршили свој део посла, али ми тражимо да се спроведе закон и докаже истина, а због тога ће неко морати да одговара”.

же да остане равнодушан на чинијеницу, да се људима укљају киосци и привремени објекти а затим на те исте локације постављају нови. Како то да закон за једне важи а за друге не. Или су у питању можда неки други виши интереси”, пита се један од власника.

Рушење је у овом насељу у протекла два месеца трајало даноноћно. Из овакве драстичне одлуке општинских власти стао је и град уз образложение да су објекти били нелегално саграђени, на земљишту које се приводи својој намени, а то је, стварање зелених површине. На извршном одбору Скупштине града Београда 3. априла, под тачком која се односила на текућа питања, донета је одлука да се сруши 10.000 квадратних метара привремених објеката на Општини Вождовац и за те намене, општини је пребачено 79 милиона динара, од којих се општина реновирала. Након одлуке града, следи притисак на власнике да уклоне објекте за један дан. Власници одговарају протестом испред зграде општине, када према њиховим речима, долази до намештања игре од стране скупштинских органа и вађења пиштоља потпредседника Извршног одбора Скупштине општине Вождовац Јасенка Лазовића, на власнике а пре свега жену са дететом. Против њега је поднета кривична пријава, али он још увек слободно шета по Скупштини општине и наставља са доношењем рушилачких одлука.

Тај дан, када се десио инцидент, потпредседник општине, који није био ни присутан када се све то дешавало у општини, увио је руку и појавио се на „Студију Б”, уз образложение како је повређен док су га хулигани тукли.

Власници привремених објеката, с друге стране, тврде да ништа друго није у питању него да се око 3000 људи, колико је живело од тих пословних објеката, остави без икаве егзистенције, како би тамо опет за потребе становништва био изграђен некакв мега тржни центар. Такође тврде да општина није имала никаквог законског основа да сруши објекте. По старом и новом Закону о планирању и изградњи, привремена грађевинска дозвола се може опозвати једино ако се објекат налази на инфраструктури, угрожава саобраћај, ако се привремени објекат издаје под закуп, што законом није дозвољено. Објекат такође не може да мења своју делатност од оне првобитне, и објекат не може да буде затворен дуже од три месеца. Власници срушених привремених објеката истичу да њима грађевинске дозволе нису опозоване али да су им објекти срушени. Како сазнајемо сви власници су уредно имали регистроване пословне објекте и сви су плаћали порез држави и запошљавали не тако мали број радника.

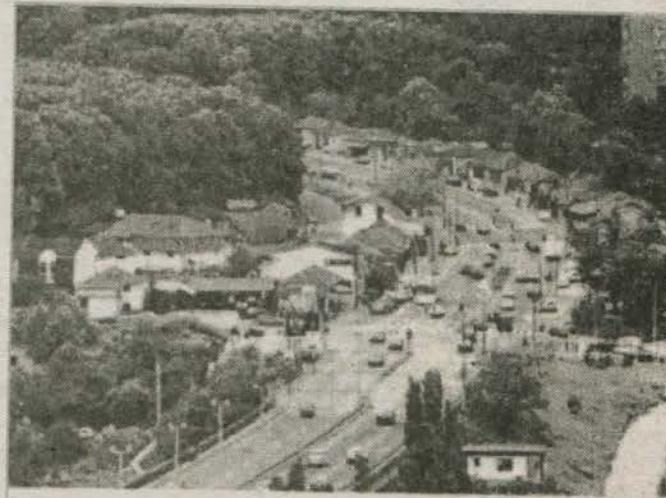
И полиција остало згрожена над оним што ради општинари

Зоран Матијашевић истиче да пошто је он савестан грађанин он је објекат сам срушио, када је видео какве су намере општине, додајући да од првог дана ниједан сантиметар није изграђен мимо пројекта и без сагласности општине. „Без икаквог решења они су мени наредили да ја за један дан срушим објекат што је немогуће. Када комунални инспек-

тор затекне стари аутомобил на паркингу, власнику остави три дана да га уклони. Нама је стигло наређење да то урадимо за један дан”. Према његовој причи 3. јула испред његове штампарије појавили су се неки људи у пратњи полиције задужени за рушење, који су се попели на кров и склонили цреп. Рушење нису завршили до краја већ су оставили да опрема и објекат кисну наредних 40 дана. „Причињена је огромна материјална штета. Када су видели шта је учињено и полицијаци су се згражавали. Своје негодовање је исказао и инспектор задужен за рушење. Рајковић се само ухватио за главу и упитао шта је са толиким папирима, покиснулом опремом, дечјим кревецим, пошто ми је то био уједно и стамбени простор, јер од државе нисам добио ни стан. Све сам то својим радом направио. Ишли су толико далеко да ми све униште да немам средстава ни тужбу против њих да поднесем”. Матијашевић наставља да када тог дана су уклањали кров, нико од главних инспектора из општине није усуђивао да дође на терен, већ је општину Вождовац представљао један малади момак грађевински техничар. „Чуо сам како је шеф тог младића преко телефона дречао на њега, да се објекат сруши до краја. Он се правдао да неможе да затрпа човеку опрему па му је наредио да ми скине само цреп”.

Када је Матијашевић отишао у општину са захтевом да добије на увид записник о томе шта је урађено 3. јула одбијен је. Постала је пракса да када се људи из општине у пратњи полиције појаве са радницима, да руше објекат власнику не показују никакво решење о рушењу. „Да сада одете у општину и затражите не само записник са мог рушења него и записник који је морао да постоји и када су се остали привремени објекти рушили, неће вам ништа показати, јер они не постоје. Они су ишли само на то да нас униште. Шта је у питању да ли освета, реваншизам или нешто друго то сам Бог зна”.

Матијашевић истиче да су поједини часни полицијаци, када су видели шта и како се ради, одбили да буду присутни када се скидају кров са штампарије. Када је један полицијац дошао на позив да појача читаву акцију, видевши шта се ради сео је у кола и отишао.

Меркатор и ко још?

Постоје иницијативе да ће на локацији Плави мост, на месту срушеног привременог објекта, од којих је живело око 3000 људи, бити изграђен мега центар са 30.000 квадратних метара. У почетку је за локацију био заинтересован словеначки „Меркатор”, међутим, због великог огорчења грађана, одустао је од идеје да сам уђе у посао, па се тренутно праве договори о градњи тројног мега центра.

Како сазнајемо, када је општина рушила први објекат на овој локацији доведена је полиција из Новог Сада а сам поступак је започет у току трајања ванредног стања. „Сврстали су нас у категорију криминалаца, а колико је мени познато нико од нас власника, сада већ порушених објекта, није правоснажно а не верујем да је и прекријашно осуђиван”, истиче Милосав Милосављевић, чија је супруга власница срушене рибарнице „Хипокампус” у улици Боривоја Стевановића.

Упркос инциденту са челницима општине, власници су наставили да инсистирају на својим правима и подношењем жалби на спорна решења. Милосављевић тврди да је на њихову кривичну пријаву другостепени орган јодговорио 2. јула или општинске власти то решење до дана данашњег никоме нису пружиле на увид. „Имам доказе да је одговор на нашу жалбу стигао у општину и не знам, али претпостављам да је он позитиван када га до дана данашњег нисмо видели”. Трећег јула уследила је још једна жалба, али ни та жалба није прослеђена граду. „Значи они су ту жалбу спојили, ставили у предмет и ставили ад акта. Као да ми немамо никаква права. У историји се не памти, а могу да говорим као правник, да овакво правно насиље у једној држави постоји. Они се заклињу у правду а ово је типично правно насиље”.

Повређен закон

Рибарница „Хипокампус” срушена је тек из другог покушаја. Пошто приликом првог рушења није био присутан извршитељ из општине оно је прекинуто. „То само показује да се вршио перманентни притисак на раднике како не би заштитили своју имовину. То је трајало све до 9. августа”, прича Милосављевић. Пре тога рибарници и преосталим објектима је 27. јула, по наређењу људи из општине, искључена струја, након чега је Милосављевић бацио око 1000 килограма рибе и полако почeo да расељава рибарницу. Пошто су биле у питању огромне расхладне витрине и разна додатна опрема, којој је потребан велики простор да би се сместила, она се тренутно налази на петнаест локација у граду. Огроман расхладни орман од 200 литара, који никако није могао да буде изнешен док објекат не буде срушен, остао је затрпан приликом рушења, наневши Милосављевићу велику материјалну штету. Да сруши сам свој објекат није жељео. Са срушеног објекта узео је једино његов кућни број и клучеве.

Наши саговорници истичу да су општинари и приликом самог рушења привремених објекта чинили велике повреде закона. Иако је Законом предвиђено да чину рушења присуствује тачно дрећен број неквалификованих радника, да се тачно зна ко је руководилац групе, да буде присутан електричар који тек тада искључује струју, скида струјомер и затвара се вода. Међутим, у записнику који је сачинила општина наводи се име само једног човека, Рајковић Милана извршиоца одељења за рушење, општине Вождовац.

Милосављевић је на основу тог записника као и осталог правног насиља општине Вождовац, за почетак поднео четири кривичне пријаве. Између осталих тужио је начелника грађевинске инспекције и извршиоца. Тренутно, припрема документацију да поднесе кривичне пријаве против председ-

ника Скупштине општине Вождовац и председника Извршног одбора због злоупотребе службеног положаја. „Пошто је Закон о лустрацији усвојен, ја се надам да ће неко некада да узме те кривичне пријаве и стави ту секту тамо где припада. Ја даље легално тражим надокнаду муке моје породице, јер су ми уништили објекат који је вредан 20.000 евра. А све су то урадили да би омогућили да на том месту неко зида објекат од 30.000 квадратних метара и који кошта 60 милиона евра. Ако грађевинска мафија узима профит од 14 до 22 посто, што је општепозната ствар, простом рачуницом може да се израчуна колико је то паре које ће неки људи да поделе између себе” истиче Милосављевић.

И он, као и остали власници слаже се да општину уопште не интересује што је порушила легалне објекте, за које власници још увек поседују решења јер их општина није поништила. „Прву ствар коју је требало да ураде, је да пониште локације, али знали су да за то немају правни основ”.

Како он каже, сви правни експери „осим секте на власти”, тврде да је закон на страни власника. Уједно му је не схватљиво како је цела ствар могла да прође без јавног тужиоца, који је знао да се руши 10.000 квадратних метара вредности 20 милиона евра, а да није написао ни једну белешку, да се није запитао постоји ли спрета општинских власти и привредног криминала. Изражава своје чуђење због аистенције полиције приликом рушења. „Хвале се „Сабљом” а ово је много горе од Сабље. Да ли постоји у некој још држави сем наше, да судија Петог општинског суда, добије тужбу поводом овог случаја и каже, оштећеној странци, ми смо се договорили са општином да несмемо да судимо. За ту његову изјаву имамо доказе, власник објекта може то у сваком тренутку да потврди”.

Наши саговорници истичу да говоре са пуно аргументата и да сваку своју изјаву, да се врши правно насиље над грађанима Србије, могу да документују. Исто тако, додају да појединци вероватно чекају да пронађу неку правну зачколицу и да их стрпају у затвор, а они су спремни и на такве жртве, како би доказали своја права. Милосављевић тврди да је у контакту са око 90 одсто власника порушених објекта и да је велики број њих на ивици нервног растројства и на ивици егзистенције. „Ми знајмо да смо праведни и тренутно само размишљамо како да наплатимо своју муку. Сви ми имамо преко педесет, шездесет година. Свој труд ћемо наплатити било преко државе или од појединача који су нам нанели зло. Они ће морати да продају своје станове да би нам платили штету коју су нам причинили”, каже Матијашевић. И он и Милосављевић кажу да, упркос свему што их је задесило, делују мирно, али напомињу да своју правду ипак чекају. Питају се да ли челници који стоје иза одлуке о рушењу могу мирно да спавају и да погледају себе у огледало без гађења. Уједно, позивају све добронамерне људе да им помогну у рушењу општинских власти. Не ради то из личне обести, већ да и општинској власти не дозволе да прода оно што припада њиховим унуцима. За сада, до неког бољег решења, док се не снађу, како кажу, налазе се на чистом, белом хлебу. Једном њиховом пријатељу, коме је такође срушен привремени објекат, другостепени правосудни орган поништио је решење о рушењу, општина ће морати да плати надокнаду штете. Томе се надају и они.

НОВА КЊИГА У ИЗДАЊУ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

У својој најновијој књизи проф. др Војислав Шешељ, на хиљаду страна текста, синтетизује све научне чињенице, филозофске парадигме и теоријске постулате на којима је саздана идеологија српског национализма. Шешељево дело одликује критички приступ и бриљантна анализа, а аутор се и овде потврђује као ерудита и стрпљив истраживач, који је у току вишегодишњег рада проучио огроман број историјских, лингвистичких, филозофских, социолошких и политичких студија, дела водећих научних ауторитета у разним дисциплинама и областима, селекционишући њихове врхунске резултате и доводећи их у хармоничан склад.

Др Шешељ је ову обимну студију довршио проширујући своју претходну монографију „Научно-публицистичко дело проф. Лазе Костића“. Српски народ је тако добио компактно, систематизовано и комплетно дело у коме су обрађени сви значајни аспекти српског национализма, његова природа, циљеви и систем моралних судова.

Пред нама је први прави уџбеник српског национализма.

ЦЕНА ЈЕДНОГ ПРИМЕРКА ЈЕ 1000 ДИНАРА. ПРАВО ПОПУСТА ОД 50% ИМАЈУ СВИ ЧЛАНОВИ И СИМПАТИЗЕРИ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

**КЊИГЕ ИЗ ЕДИЦИЈЕ "САБРАНА ДЕЛА ПРОФ. ДР ВОЈИСЛАВА ШЕШЕЉА"
МОГУ СЕ КУПИТИ У СЕДИШТУ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ,
ТРГ ПОБЕДЕ 3, ЗЕМУН И У СВИМ ОПШТИНСКИМ ОДБОРИМА СТРАНКЕ.**

СВЕ ИНФОРМАЦИЈЕ НА ТЕЛЕФОН: 011/316-46-21

ШЕШЕЉ СРПСКИ ЈУНАК

ЈУЧЕ, ДАНАС, СУТРА

ШЕШЕЉ ЗАУВЕК!

ПОМОЗИТЕ ШЕШЕЉЕВУ ПОБЕДУ У ХАГУ!

„КОМИТЕТ ЗА ОДРБРАНУ ВОЈИСЛАВА ШЕШЕЉА”,
11080 Земун Трг победе 3.

Текући рачун: 205-61000-000, Комерцијална банка а.д.

Девизни рачун: 908-20501-70

54280/1247-77555-1, Комерцијална банка а.д.

Све информације на телефон: 011/316-46-21